

**BALIK YETİŞTİRİCİLİĞİ VE TİCARETİNDE MEVCUT YETERLİKLERİN İYİLEŞTİRİLMESİ VE
YENİLERİNİN GELİŞTİRİLMESİ
DACIAT BSB-461**

DT 1.3.1.

**Yunanistan, Romanya, Türkiye ve Ukrayna’da Su Ürünleri Yetiştiriciliği Yapmak
İsteyen Girişimciler için Ortak Rehber**

Common borders. Common solutions.

Project funded by
EUROPEAN UNION

İçindekiler

1. GİRİŞ	4
2. YUNANİSTAN	5
2.1. Arkaplan Bilgisi	5
2.2. Yunanistan'da Su Ürünleri İşletmeciliği için ortak kurallar	6
2.2.1. Kurumsal yapı.....	6
2.2.2. Yasal çerçeve	6
2.2.3. Yunanistan'da akuakültür iş geliştirme süreçleri	8
2.2.4. Yetiştiricilik için finansal araçlar	12
3. ROMANYA	14
3.1. Arkaplan Bilgisi	14
3.2. Romanya'da Su Ürünleri İşletmeciliği için Ortak Yönerge.....	16
3.2.1. Kurumsal yapı.....	16
3.2.2. Yasal çerçeve	17
3.2.3. Üretim tesisi kurmak için süreçler.....	27
3.2.4. Akuakültür için Finansal Araçlar	28
4. TÜRKİYE	30
4.1. Arkaplan bilgisi	30
4.2. Balık yetiştiriciliğine başlamak için ortak kurallar	31
4.2.1. İdari çerçeve	31
4.2.2. Yasal çerçeve	32
4.2.3. Balık çiftliklerinin kurulmasına ilişkin süreçler	37
4.2.4. Su ürünleri yetiştiriciliği işletmesi için finansal araçlar	57
5. UKRAYNA.....	66
5.1. Arka plan bilgisi	66
5.2. Ukrayna'da su ürünleri yetiştiriciliği işletmesi için Ortak Yönergeler	68
5.2.1. Kurumsal Çerçeve.....	68
5.2.2. Yasal Çerçeve.....	69
5.2.3. Balık yetiştiriciliğine yatırım yapmak için gerekenler.....	73
ANNEXES FOR THE STATEMENT TEMPLATES INDICATED IN AQUACULTURE REGULATION (TURKEY)	79
TEKNİK SORUMLU MÜDÜR ATAMA VE TEKNİK PERSONEL İSTİHDAM FORMU	94

SU ÜRÜNLERİ YETİŞTİRİCİLİĞİ YÖNETMELİĞİNE İLİŞKİN UYGULAMA ESASLARI (GENELGE 2006/1)	96
TÜRKİYE'DE SU YETİŞTİRİCİLİĞİ İŞLETMELERİ İÇİN TARSİM-SİGORTA SİSTEMİ	100

1. GİRİŞ

Su ürünleri yetiştiriciliği, doğal balık stoklarında sürdürülebilir sömürünün sınırlarına ulaşılması hatta aşılması nedeniyle dünya su ürünleri üretimine giderek daha fazla katkıda bulunmaktadır. AB'de su ürünleri yetiştiriciliği, birçok kıyı ve kıta bölgesinde önemli bir ekonomik faaliyettir. Proje ortağı ülkelerin her birisi su potansiyeli, coğrafyası, iklimi ve diğer ekosistem özelliklerine göre ülke içinde su ürünleri yetiştiriciliğini geliştirmeyi amaçlamaktadırlar.

Yunanistan ve Romanya, AB stratejileri, Ortak Balıkçılık Politikası ilkeleri ve finansman mekanizmaları doğrultusunda su ürünleri yetiştiriciliği sektörünü geliştirmeye çalışırken, Türkiye ve Ukrayna üye olmayan ülkeler olarak ya kendi ulusal mevzuatlarını AB müktesabatı ile uyumlaştırdıktan sonra ya da ulusal mevzuatları ile yeni politika ve stratejiler geliştirerek üretimi arttırmak için sektörü desteklemeye çalışmaktadırlar.

Ayrıca, Romanya ve Ukrayna'da Yunanistan ve Türkiye'ye göre yasal ve kurumsal çerçevede, tarihsel geçmişlerinden kaynaklanan büyük farklılıklar vardır. Bu nedenle serbest piyasa kurallarına uyum, ulusal kaynakları en rasyonel şekilde kullanmak için rekabetçi yatırımlar ve çevre dostu yaklaşım çok önemlidir.

Tüm ortak ülkelerde temel amaç, katı çevresel sürdürülebilirlik, hayvan sağlığı ve tüketici haklarının korunması standartlarını uygulamak suretiyle yüksek kaliteli ürünler sağlamaktır. Yetiştiricilik ürünlerinin mükemmel kalitesi, hem iç hem de uluslararası pazarlarda yetiştiricilik için önemli bir rekabet avantajı olmalıdır.

Bununla birlikte, birçok ülkede, talep her zaman artarken avcılıktan sağlanan üretim azalmış veya durgun kalmıştır. Avcılığın mevsimsel olmasına karşın su ürünleri yetiştiriciliğinin pazarlara sürekli tedarik avantajı vardır.

Su ürünleri yetiştiriciliği, sürdürülebilirlik, gıda güvenliği, büyüme ve istihdam hedefleri ile AB ve FAO'nun mavi büyüme stratejisinin önemli bileşenlerinden biridir. Geliştirilmiş bir su ürünleri yetiştiriciliği çerçevesi, balık ve deniz ürünleri üretimini ve pazarlara arzını artırmaya, balık ithalatına bağımlılığı azaltmaya ve kırsal ve kıyı bölgelerinin gelişimini hızlandırmaya yardımcı olacaktır.

AB Komisyonu, Üye Devletlerle işbirliği yaparak bu sektörün karşılaştığı zorlukları ele almak ve AB su ürünleri sektörü potansiyel pazarının kilidini açmasına yardımcı olabilecek alanları (ör. idari işlemleri basitleştirme, mekansal planlama, pazar organizasyonu, daha iyi etiketleme ve bilgi sağlama) belirlemek için su ürünleri yetiştiriciliği için stratejik yönergeler getirmiştir. 2013 yılı, Ortak Balıkçılık Politikası'nda (CFP) uzun zamandır beklenen reformun damgasını vurmuştur. Reformlar, sosyal, ekonomik ve çevresel sürdürülebilirliğe daha fazla vurgu yapan sağlam bir eylem planı sunmaktadır. Amaç, balıkçılık sektöründe uzun vadeli büyümeyi desteklemek, kıyı bölgelerinde istihdam yaratmak ve nihayetinde AB vatandaşlarına sağlıklı ve sürdürülebilir bir şekilde balık tedarik etmektir. Yunanistan ve Romanya bu tür hukuki, teknik ve mali girişimlerden yararlanırken, aday ülkeler olarak Türkiye ve Ukrayna da uyum sürecinde geçmiş, bugün ve gelecek açısından benzer alanlarda ilerleme kaydetmektedir. Ortak Balıkçılık Politikası

Project funded by
EUROPEAN UNION |

(OBP) reformu, açık bir koordinasyon yöntemi yoluyla ortak hedefleri ve mümkün olduğunda, ilerlemeyi ölçmek için göstergeleri belirleyen stratejik yönergelere ve çok yıllık ulusal stratejik planlara dayanan gönüllü bir işbirliği süreci ile su ürünleri yetiştiriciliğini teşvik etmeyi amaçlamaktadır. Bu hedeflere ulaşmak için yetkililer, sanayi, tüccarlar, tüketici dernekleri ve sivil toplum temsilcileri olarak ilgili tüm aktörlerin sürece aktif katılımları gereklidir.

2. YUNANİSTAN

2.1. Arkaplan Bilgisi

Su ürünleri yetiştiriciliği Yunanistan'ın çok önemli ve ayrılmaz bir parçasıdır. Balık, yumuşakçalar (istiridye, midye), kabuklular (karides, kerevit) ve bitkiler gibi suda yaşayan organizmaların, deniz ve tatlı sularda yetiştiriciliğini kapsar. Birincil hayvansal üretimin en önemli sektörlerinden biri olarak tüm hızıyla devam eden bir faaliyet olup istihdam yaratmakta ve tüketicilerden gelen gerçek talebi karşılamaktadır. Belirtmek gerekirse, 1980'de yerel su ürünleri arzının sadece %2'si su ürünleri yetiştiriciliğinden (2.000 ton) ve geri kalan %98'i ticari veya geleneksel balıkçılıktan (105.651 ton) sağlanırken FAO'nun 2017 yılı verilerine göre toplam üretiminin %62'si su ürünleri yetiştiriciliğinden, kalan %38'inin ise ticari balıkçılıktan elde edilmiştir.

On yıllık bir yavaş gelişme ve üretimde hafif bir düşüş yaşayan Yunan su ürünleri yetiştiriciliği şimdi gelişme yolundadır. Yunanistan'da, ilk deneme ünitelerinin oluşturulduğu 1981'den bu yana, endüstri 2018'de Akdeniz balıklarının üremesi için dünya çapında ilk sırayı almaya ulaştı. Daha spesifik olarak, Yunan denizlerinde, başta çipura ve Avrupa levreği olmak üzere keskin burunlu çipura, çipura, taş levreği, sinagrit vb. Akdeniz türleri de yetiştirilir.

Kabuklu yetiştiriciliği aynı zamanda Yunan su ürünleri yetiştiriciliğinin önemli bir ayağıdır. Bu üretim esas olarak Yunanistan'ın Kuzey bölgelerinde yürütülmektedir. Midye yetiştiriciliği için ilk hibe 1955'te yapıldı ve Selanik'in Kuzeydoğu körfezinde kademeli bir sistem birimiyle ilgiliydi. 1970 yılında, Loudia ve Axios nehirlerinin bazı kısımlarında daha sistematik midye yetiştiriciliği başladı, daha sonra Pieria, Imathia ve Kavala'ya genişledi. Başlangıçta sığ sular için uygun olan kademeli sistem kullanıldı ve daha sonra 1985 yılında daha derin sular için uzun hat kullanıldı, bu da ünite sayısında 70'ten 600'e büyük bir artış sağladı. Deniz ürünleri yetiştiriciliğine (balık ve kabuklular) ek olarak özellikle Epir ve Batı Makedonya'da, amaca uygun küçük bir alanda geliştirilen özel bir konuma sahip içsu su ürünleri yetiştiriciliği dağlık ve uzak anakara bölgelerinin sakinleri için ana veya tamamlayıcı istihdamını sağlamaktadır.

İş olarak Yunanistan genelinde halen 320 birim ile faaliyet gösteren 63 şirket bulunmaktadır. Bunların çoğu aileler tarafından yürütülen, küçük ve orta ölçekli işletmelerdir. Ayrıca, ayrıca balık yetiştirmenin yanı sıra yavru, yem ve sabit ekipman üreten dikey şirketlere sahip daha büyük gruplar da vardır.

Rekabet açısından başta Türkiye olmak üzere üçüncü ülkelerin üretimlerindeki hızlı artış nedeniyle sayı ve kapasiteleri giderek daha da yoğunlaşmaktadır. Avrupa düzeyinde, tüm Akdeniz ülkeleri için çipura ve levrek olarak her iki türün üretiminde önemli bir artış olmuş, ancak bu Yunan satışlarını önemli ölçüde etkilememiştir. Akdeniz balık endüstrisinin dışı

Project funded by
EUROPEAN UNION |

yönelimi, ihraç edilen üretimin %80'ini karşılar ve kalan %20'si yerel pazara sunulur. Yunanistan balık yetiştiriciliği ürünleri dünya çapında 32 ülkede mevcuttur. Ancak, ana pazarlar AB ülkeleridir. geleneksel olarak İtalya, İspanya ve Fransa, Yunanistan üretiminin yarısından fazlasını ithal etmektedir (2018'de %59).

2.2. Yunanistan'da Su Ürünleri İşletmeciliği için ortak kurallar

2.2.1. Kurumsal yapı

Yunanistan'da su ürünleri yetiştiriciliğinden Kırsal Kalkınma ve Gıda Bakanlığı sorumludur. Ulusal Su Stratejisini tanımlar, üretim kotalarını dağıtır ve AB finansman programları aracılığıyla sektörde mevcut olan tüm ulusal ve Topluluk fonlarını yönetir. Yerel düzeyde, Valilikler su ürünleri yetiştiriciliği faaliyetlerine ruhsat vermekte ve çiftçilik için kıyı ve deniz alanları sağlamaktadır. Bölgesel veterinerlik hizmetleri, hijyen ve güvenlik konularından sorumludur ve su ürünleri yetiştiriciliğinin çalışma prosedürlerini ve hijyen koşullarını düzenli olarak izler.

Deniz balığı yetiştiricileri, toplam üretiminin yaklaşık %70'ini oluşturan Yunanistan Deniz Ürünleri Yetiştiricileri Federasyonu'na bağlıdır. Küçük üreticiler Panhelenik Orta Ölçekli Balık Çiftçileri Derneği tarafından temsil edilmektedir.

2.2.2. Yasal çerçeve

Su ürünleri yetiştiriciliği için ortak mekansal planlama çerçevesi, su ürünleri yetiştiriciliğinin geliştirilmesi için kılavuzlar ve kriterler sağlar ve çevrenin korunmasını ve sektörün rekabet gücünü sağlar. Uygulamalı su ürünleri yetiştiriciliğinin her türü için özel yönergeler veren çerçeve, gelecekte eylem planında yapılacak yasal ve idari değişiklikleri de açıklamaktadır.

2014 yılında, karmaşık idari prosedürleri basitleştirmek için su ürünleri yetiştiriciliğinin geliştirilmesine ilişkin yasa çıkarılmıştır. Ulusal Su Ürünleri Konseyi, yetiştiricilikte öncelikleri belirlemek, kamu arazisine ve suya erişimi kolaylaştırmak ve ihlal edenlere yaptırım uygulayarak su ürünleri yetiştiriciliğinin kuruluş prosedürlerini kolaylaştırmak için kurulmuştur. Ulusal Su Ürünleri Konseyi (NAC1), Kırsal Kalkınma ve Gıda Bakanını politika konularında bilgilendirir. Özellikle şu konularda tavsiyelerde bulunur:

- Su ürünleri yetiştiriciliğinin geliştirilmesi için Ulusal Programın oluşturulması ve uygulanması.
- Sektörün kalkınma stratejisini desteklemek için gerekli kurumsal reformlar, kalkınma-finansal programlar ve ayrıca diğer kurumsal düzenlemeler için
- Kırsal Kalkınma ve Gıda Bakanı tarafından kendisine verilen diğer konular.

Yunanistan'da yetiştiriciliğin yönetimi ile ilgili mevzuat aşağıda verilmektedir:

¹ National Aquaculture Council

Project funded by
EUROPEAN UNION |

- Kanun N.4282/2014 (ΦΕΚ 182/A/2014) "Yetiştiriciliği geliştirme ve diğer hükümler"
http://www.alieia.minagric.gr/sites/default/files/basicPageFiles/%CE%A6%CE%95%CE%9A%20182%20%CE%91%20%CE%BD4282%20_2014.pdf
- Kanun N.Δ.420/70 "Balıkçılık Kodu" (Hükümet Gazetesi-HG) 27/A/31-1-1970
http://www.alieia.minagric.gr/sites/default/files/basicPageFiles/2-Ydat/70_0027A.pdf), tamamlandığı ve değiştirildiği şekliyle Kanun No. 1740/1987 (GG 221/A/14-12-1987
http://www.alieia.minagric.gr/sites/default/files/basicPageFiles/2-Ydat/87_0221A.pdf) ve Kanun N. 2040/1992 (GG 70/A/23-4-1992
http://www.alieia.minagric.gr/sites/default/files/basicPageFiles/2-Ydat/92_0070A.pdf).
- Kararname B.Δ 142/1971, Madde 1 "Akuatic organizmaların avcılığı ... ve korunmaları" (HG 49/A/12-3-1971
http://www.alieia.minagric.gr/sites/default/files/basicPageFiles/2-Ydat/71_0049A.pdf).
- Kanun N. 1845/1989, Madde 32, par. 7 (a), "su alanlarının kiralanması" hakkında (HG 102/A/26-4-1989
http://www.alieia.minagric.gr/sites/default/files/basicPageFiles/2-Ydat/89_0102A.pdf).
- Kanun N. 3208/2003 Madde 19, par. 11, (HG 303/A/24-12-2003
http://www.alieia.minagric.gr/sites/default/files/basicPageFiles/2-Ydat/03_0303A.pdf).
- Bakanlık Kararı: 140476/2004 "İmtiyaz prosedürünün tanımlanması... ve birimlerin kurulması ve işletilmesi için lisans verilmesi"
(GG 357/B/19-2-2004
http://www.alieia.minagric.gr/sites/default/files/basicPageFiles/2-Ydat/04_0357B.pdf).
- Bakanlık Kararı: 9232.1/1/11/11-01-2011 "Deniz ve içsularda balık çiftliklerinin ruhsat düzenlemeleri" (HG 136/B/09-2-2011
http://www.alieia.minagric.gr/sites/default/files/basicPageFiles/2-Ydat/11_0136B.pdf).
- Kanun N. 3199/2003 on "Suyun korunması ve yönetimi - Avrupa Parlamentosunun Direktifi 2000/60 / EC ile Uyumlandırılarak..." (HG 280/A/9-12-2003
http://www.alieia.minagric.gr/sites/default/files/basicPageFiles/2-Ydat/03_0280A.pdf).
- Kanun N. 4014/2011 "Proje ve Faaliyetlerinin Çevresel Ruhsatlandırılması" hakkında
(GG 209/A/21-9-2011
http://www.alieia.minagric.gr/sites/default/files/basicPageFiles/2-Ydat/11_0209A.pdf).

Project funded by
EUROPEAN UNION |

- Başkanlık Kararnamesi 28/2009 " Yetiştirilen su ürünlerinin sağlık gereksinimleri... AB Komisyonununun 2006/88/ EC ve 2008/53 /EC Konsey Direktifleri (GG 46/A/16-3-2009) uyarınca
http://www.alieia.minagric.gr/sites/default/files/basicPageFiles/2-Ydat/09_0046A.pdf).
- Bakanlık Kararı K.Y.A 31722/4-11-2011 "Su Ürünleri Yetiştiriciliği için Mekansal Planlama ve Sürdürülebilir Kalkınma için Özel Çerçevenin Onayı ..." hakkında. (GG 2505/B/4-11-2011
http://www.alieia.minagric.gr/sites/default/files/basicPageFiles/2-Ydat/11_2505B.pdf).
- Kanun N. 3852/2010 "Yerel Yönetim ve Merkezi Olmayan Yönetimin Yeni Mimarisi - Kallikratis Programı" (GG 87/A/7-6-2010
http://www.alieia.minagric.gr/sites/default/files/basicPageFiles/2-Ydat/10_0087A.pdf).
- Bakanlık Kararı 521/53656/16-05-2015 K.Y.A. " Deniz ve göl su alanlarının kiralanması için şartlar, koşullar ve puanlama süreci..." (GG 1780/B/23-05-2015
<http://www.alieia.minagric.gr/sites/default/files/basicPageFiles/%CE%A6%CE%95%CE%A9%201780%20%CE%92%202017.pdf>) Hükümet Gazetesinde düzeltildiği şekliyle
2069/B/15-06-2017
<http://www.alieia.minagric.gr/sites/default/files/basicPageFiles/%CE%A6%CE%95%CE%A9%202069%20%CE%92%202017.pdf>.

2.2.3. Yunanistan'da akuakültür iş geliştirme süreçleri

Yunanistan'da balık çiftlikleri finanse edilir ve ilgili sübvansiyonlar hemen kullanılır. Yunanistan AB sübvansiyonlarında ikinci sırada yer almaktadır. Bir bütün olarak Avrupa Birliği'nin en önemli rakipleri Asya ve Latin Amerika'dır. Yunanistan için en büyük zorluk komşu Türkiye'den gelmektedir. Avrupa Komisyonu, su ürünleri yetiştiriciliğinin sürdürülebilir gelişimi için bir vizyon oluşturmaya çalışmaktadır. Hedefler rekabeti teşvik etmek, sürdürülebilirliği ve yetiştiricilik ürünlerinin tanıtımını desteklemektir.

Somon endüstrisi tarafından geliştirilen kafes yetiştiriciliği teknolojilerinin benimsenmesi, bu türlere yönelik artan pazar talebi ve Yunan ikliminin sağladığı doğal koşulların yanı sıra geniş kıyı şeridi, ülkeyi sektörün gelişimi için bir tercih haline getirmiştir. Avrupa Birliği ve özel girişimcilerden gelen büyük yardım programları, üretimde hızlı bir artışa yol açmış ve Yunanistan bu türlerin dünyadaki en büyük üreticisi haline gelmiştir (Μπρασιούλη, 2014).

2014 yılında, 4282 sayılı "Su Ürünleri Yetiştiriciliğinin Geliştirilmesi" Kanununun yürürlüğe girmesiyle, eski karmaşık ve fazla bürokrasi içeren, iki yıla kadar sürebilen ruhsat işlemleri, ilgili hizmetler arasında belirsizlikler ve örtüşen sorumluluklar nedeniyle yeni birimlerin kurulması ve işletilmesine yönelik kurumsal çerçevenin modernizasyonu süreci başlamıştır. 2016 yılında, 4282 Sayılı Bakanlık Kararnamesi'nin işletilmesine devam edildi ve

Project funded by
EUROPEAN UNION

askıda olan hükümlere izin verildi. 2016 yılına kadar geçerli olan ve birimlerin kurulması ve işletilmesine ilişkin yasal çerçeve, karmaşık ve bürokratikti, ilgili hizmetler arasında belirsizlikler ve örtüşen sorumluluklar yarattı. Bir birim kurmak için gereken lisans sayısının artması, çok sayıda hizmetin dahil edilmesi, sürelerle uyulmaması, hizmetler üzerindeki ağır idari yük ve yatırımcıların üzerinde birimlerin ruhsatlandırılmasında çeşitli aşamalar için gereken araştırmaları ve örneklemeleri yürütmek için önemli mali yük olması temel sorunlardı. Elde edilen verilere göre. Balıkçılıkta ruhsatlandırma sürecinin ortalama tamamlanma süresi yirmi beş (25) ay olup bölgeye ve türe göre değişiklik göstermektedir. 2007-2013 döneminde, yeni lisansların verilmesi için toplam 72 başvuru yapıldı ve bunların %25'i tamamen karşılandı (ΣΕΘ, 2017).

2284 sayılı ve 05/07/2017 tarihli Resmi Gazete'ye istinaden su ürünleri tesislerinin kurulması ve işletilmesi için ruhsat verilmesi, yenilenmesi veya değiştirilmesi için gerekli belgeler belirlenmiştir. Bunlar:

1. Su alanı kiralama ön onayı

İlgili taraf, ilgili Merkezi Olmayan İdarenin yetkili Köy İşleri Müdürlüğüne şunları sunar:

- Gerçek veya tüzel kişinin başvurusu
- Kısa teknik ve ekonomik rapor
- İstenen su alanının konumunun yer aldığı 1: 50.000 ölçekli daha geniş alanın haritası
- Tapu kadastro görevlileri tarafından hazırlanmış onaylı, talep edilen su alanının topografisinin ile tesislerin konumu ve yerleşimi gösteren bir harita.

2. Merkezi Olmayan İdarenin Tarım İşleri Müdürlüğü, dosyayı yetkili servislere görüş için sunar.

3. Kiralama için ön onay kararının verilmesinden sonra, ilgili taraf, bir ağ kafes tesisinin kurulması ve işletilmesi için ruhsat verilmesi için ilgili Merkezi Olmayan İdarenin Köy İşleri Müdürlüğüne aşağıdaki destekleyici belgelerle birlikte bir dosya sunar. yüzen su ürünleri ünitesi:

- İlgili kişi veya tüzel kişinin başvurusu.
- Gerekli destekleyici belgelerle birlikte bir Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) Raporu(Çevre Koşullarını onaylayan bir Kararın yayınlanması dahil). ÇED'in sunulmasından önce, görüş sürecini isteğe bağlı olarak Çevresel Gerekliliklerin Ön Belirlenmesi (ÇGÖB) için bir dosyanın sunulması takip edebilir. NATURA 2000 ağının korunan bir alanı içinde kurulum ve işletim durumunda, 4014/2011 sayılı Kanunun 10. Maddesi hükümleri de uygulanacaktır.
- Gerekli destekleyici belgelerle birlikte 50129/1392 / 26.9.2013 (B '2405) sayılı ortak bakanlık kararında uzmanlaşmış tasarımcının veya ilgili kuruluşun beyanı.
- Gerektiğinde su kullanım iznine ilişkin destekleyici belgeler; deniz suyunun kullanılması ve/veya denizden su alınması durumunda kıyından uzaklığı ne olursa olsun su kullanma iznine gerek yoktur. Destek tesisi olarak hizmet veren arazi birimleri için ayrı ayrı, mülkiyet belgesi veya kira sözleşmesi veya gayrimenkul verilmesi kararı veya üçüncü şahıs tesislerinin kullanımına ilişkin

Project funded by
EUROPEAN UNION |

- bir sözleşme sunulur. Çevre Şartları Onay Kararlarının yayınlanmasından sonra gerekirse yapı ruhsatı veya benzeri imar onayı verilir.
- e. Orman mevzuatı kapsamına giren arazi alanlarında, 998/1979 (A '289) sayılı Kanun ve 15277/2012 (B' 1077) 289 sayılı kararname hükümleri uygulanır.
  - f. Birimin kuruluş alanında deniz kıyısı ve kumsalın sınır çizgileri belirlenmemişse, ilgili kuruluş, daha önce bu amaçla yapılacak olan ilgili başvurunun bir örneğini belirlemek üzere sunar. Deniz kıyısı ve kumsal önceden belirlenmiş ise bunların yayımlandığı Resmi Gazete'ye sunulur.
  - g. Su ürünleri yetiştiriciliği ve/veya yer üstü tankları için yapı malzemelerine bakılmaksızın seraların inşası için yapı standartlarından sapma belgesi gereklidir.
  - h. Hayvancılık-balık ve ürünleri için sağlık kontrolüne ilişkin belgeler.
4. Münhasıran arazi ıslah tesislerinde su tarımı ünitesinin kurulması ve işletilmesi için lisans verilmesi için ilgili taraf, aşağıdaki destekleyici belgelerle birlikte ilgili Merkezi Olmayan İdarenin Tarım İşleri Müdürlüğüne bir dosya sunar.
- a. Bireysel ve tüzel kişilik adına başvuru,
  - b. Mülkiyet belgesi veya kira sözleşmesi veya gayrimenkul kullandırma kararının yanı sıra yetkili şehircilikten yapı ruhsatı veya benzeri bir onay gereklidir. AEPO'nun düzenlenmesinden sonra yapı ruhsatı veya benzeri bir onay verilir. Özellikle ormanlık alanlar söz konusu olduğunda, mevcut orman mevzuatı hükümlerine göre gereken izinlerin alınması için, projenin kurulmasının önerildiği (ve nihai olduğu) alanın karakterizasyonu veya alanın orman biçiminin belirlenmesi işlemi yapılır. Bu gibi durumlarda (orman alanları) 998/1979 sayılı kanun (A '289) ve kararname no. 15277/2012 AEPO (B'1077), uygulanır.
  - c. Tesisin kurulacağı alanda deniz kıyısı ve kumsalın sınır çizgileri belirlenmemişse, ilgili kuruluş daha önce bu amaçla yapılmış olan ilgili başvurunun bir örneğini tespit için sunar. Deniz kıyısı ve kumsal önceden belirlenmiş ise gerekli krokiler bunların yayımlandığı Resmi Gazete'ye sunulur.
  - d. Su ürünleri yetiştiriciliği için seraların ve/veya balık yetiştiriciliği için yer üstü tanklarının inşası için, yapı malzemelerine bakılmaksızın, yapı standartlarından sapma belgesi istenir.
  - e. Kısa bir teknoekonomik rapor hazırlanmalıdır.
  - f. Tesislerin arazi alanının konumunun gösterildiği 1: 5.000 ölçekli daha geniş alanın haritası sunulmalıdır.
  - g. TEE'nin kalifiye bir makine mühendisi tarafından önerilen projeleri ve kurulumları gösteren 1: 200 ila 1: 1.000 ölçekli bir site yerleşim planı.

Project funded by
EUROPEAN UNION |

- h. 4014/2011 (A' 209) sayılı Kanununun A kategorisi için Çevre Koşullarının Onaylanması için bir Kararın verilmesinin gerekli olduğu gerekli destekleyici belgelere sahip bir Çevresel Etki Çalışması (ÇED) gereklidir. ÇED'in sunulmasından önce, görüş sürecini isteğe bağlı olarak 4014/2011 sayılı Kanun hükümlerine göre Çevresel Gerekliliklerin Ön Belirlenmesi (PPPA) için bir dosyanın sunulması talep edebilir.
- i. Standart Çevre Taahhütlerine (PPD) tabi olan 4014/2011 sayılı kanunun B kategorisi su ürünleri yetiştirme tesisleri için tasarımcının veya ilgili kuruluşun gerekli destekleyici belgelerle ilgili beyanı.
- j. Gerektiğinde su kullanım iznine ilişkin gerekli belgeler. Deniz suyunun kullanılması ve/veya denizden su alınması durumunda kıyıda uzaklığı ne olursa olsun su kullanma iznine gerek yoktur.
- k. Canlı hayvan-balık ve ürünleri için sağlık kontrolüne ilişkin belgeler.
- l. Yerel çevreye yabancı türlerin kullanılması durumlarında ilgili Bölge Biriminin Balıkçılık Servisi tarafından verilen seyahat izni veya kapalı devre tesis kurulum belgesi. (Bu belgenin güvence altına alınması için ilgili taraf teknik rapor dosyası ile ilgili Bölge Biriminin Su Ürünleri Servisi'ne talebini iletir).
- m. Merkezi Olmayan İdarenin Köy İşleri Müdürlüğü, su alanının kiralanmasının ön onayı ile destekleyici belgelerin dosyasını resmi olarak hazırlayarak yetkili servislere iletir.
- n. Tüm izinler/onaylar verildikten sonra ilgili taraf, inşaat ruhsatını veya yetkili şehir planlamasının uygun onayını ve ayrıca deniz kıyısı ve sahil belirleme sürecinin kanıtını sunar. Köy İşleri Müdürlüğü Yerel Yönetim Genel Sekreterliğine su ürünleri yetiştiriciliği tesisinin kurulması ve işletilmesi için lisans verilmesini önerir.
- o. Merkezi Olmayan İdarenin Tarım İşleri Müdürlüğü, destekleyici belgelerin dosyasını yetkili servislere iletir.

Yunanistan'da su ürünleri tesis kurulması için başvuru ve inşaatı için lisans verilmesi için şu anda yürürlükte olan prosedür, gerekli belgelerin Köy İşleri Müdürlüğü'ne sunulması, Çevre Gereksinimlerinin Ön Tespiti için bir dosyanın hazırlanması, bir makine mühendisinin bu süreçte kullanılması, Çevre Şartları Onay Kararlarının çıkarılması, yetiştirilecek türler ve hazırlanacak ürünlerinin sağlık kontrolüne ilişkin gerekli belgeler, projenin kurulacağı yerin nitelikleri, ormanlık alanlar olması durumunda deniz kıyısı ve kumsal sınırları içinde projenin sahasının tespiti için başvuruda bulunulması, yabancı türlerin kullanılması durumlarında ilgili Bölge Biriminin Su Ürünleri Servisi tarafından hareket izni veya kapalı tesis kurulum belgesi ve diğer belgeler istenmektedir.

Yetiştiricilik endüstrisinin faaliyeti alanlarını genişletmek ve üretimde yenilikçiliği geliştirmek için, lisanslama prosedürlerinin basitleştirilmesine ve gerekli zaman ve maliyetin azaltılmasına önem verilerek idari prosedürlerin kolaylaştırılması gerekmektedir. Bu nedenle, yetkili inşaat şirketi ve Balıkçılık Servisi'nden gerekli destekleyici belgelerin

Project funded by
EUROPEAN UNION |

alınmasından ve gerekli izinlerin elde edilmesinden sorumlu olacak ilgili Merkezi Olmayan İdarenin Köy İşleri Müdürlüğü'nde tek durak noktası önerilmiştir. Ayrıca, Çevresel Gereksinimlerin Belirlenmesi, su kullanım izni, Çevresel Şartların Onay Kararlarının çıkarılması, herhangi bir orman alanının karakterizasyonu ve kıyı şeridinin ve sahil sınırlarının belirlenmesi süreçleri de kolaylaştırılmıştır. Su ürünleri işletmesinin kurulması ve işletilmesi için su alanı kiralama onayı ve ruhsat verilmesine ilişkin destekleyici belgeler eş zamanlı olarak Köy İşleri Müdürlüğü'ne sunulacaktır.

2.2.4. Yetiştiricilik için finansal araçlar

2.2.4.1. Ulusal Destekler

Yunanistan'da su ürünleri yetiştiriciliği şirketlerinin finansman yoluyla gelişimi aşağıdaki Ulusal Programlar tarafından desteklenmektedir:

- **Ulusal Yetiştiricilik Destekleme Programı:**

Su ürünleri yetiştiriciliği alanında Ulusal Su Ürünleri Destekleme Programı (NADP) olarak adlandırılan ulusal bir kalkınma programı uygulanmaktadır. NADP, AB Ortak Balıkçılık Politikası çerçevesinde, kentsel mekansal planlarına uygun olarak ulusal kalkınma hedeflerini içermektedir. NADP, Ulusal Su Ürünleri Konseyi'nin (NCA) 3. maddenin görüşünü takiben Kırsal Kalkınma ve Gıda Bakanı kararıyla onaylanır.

Programın öncelikleri şunlardır:

- a. Mevcut su ürünleri birimlerinin verimliliğini artırarak, faaliyetlerini genişletmek ve yeniliği teşvik ederek birincil sektörün ve genel olarak Yunan ekonomisinin gelişimi için kilit bir kaldıraç olacak şekilde su ürünleri yetiştiriciliğinin sürdürülebilir gelişimini sağlamak,
- b. Çıkar çatışması olgusunu ortadan kaldırmak ve arazinin etkin kullanımını sağlamak için özellikle kıyı bölgesinde diğer kullanıcılarla ilişkiler kurmak.,
- c. Verimliliğin artırılması ve yeni özel yatırımları çekmek için dostane bir ortamın yaratılması için kurumsal lisans çerçevesinin basitleştirilmesi ve güncellenmesi, faaliyetlerin ve idari ve üretim organları arasındaki ilişkilerin kontrolü.
- d. Araştırma ve yeniliğin teşvik edilmesi
- e. Sosyal eşitlik ve uyumun aşağıdaki kriterler üzerinde teşvik edilmesi:
  - i. Tüm paydaşların (yönetim, yetiştiriciler, toptancılar, perakendeciler ve tüketici dernekleri) kalkınma politikasına ilişkin karar verme sürecine katılımını teşvik etmek.
  - ii. tüketicilerin modern beslenme ihtiyaçlarını karşılayan yüksek standartlarda ve besin değerine dayalı üretim yapmak ve
  - iii. özellikle sınır bölgelerinde ve uzak adalarda bilim adamları ve işgücü için istihdamı arttırmak (4282 Sayılı Kanun/Resmi Gazete A 182 / 29.08.2014).

Project funded by
EUROPEAN UNION

- **Denizcilik ve Balıkçılık Operasyonel Programı (OP) 2014-2020²**

OP'nin vizyonu, çevresel açıdan sürdürülebilir, kaynaklar açısından verimli, yenilikçi ve rekabetçi balıkçılık ve su ürünleri yetiştiriciliğinin yanı sıra Yunanistan'da mavi büyüme ve denizcilik becerilerinin desteklenmesine odaklanmaktadır. OP formunun amaçları:

- a. Su ürünleri yetiştiriciliği ve işleme endüstrilerinin rekabet gücünün iyileştirilmesi.
- b. Deniz balıkçılığının sürdürülebilirliği ve geleneksel olarak balıkçılığa bağlı alanların sürdürülebilir gelişimi.
- c. Deniz çevresinin ve canlı kaynakların korunması ve restorasyonu, balıkçılık faaliyetlerinin kontrolü, balıkçılık verilerinin toplanması ve deniz ortamı koşullarına yönelik farkındalığın geliştirilmesi.

- **Denizcilik ve Balıkçılık Operasyonel Programı Su ürünleri yetiştiriciliğinde yenilik³** Program, 4310/2014 sayılı Kanun ve yürürlükteki 4386/2016 sayılı Kanuna göre araştırma kuruluşlarına (HEI'ler, ATEI, Araştırma Merkezleri, Teknolojik kuruluşlar) ve projelerin uygulanması için su ürünleri şirketlerine yöneliktir. Amaçları:

- a. Özellikle çevre üzerindeki etkiyi azaltacak, balık unu ve balık yağlarına olan bağımlılığı azaltacak, su kaynaklarının sürdürülebilir kullanımını güçlendirecek, geçim kaynaklarını kolaylaştıracak veya iyileştirecek veya su ürünleri yetiştiriciliği çiftlikleri ile ilgili teknik, bilimsel veya organizasyonel bilgi ile yeni sürdürülebilir yenilikçi üretim yöntemlerinin geliştirilmesi,
- b. İyi pazar beklentileri, yeni veya önemli ölçüde iyileştirilmiş ürünler veya iyileştirilmiş yönetim ve organizasyon sistemleri olan yeni su ürünleri yetiştiriciliği türlerinin geliştirilmesi veya piyasaya sunulması
- c. yeniliklerin, ürünlerin veya süreçlerin teknik veya ekonomik fizibilitesini araştırılması.

2.2.4.2. Özel finansman kaynakları

Yunanistan'da işletme ve özel sermaye finansmanı nispeten az gelişmiştir. Yunanistan'da (Yunan Sermaye Fonları Birliği'nin 54 üyeleri) yaklaşık 1,2 milyar Euro'luk yönetime sahip 21 yatırım fonu girişimi vardır, ancak şu anda fonların yalnızca birkaçı yatırıma açıktır. Bununla birlikte, Yunanistan'da işletme sermayesine yapılan yatırım 2016'da GSYİH'nin %0'ına yakındı ve son beş yılda canlı bir girişimciliğin ortaya çıkmasına ve ekosistem teknolojisinin finansmanına rağmen yatırım fonları diğer Avrupa ülkelerine kıyasla son derece düşük düzeydedir (Avrupa Yatırım Bankası, 2018).

Özel finansmanın bir parçası olarak, su ürünleri şirketlerinin gelişimini destekleyen kurumlar bulunmaktadır. Örneğin:

² <https://www.espa.gr/el/pages/staticOPMaritimeFisheries.aspx>

³ <https://www.espa.gr/el/pages/ProclamationsFS.aspx?item=3535>

Project funded by
EUROPEAN UNION |

1. Mavi Hackathon: Patra'nın bilim parkı, Blue Innovation Hub'ın desteğiyle, su ürünleri yetiştiriciliği, balıkçılık, kıyı ve deniz turizmi gibi Mavi Kalkınma alanlarında fikirlerin geliştirilmesi için Blue Hackathon'u organize etmektedir. Blue Hackathon'a gençler, öğrenciler, yeni ekipler - başlangıç şirketleri veya genel olarak Mavi Gelişim alanlarında pilot uygulamalar geliştirmekle ilgilenenler katılabilir. Ödüller, işletmelerin kuluçka öncesi aşamaya katılma ve ortak çalışma alanını ve atölyeyi 2 ay boyunca kullanma becerisini içeriyor⁴.
2. Blue Growth Marine Challenge: Deniz ve su ekonomisi faaliyetlerinin potansiyelinden tam olarak yararlanabilmesi için sinerji, yenilikçilik ve sürdürülebilirlik ilkelerine ihtiyaç vardır. Blue Growth Marine Challenge, Bilgi ve İletişim Teknolojileri, Çevre Koruma ve Enerji Tasarrufu, Balıkçılık, Sürdürülebilir Denizcilik Turizmi, Su Kullanımı, Taşımacılık ve Lojistik çerçevesinde her türlü ürün ve hizmet için özgün yenilikçi iş fikirleri aramaktadır. Ödüller arasında 5.000 Euro değerindeki ticari hizmetler ve bir kuluçka / hızlandırma programına ücretsiz giriş yer almaktadır⁵.

Ayrıca, Yunanistan'daki bankacılık kurumları, su ürünleri şirketlerine finansal araçlar sağlamaktadır.

2.2.4.3. Avrupa hibe finansmanı

Yunanistan'da su ürünleri yetiştiriciliği şirketlerinin Avrupa finansmanı yoluyla gerçekleştirilen gelişimi, "Su Ürünleri Yetiştiriciliği" - "Endüstriyel malzemeler" - "Kültürde açık yenilik" alanlarında Özel Eylemler içeren "Rekabetçilik, Girişimcilik ve Yenilik" Operasyonel Programı aracılığıyla desteklenmektedir. "Su Ürünleri Yetiştiriciliği" eylemi, NSRF'nin "Rekabetçilik, Girişimcilik ve Yenilikçilik (EPANEK)" OP çerçevesinde Avrupa Bölgesel Kalkınma Fonu (ERDF) tarafından ortak olarak finanse edilmektedir.

3. ROMANYA

3.1. Arka plan Bilgisi

Romanya topraklarında homojen olarak dağıtılmış bir hidrografik ağın varlığı, su ürünleri yetiştiriciliğinin gelişimini desteklemektedir. Ortam sıcaklığının yüksek ve yazların uzun olduğu ovalardaki çiftliklerde sazan ve bu çevre koşullarına adapte olmuş diğer bazı türler, yaz sıcaklıklarının ortalama, kışların ise çok düşük olduğu dağlık bölgelerde ise alabalık yetiştiriciliği yapılmaktadır.

Romanya su ürünleri yetiştiriciliğinde sazangiller ve alabalık yetiştiriciliği önemli bir yere sahiptir. 1960 - 1990 yılları arasında ova ve nispeten yüksek kesimlerde sazangillerin üretimini artırmak için birçok çiftlik ve dağlık alanlarda az sayıda alabalık çiftliği kuruldu.

⁴ <https://bluehackathon2019.weebly.com/>

⁵ <http://www.bluegrowth.gr/>

Project funded by
EUROPEAN UNION

Böylece, Köstence ve Brăila ilçelerinde, tarım için verimsiz, bozulmuş meralar ve tuzlu alanlarda önemli sazan üretim tesisleri inşa edildi.

1989'un sonunda, 15.500 hektarı yavru bakım ve büyütme, 84.500 hektarı yetiştiricilik olmak üzere balık yetiştiriciliği için ayrılan yaklaşık 100.000 hektarlık alanda yaklaşık 37.000 ton tüketim için balık ve 7.000 ton damızlık balık üretildi.

1989 yılında su ürünleri yetiştiriciliğinde kullanılan 100.000 hektarlık yüzey alanının yaklaşık 60.000 hektarı, Bükreş Merkezi Balık Üretimi ve Sanayileşmesi (CPIP) ve 40.000 ha'ı, Tuna Deltası'nda bulunuyordu ve Tuna Deltası İstasyonu, Tulcea tarafından koordine ediliyordu. Her iki durumda da su ürünleri çiftlikleri devlete ait işletmelerin yapısına göre örgütlenmiştir.

1990 yılında, CPIP Bükreş'e ait devlet balıkçılık işletmeleri anonim şirketlere dönüştürülerek, su ürünleri çiftlikleri ve bunlarla ilgili arazilerin bulunduğu yaklaşık 63.000 ha'lık bir alana sahip 34 şirket kurulmuştur. Çoğunluk hissedarı, %70 hisseye sahip Devlet Mülkiyet Fonu ve %30 hisseye sahip SIF (FPP) Transilvania idi. 2000 yılına kadar, arazinin yasal statüsünün su ürünleri çiftliklerinin bulunduğu yerin netleştirilmemesi nedeniyle hiçbir şirket özelleştirilemedi.

2001 yılında su ürünleri çiftlikleri, hem balık şirketlerinin (yaklaşık %99) hem de tarım ve hayvanat bahçesi teknik çiftliklerinin ve bazı göletlerin ve hatta su ürünleri çiftliklerinin yanı sıra IAS tipi olanların da işletilmesi şeklinde yönetilmekteydi.

268/2001 sayılı Kanunla Devlet Mülkleri Kurumu'nun (ADS) kuruluşunda, balıkçılık şirketlerinin ve IAS tipindekilerin işletilmesindeki hisse ve arazi paketleri, hisse satışı ve arazi imtiyazı yoluyla özelleştirme için ADS idaresine geçmiştir.

Balık profiline sahip ticari/ticaret şirketleri 63.671.68 ha'lık bir alandan yararlandı ve IAS tipindekiler 2512.58 ha'lık bir alanı işletti.

Bu dönemde şirketlerin bir kısmı özelleştirildi ve arsalar hisse veya varlık alıcılarına kiralandı, bugüne kadar kalan bir kısmı ise özelleştirilmedi. Yukarıda bahsi geçen şirketlerin birçoğu iflas, konkordato gibi işlemlere girmiş, dolayısıyla ticaret sicilinden silinmiştir. Su ürünleri çiftlikleri tasfiye memurlarından satın alınmış ve doğrudan temlik yöntemi ile Romen devletinden iskele, baraj, kanal, hidroteknik tesis, kiralanmış arazi gibi varlıkların sahipleri veya Ulusal Balıkçılık ve Akuakültür Kurumuna (ANPA) dosya ibraz etmişler, bazıları hala çözüm beklemektedirler.

2003 yılında, 192/2001 sayılı Kanunla, Ulusal Balıkçılık Fonu Yönetim Şirketi (CNAFP) kuruldu ve bu şirket, Köstence, Tulcea, Brăila ilçelerinde henüz özelleştirilmemiş balık şirketlerinden yaklaşık 18.000 hektarlık bir alana sahip 40 su balık üretim tesisi ve buldukları arazileri devraldı.

2004 yılı içinde, OUG no. 69/2004 tarihli kararname ile CNAFP, balıkçılık profiline sahip ticari şirketler ve IAS tipi tarım şirketlerinden yararlanan ADS 'den, özelleştirme ve imtiyaz sözleşmeleri ile hisse paketleri ve su alanı altındaki arazileri devraldı.

CNAFP yönetimi döneminde, 2003 yılında devralınan yetiştiricilik çiftliklerinin %70'i özelleştirilmiş ve yetiştiricilik çiftliklerinin bulunduğu araziler doğrudan tahsis yöntemi ile kiralanmıştır.

Project funded by
EUROPEAN UNION

OUG tarafından yayınlanan 23/2008 sayılı kararname ile kurulan CNAFP feshedildi ve su altındaki araziler ve balık profiline sahip şirketler yeniden ADS idaresine geçti, böylece 2010 yılında 317/2009 sayılı Kanunla ANPA yönetimine ve portföyüne devredildi.

Devralma sırasında ANPA, Tarım ve Kırsal Kalkınma Bakanlığı'na bağlıydı, ancak müteakip yasal değişiklikler bu kurumu 2012'de Çevre ve İklim Değişikliği Bakanlığı - Su, Orman ve Balıkçılık Dairesi'ne devretti.

2014 yılı sonunda, ANPA tekrar şu anda bulunduğu MADR'ye transfer edildi.

Su Ürünleri Birimleri Kaydı verileri, 60'lı ve 90'lı yıllarda inşa edilen su ürünleri çiftliklerinin sadece yarısının mevcut mevzuata uygun çalıştığını ve bazılarının sahip değişikliği nedeniyle lisanslarının sona erdiğini ve bunun sonucunda su ürünleri yetiştiriciliği için Avrupa fonlarına erişim dahil olmak üzere çiftçilerin yatırım yapmasını imkansız hale getirdiğine neden olduğunu göstermektedir.

3.2. Romanya'da Su Ürünleri İşletmeciliği için Ortak Yönerge

3.2.1. Kurumsal yapı

Mevcut idari çerçeve, balıkçılık, su ürünleri yetiştiriciliği, su ürünleri işleme, balıkçılık ve su ürünleri yapılarına ilişkin ulusal strateji ve yönetmeliklerin geliştirilmesi ve uygulanmasından sorumlu olan aşağıdaki iki ana kurumun katılımını sağlar:

- Ulusal Balıkçılık ve Su Ürünleri Ajansı (NAFA/ANPA)
- Tuna Deltası Biyosfer Rezerv İdaresi (DDBRA/ARBDD)

Su ürünleri yetiştiriciliği ruhsatlandırmasının altında yatan belgelerin (yetkilerin) düzenlenmesinde yer alan yan kuruluşlar şunlardır:

1. Romanya Suları Ulusal İdaresi (ANAR)
2. Ulusal Çevre Koruma Ajansı (ANPM)
3. Ulusal Sıhhi Veterinerlik ve Gıda Güvenliği Kurumu (ANSVSA).

Balıkçılık politikasının tasarımı ve geliştirilmesi ve uygulanmasından tamamı devlet bütçesinden finanse edilen bir kamu kurumu olan Ulusal Balıkçılık ve Su Ürünleri Ajansı'nın (NAFA) sorumludur. NAFA, Tarım ve Kırsal Kalkınma Bakanlığı'nın bir parçasıdır.

NAFA, Tuna Deltası Biyosfer Rezervi'ndeki balıkçılık kaynaklarının yönetimi ile ilgili görevlerinin bir kısmını Tuna Deltası Biyosfer Rezerv İdaresi'ne devreder; dağ suları ile ilgili görevlerin bir kısmı Çevre ve Orman Bakanlığı'na devredilmiştir.

NAFA, Romanya'daki balıkçılık için strateji ve yasal çerçeveyi hazırlar. NAFA ayrıca, önlemlerin teknik uygulamasından ve balıkçılık ve su ürünleri yetiştiriciliğindeki düzenlemelerin ve faaliyetlerin kontrolünden sorumludur.

Hedeflerine ulaşmak için NAFA'nın aşağıdaki ana görevleri şunlardır:

- Hükümetin ekonomik politikalarına göre balıkçılık, su ürünleri yetiştiriciliği ve pazarlama operasyonlarının geliştirilmesine yönelik stratejiyi hazırlamak.

Project funded by
EUROPEAN UNION |

- Balıkçılık ve su ürünleri yetiştiriciliği alanındaki yapısal politikalar için Yönetim Otoritesi olarak hareket etmek.
- Spesifik yasal çerçeveyi düzenlemek.
- Kontrol etmek ve denetlemek.

NAFA'nın işlevlerini yerine getirmek için iki Müdürlüğü (Strateji, Düzenleme ve Yapısal Politika, Kontrol ve Teftiş) ve dokuz bölgesel şubesi bulunmaktadır. Strateji, Düzenleme ve Yapısal Politika Müdürlüğü'nün başlıca görevleri şunlardır:

- Kanun taslağı hazırlamak.
- EFF OP dahil olmak üzere geliştirme programları hazırlamak.
- Balıkçılık, su ürünleri yetiştiriciliği ve balık işleme faaliyetleri hakkında veri toplamak.
- Dahili ve uluslararası kuruluşlar için veri tabanı ve istatistik raporları sağlamak.
- Balıkçı Gemisi Kaydını yönetmek.
- Su Ürünleri Üretim Birimleri Kayıtlarını yönetmek.
- İşlem Birimleri Kaydını yönetmek için.
- Uydu VMS'nin bakımını yapmak NAFA bünyesindeki Kontrol ve Teftiş Müdürlüğü bünyesinde bölge müfettişleri tarafından yürütülen kontrol sistemini güçlendirmek.

3.2.2. Yasal çerçeve

3.2.2.1. AB düzeyinde

AB üyesi olmaları nedeniyle Yunanistan ve Romanya, OBP, Çevre, sağlık ve refah, tüketici hakları vb. farklı alanlarda benzer mevzuatları uygulamaktadır. Bu nedenle AB düzeyinde etkili politikalar ve yasal araçlar şunlardır:

- **Ortak Balıkçılık Politikası (OBP):**

OBP, balıkçılık ve su ürünleri yetiştiriciliğinin çevresel, ekonomik ve sosyal olarak sürdürülebilir olmasını ve AB vatandaşları için sağlıklı gıda kaynağı sağlamasını amaçlamaktadır. Amacı, dinamik bir balıkçılık endüstrisini teşvik etmek ve balıkçılık yönetimi, uluslararası politika, pazar ve ticaret politikası ve politikanın finansmanı Avrupa Denizcilik ve Balıkçılık Fonu (EMFF) 2014-2020 olarak dört ana politika alanında balıkçı toplulukları için adil bir yaşam standardı sağlamaktır⁶.

- **AB su ürünleri yetiştiriciliğinin sürdürülebilir gelişimi için Stratejik Kılavuz (COM/2013/0229 final)⁷:**

Ortak Balıkçılık Politikası reformu bağlamında, Avrupa Komisyonu 2013 yılında AB'de su ürünleri yetiştiriciliğinin sürdürülebilir gelişimi için Avrupa düzeyinde ortak öncelikler ve

⁶ https://ec.europa.eu/fisheries/cfp_en

⁷ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1477555805378&uri=CELEX%3A52013DC0229>

Project funded by
EUROPEAN UNION

genel hedefler hakkında bir dizi stratejik kılavuz yayınladı. İlgili tüm paydaşlarla istişare edilerek dört öncelikli alan belirlendi:

- İdari prosedürlerin basitleştirilmesi;
- Eşgüdümlü mekansal planlama yoluyla su ürünleri yetiştiriciliğinin sürdürülebilir kalkınmasını ve büyümesini sağlanması;
- AB su ürünleri yetiştiriciliğinin rekabet gücünün artırılması;
- Rekabet avantajlarından yararlanarak AB operatörleri için eşit ve adil bir hareket alanının teşvik edilmesi.

Belgeye göre, AB ülkelerinden, Avrupa Denizcilik ve Balıkçılık Fonu EMFF aracılığıyla finanse etmeyi düşündükleri eylemleri belirleyerek, 2014-2020 dönemini kapsayan su ürünleri yetiştiriciliği ve operasyonel programları teşvik etmek için çok yıllık planlar oluşturmaları istenmiştir.

Avrupa Komisyonu ayrıca Üye Devletler arasında işbirliğini, koordinasyonu ve iyi uygulamaların değişimini kolaylaştırmakla görevlendirilmiştir.

Aynı belge ile Komisyonun ve Üye Devletlerin tüm paydaşların bilgi ve deneyimlerinden yararlanmasına olanak sağlayacak Su Ürünleri Danışma Konseyi'nin kurulması önerilmiştir.

- **Avrupa Parlamentosu ve Konseyi'nin 1303/2013 Sayılı 17 Aralık 2013 tarihli Tüzüğü (AB)⁸**

Yönetmelik, Avrupa Bölgesel Kalkınma Fonu, Avrupa Sosyal Fonu, Uyum Fonu, Kırsal Kalkınma için Avrupa Tarım Fonu ve Avrupa Denizcilik ve Balıkçılık Fonu hakkında ortak hükümler oluşturmakta ve Avrupa Bölgesel Kalkınma Fonu, Avrupa Sosyal Fonu hakkında genel hükümler ortaya koymaktadır. Fon, Uyum Fonu ve Avrupa Denizcilik ve Balıkçılık Fonu ve 1083/2006 Sayılı Konsey Tüzüğü'nü (EC) yürürlükten kaldırmıştır.

- **Avrupa Parlamentosu ve Konseyi'nin müteakip değişikliklerle birlikte 11 Aralık 2013 tarihli ve (AB) 1380/2013 Sayılı Tüzüğü⁹:**

Yönetmelik, Ortak Balıkçılık Politikasına ilişkin hükümler belirler, 1954/2003 sayılı (EC) ve 1224/2009 sayılı (EC) Konsey Yönetmeliklerini değiştirir ve (EC) 2371/2002 ve (EC) 639/2004 sayılı Konsey Yönetmeliklerini ve 2004/585/EC Konsey Kararını yürürlükten kaldırır.

- **Avrupa Parlamentosu ve Konseyi'nin sonraki değişikliklerle birlikte 1379/2013 Sayılı 11 Aralık 2013 tarihli Tüzüğü (AB)¹⁰:**

Yönetmelik, balıkçılık ve su ürünleri ürünlerinde pazarların ortak organizasyonuna ilişkin hükümler belirler, (EC) 1184/2006 ve (EC) 1224/2009 sayılı Konsey Tüzüğü'nü değiştirir ve (EC) 104/2000 sayılı Konsey Tüzüğü'nü yürürlükten kaldırır.

⁸ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1398847168566&uri=CELEX%3A32013R1303>

⁹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:02013R1380-20190814>

¹⁰ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A02013R1379-20150601>

Project funded by
EUROPEAN UNION |

- **Avrupa Parlamentosu ve Konseyi'nin 15 Mayıs 2014 tarihli 508/2014 Sayılı Tüzüğü (AB)¹¹:**

Yönetmelik, Avrupa Denizcilik ve Balıkçılık Fonuna ilişkin hükümler belirler ve (EC) 2328/2003, (EC) 861/2006, (EC) 1198/2006 ve (EC) 791/2007 sayılı Konsey Yönetmeliklerini ve (AB) Yönetmeliğini yürürlükten kaldırır. Avrupa Parlamentosu ve Konseyi'nin 1255/2011 sayılı ve amaçlarını, uygulama alanlarını, programların ulusal düzeyde uygulanmasını, Avrupa Denizcilik ve Balıkçılık Fonu'ndan finanse edilen önlemleri açıklar. Su ürünleri yetiştiriciliği durumunda Avrupa Denizcilik ve Balıkçılık Fonu (EMFF) aşağıdaki su ürünleri yetiştiriciliği hedeflerine katkıda bulunur:

- (a) rekabetçi, çevresel açıdan sürdürülebilir, ekonomik olarak uygulanabilir ve sosyal açıdan sorumlu su ürünleri yetiştiriciliğini teşvik etmek;
- (c) su ürünleri yetiştiriciliği alanlarının dengeli ve kapsayıcı bölgesel gelişimini teşvik etmek;

Madde 45-57, su ürünleri sektöründe EMFF yoluyla finanse edilebilecek faaliyet türlerini sırasıyla sunar:

- o Yenilikçilik;
- o Su ürünleri yetiştiriciliğinde verimli yatırımlar;
- o Su ürünleri çiftlikleri için yönetim, yardım ve danışmanlık hizmetleri;
- o İnsan sermayesinin ve ağ oluşturma teşviki;
- o Su ürünleri yetiştiriciliği alanlarının potansiyelinin artırılması;
- o Sürdürülebilir su ürünleri yetiştiriciliği yapan yeni su ürünleri çiftçilerinin teşvik edilmesi;
- o Eko-yönetim ve denetim planlarına ve organik su ürünleri yetiştiriciliğine geçiş;
- o Çevre hizmetleri sağlayan su ürünleri yetiştiriciliği;
- o Halk sağlığı önlemleri;
- o Hayvan sağlığı ve refahı önlemleri;
- o Yetiştiricilikte stok sigortası.

58-69. Maddeler, EMFF'nin, balıkçılık alanında Yerel Eylem Grupları tarafından detaylandırılan ve uygulanan, toplumun sorumluluğu altında yerel kalkınma stratejilerinin uygulanması yoluyla balıkçılık ve su ürünleri alanlarının sürdürülebilir kalkınmasını desteklediğinden bahseder.

Topluluğun sorumluluğunda yer alan yerel kalkınma stratejileri kapsamında finanse edilebilecek su ürünleri yetiştiriciliğine ilişkin hedefler şunlardır:

- o balıkçılık ve su ürünleri tedarik zincirinin tüm aşamalarında değer katmak, istihdam yaratmak, gençleri çekmek ve yeniliği teşvik etmek;
- o ticari balıkçılık içinde veya dışında çeşitlendirmeyi, yaşam boyu öğrenmeyi ve balıkçılık ve su ürünleri yetiştiriciliği alanlarında istihdam yaratmayı desteklemek;

¹¹ https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv%3AOJ.L_.2014.149.01.0001.01.ENG

Project funded by
EUROPEAN UNION |

- iklim değışikliği etkilerini hafifletme operasyonları da dahil olmak üzere balıkçılık ve su ürünleri yetiştiriciliği alanlarının çevresel varlıklarını geliştirmek ve bunlardan yararlanmak;
  - balıkçılık, su ürünleri yetiştiriciliği ve denizcilik kültürel mirası dahil olmak üzere balıkçılık ve su ürünleri yetiştiriciliği alanlarında sosyal refahı ve kültürel mirası teşvik etmek;
  - yerel kalkınmada ve yerel balıkçılık kaynaklarının ve denizcilik faaliyetlerinin yönetiminde balıkçılık topluluklarının rolünün güçlendirilmesini sağlamak.
- **Çevre sorunları:** AB Su Çerçeve Direktifi¹², Çevresel Etki Değerlendirmesi - ÇED¹³, AB'de İstilacı Yabancı Türlerle İlişkin Hükümler¹⁴
  - **Sağlık ve Refah:** Yetiştiricilik hayvanlarının ve ürünlerinin hayvan sağlığı kořulları¹⁵, Canlı hayvanlarla ilgili hükümler¹⁶, Hijyen ve ilaç dahil olmak üzere hayvan yemi ile ilgili hükümler¹⁷, Veteriner kullanımı için tıbbi ürünler¹⁸, Hayvan refahı¹⁹, Gıda hijyeni ve gıda kaynaklı hastalıklara ilişkin hükümler²⁰
  - **Ticaret:** AB den ihracat²¹, AB ye ithalat²²
  - **Tüketici bilgisi:** Gıda maddelerinin etiketlenmesi, sunumu ve reklamı²³, Balıkçılık ve yetiştiricilik ürünleri pazarlarının ortak organizasyonu²⁴

3.2.2.2. Ulusal düzeyde

Romanya'da su ürünleri ticaretini düzenleyen birkaç ulusal mevzuat da bulunmaktadır:

- **Daha sonraki değışiklik ve tamamlamalar ile 5 Mart tarih ve 23 Sayılı Hükümet Acil Durum Kararnamesi²⁵:**

Bu acil yönetmelik, sucul yaşam kaynaklarının korunması, muhafazası, idaresi ve işletilmesi, su ürünleri yetiştiriciliği faaliyetleri, Romanya topraklarında bu tür faaliyetler

¹² <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:32000L0060&from=EN>

¹³ <https://ec.europa.eu/environment/eia/eia-legalcontext.htm>

¹⁴ https://ec.europa.eu/environment/nature/invasivealien/index_en.htm

¹⁵ https://ec.europa.eu/food/animals/animalproducts/aquaculture_en

¹⁶ https://ec.europa.eu/food/animals/live_animals/aquaculture_en

¹⁷ https://ec.europa.eu/food/safety/animal-feed_en

¹⁸ https://ec.europa.eu/food/animals/health/veterinary-medicines-and-medicated-feed_en

¹⁹ https://ec.europa.eu/food/animals/welfare_en

²⁰ https://ec.europa.eu/food/safety/biosafety/food_borne_diseases/tse_bse_en

²¹ <https://madb.europa.eu/madb/indexPubli.htm>

²² <https://ec.europa.eu/trade/import-and-export-rules/import-into-eu/>

²³ https://ec.europa.eu/food/safety/labelling_nutrition/labelling_legislation_en

²⁴ <https://ec.europa.eu/fisheries/cfp/market/consumer-information>

²⁵ <http://legislatie.just.ro/Public/DetaliuDocument/90207>

Project funded by
EUROPEAN UNION |

gerçekleştirildiğinde balıkçılık ve su ürünleri yetiştiriciliğinden elde edilen ürünlerin işlenmesi ve ticaretini düzenlemektedir²⁶.

Bu yönetmeliğin öngördüğü eylemlerin uygulanması Ulusal Balıkçılık ve Su Ürünleri Ajansı tarafından yapılır. Yönetmeliğe göre su ürünleri yetiştiriciliği, sucul ortamlardaki tüm hayvansal veya bitkisel üretim faaliyetlerini içerir ve aşağıdaki hususlar dikkate alınarak geliştirilmelidir:

- Su ürünleri yetiştiriciliği, sahip/yönetici onayı ile düzenlenmiş su ürünleri çiftliklerinde ve sucul ekosistemlerde ve Tarım ve Kırsal Kalkınma Bakanlığı'nın sorumluluğunda, Balıkçılık ve Yetiştiricilik Ulusal Ajansı'nın teklifi üzerine çok yıllık ulusal stratejik Plan temelinde sadece belirlenmiş, doğal olarak tanımlanmış ekosistemlerde yapılır.
- Su ürünleri yetiştiriciliğinin geliştirilmesi, sahibine bakılmaksızın tüm balıkçılığı öne çıkaran balıklar ve diğer su canlıları için miktar ve kalite çeşitliliğini amaçlar.
- Balıkçılık alanında su ürünleri yetiştiriciliğinde ihtiyaç duyulan su temini, su kullanımı ilgili kanun hükümlerine göre yapılır.
- İmtiyaz süresi, su ürünleri yetiştiriciliğine ilişkin her türlü sözleşmenin hukuki güvenliğini ve öngörülebilirliğini sağlamak ve su ürünleri yetiştiriciliği yatırımlarını teşvik etmek amacıyla imtiyaz sağlayıcı tarafından bir fırsat çalışmasına dayalı olarak belirlenir.
- Kamu kurumları ve çoğunlukla devlet sermayeli, balıkçılığa sahip ticaret şirketleri, bu Acil Durum Yönetmeliğine göre su ürünleri yetiştiriciliği faaliyetlerinde kullanılan veya kullanılabilecek olan her türlü balıkçılık envanterini, 30 Kasım'a kadar Ulusal Balıkçılık ve Su Ürünleri Kurumu'na yıllık bazda iletmekle yükümlüdür.
- Balıkçılık için gerekli olan telif hakkı/kira seviyesi, Romanya'da bulunan ve balıkçılık sektöründe uzmanlaşmış kurumlar tarafından yayınlanan bazı araştırmalara dayanarak oluşturulan balıkçılık kredibilite kategorilerini dikkate alacaktır. Bu çalışmalara dayanarak, su ürünleri yetiştiriciliği faaliyeti için gerekli olan imtiyaz/kira miktarı ve 54/2006 sayılı Hükümet Acil Durum Kararnamesi'nde 22/2007 tarihli Kanun ile değişiklik yapılarak onaylanan kamu malları için imtiyaz sözleşmelerinin statüsüne ilişkin 4. madde hükümlerine göre belirlenecektir.

Yetiştiricilik sektöründe gelişme aşağıdaki eylemlerle gerçekleştirilir:

- çevresel değerler yaratan ekstansif ve yarı entansif su ürünleri yetiştiriciliğinin teşvik edilmesi;
- ticaret ve tüketici bilgi sisteminin iyileştirilmesi;
- su ürünleri üreticilerinin eğitimi;
- yetiştiricilik ürünlerinin biyo-güvenliği ve gıda güvenliğini sağlamak için teknolojik süreçlerde iyi uygulama eylemlerinin uygulanması;
- mücbir sebepler için yetiştiricilik üretiminin sigortası;
- su ortamı ve biyolojik çeşitlilik güvenliği;

²⁶ <http://legislatie.just.ro/Public/DetaliuDocument/93609>

Project funded by
EUROPEAN UNION |

- araştırma ve teknolojik ilerlemenin geliştirilmesi;
- su ürünleri üreticilerinin özel düzenlemelerle korunması ve teşvik edilmesi;
- yavru üretim tesislerinin homologasyonu/sertifikasyonu/onayı.

Su ürünleri yetiştiriciliğinin geliştirilmesi için eylemler:

- balık türlerinin ve diğer su canlılarının üreme ve kültür süreçlerinin çevre güvenliği normlarına uygun olarak iyileştirilmesi;
- su ürünleri yetiştiriciliği yapan operatörlerin kanunlar çerçevesinde sulara ve alana erişiminin sağlanması;
- kalite göstergeleri ile ekolojik, ekonomik ve sosyal sürdürülebilirlik göstergelerinin belirlenmesi;
- balıkçılığın doğru kullanımı;
- hayvan sağlığı ve refahının sağlanması koşullarında deniz ve karasal su ürünleri yetiştiriciliğinin geliştirilmesi;
- su ürünleri yetiştiriciliğinde, özellikle balıkçılığa bağımlı alanlarda uzun süreli istihdamın sağlanması;
- Yetiştiriciliğin geliştirme ihtiyaçlarının gerektirdiği diğer eylemler.

Tüm üretim kapasiteleri de dahil olmak üzere idari yönden Su Ürünleri Tesislerinin Kaydı, Ulusal Balıkçılık ve Su Ürünleri Ajansı içinde belirlenir. Sahip veya yönetici değişikliği ile ilgili herhangi bir değişiklik ile üretim kapasitesi ve kültüre alınan türlerin değişmesi ile ilgili değişiklikler, Su Ürünleri Birimleri Kaydının güncellenmesi ve uygun olması halinde yeni bir lisans verilmesi için Ulusal Balıkçılık ve Yetiştiricilik Ajansına başvurularak yapılmalıdır.

Su ürünleri yetiştiriciliğindeki üretim birimleri Su Ürünleri Yetiştiricilik Tesisleri Siciline kaydedilir ve Ulusal Balıkçılık ve Su Ürünleri Ajansı tarafından verilen su ürünleri yetiştiriciliği lisansları alınır. Su Ürünleri Yetiştiricilik Tesisleri Siciline kayıt ve su ürünleri lisanslarının verilmesi, Ulusal Balıkçılık ve Yetiştiricilik Ajansı'nın teklifi üzerine Tarım ve Kırsal Kalkınma Bakanlığı'nın hazırladığı koşullara uygunluk halinde verilir.

Su ürünleri yetiştiriciliğinde üretim kapasitesinin kısmen veya tamamen değiştirilmesi, çevresel etki ile ilgili bazı değerlendirme çalışmaları temelinde yapılır ve Tarım ve Kırsal Kalkınma Bakanlığı'nın emriyle onaylanır.

Egzotik veya yerel olarak bulunmayan türlerin açık sistem balıkçılığında kültüre alınması Tarım ve Kırsal Kalkınma Bakanlığı ile Çevre, Sular ve Orman Bakanlığının onayı ile karantina ve doğal ortama kaçışları önlemek için kontrol şartlarını da belirleyen bazı çalışmalara dayanarak yapılmaktadır.

Devletin kamu/özel alanında bulunan varlıkların ve balıkçılığın geri kazanılması, varsa, imtiyaz, kiralama, kiralama veya kanunla sağlanan diğer şekillerde yapılır.

Deniz ürünleri yetiştiriciliği, doğal sucul ortamlarda bulunan ağ havuzlarında yapılmaktadır.

Deniz ürünleri yetiştiriciliği, deniz suyu yüzey alanının imtiyazı ve buna erişim yoluyla, suların yönetiminden sorumlu idari makam tarafından, kanun hükümlerine göre, uzatma imkanı olabilen 10 yıllık bir süre için yapılır.

Project funded by
EUROPEAN UNION |

Deniz ürünleri yetiştiriciliği onayının verilmesi ve geri alınmasına ilişkin hüküm ve koşullar, Balıkçılık ve Su Ürünleri Yetiştiriciliği Ulusal Ajansı aracılığıyla balıkçılık ve su ürünleri yetiştiriciliğinden sorumlu merkezi kamu otoritesinin emri ile belirlenir.

Balık türlerinin ve diğer kültürlerin kökenlerine bakılmaksızın deniz balıkçılığına dahil edilmesi, balıkçılık ve su ürünleri yetiştiriciliğinden sorumlu merkezi kamu otoritesinin ve çevreden sorumlu merkezi kamu otoritesinin onayı ile yapılır.

- **Balıkçılık ürünlerinin pazar organizasyonu**

Ulusal Balıkçılık ve Yetiştiricilik Ajansının teklifi üzerine Tarım ve Kırsal Kalkınma Bakanlığı, balıkçılık ve su ürünleri yetiştiriciliğinden elde edilen ürünlerin ticareti ve işlenmesi ile ilgili olarak, özellikle aşağıdaki hususlar için düzenlemeler yapmıştır:

- Piyasada şeffaflığı ve tüketicilerin özellikle ürünlerin menşei ile ilgili doğru bilgilendirilmesini sağlamak için tüm ticaret süreci boyunca su ürünleri için kalite standartlarına uygunluk;
- canlı su kaynaklarının korunması ve güvenliğine ilişkin normlara göre balıkçılık ve su ürünleri yetiştiriciliğinden elde edilen ürünlerin ticaretine ilişkin normlara uygunluk;
- su ürünleri işlemenin teşvik edilmesi ve desteklenmesi;
- balıkçılık ürünlerinin kalitesinin iyileştirilmesi ve teşvik edilmesi;
- balıkçılık ve su ürünleri yetiştiriciliğinden elde edilen hammaddelerin kullanım kapsamını ve katma değerini artırmak.

- **Balıkçılık ürünlerinin ticareti**

Yürürlükteki yönetmeliklerde belirtilenden daha düşük boyuta veya ağırlığa sahip olan veya elde edilme şekli yerleşik normlara uygun olmayan veya sıhhi-veteriner normlarına aykırı olan herhangi bir menşe veya kaynaktan elde edilen su ürünleri ürünlerinin ticareti yasaktır.

- **Yükümlülükler ve cezalar**

Gerçek veya tüzel kişiler tarafından bu aciliyet yönetmeliğinin düzenlemelerine uyulmaması, varsa idari, hukuki veya cezai sorumluluk doğurur.

Balıkçılık, su ürünleri yetiştiriciliği, işleme, nakliye, su ürünleri ticareti ve diğer ilgili faaliyetler alanındaki yasalara uyumu sağlamak için, Ulusal Balıkçılık ve Su Ürünleri Yetiştiriciliği Ajansı, balıkçılık müfettişleri aracılığıyla sürekli denetim ve kontrol eylemleri düzenlemektedir.

Kontrole tabi kişiler, kontrol edilen birimlerin merkez ve şubelerine, tüm balıkçı gemilerine/vasıtalarına, balıkçılık araç ve ekipmanlarına, su ürünleri çiftlik ve tesislerine, ek binalara, araçlara, işleme, ticaret ve kamu yem birimleri ve personele teftiş ve kontrol haklarını sağlamak, teftiş ve kontrol işlevlerini yerine getirmek için gerekli tüm belge ve araçları temin etmek ve ayrıca topluluk istatistik programları ve balıkçılık sektöründeki yasal belgeler tarafından sağlanan faaliyetlere göre istatistiksel veriler sağlamakla yükümlüdür.

Project funded by
EUROPEAN UNION

Tarım ve Kırsal Kalkınma Bakanlığı'nın 24 Mayıs 2008 tarih ve 332 sayılı yetiştiricilik tesislerinin Su Ürünleri Yetiştiricilik Siciline kaydı ve yetiştiricilik lisansı verilmesine ilişkin ek değişiklikler ve tamamlamalar ile ilgili Kararı²⁷: Ulusal Balıkçılık ve Yetiştiricilik Ajansı bünyesinde, idari nitelikte ve tüm üretim kapasitelerini içeren Su Ürünleri Birimleri Kaydının (RUA) işletilmesi.

Su ürünleri yetiştiricilik tesisleri, Su Ürünleri Yetiştiricilik Tesisleri Siciline kayıtlıdır ve Ajans tarafından su ürünleri yetiştiriciliği için lisans verilir.

Mevzuat gereği, yetiştiricilik lisansı devredilemez ve belirsiz bir süre için verilir.

Sahip/yönetici, üretim kapasiteleri ve yetiştirilen türlerin değişmesine ilişkin her türlü değişiklik, Su Ürünleri Sicil Kayıtlarının güncellenmesi ve varsa yeni bir su ürünleri yetiştiriciliği lisansı verilmesi amacıyla, meydana geldiği tarihten itibaren 30 gün içinde Ajansa bildirilmelidir.

Müteşebbisin su ürünleri yetiştiriciliği lisansının verilmesine esas teşkil eden şartlara artık uymaması veya üretim kapasitesini kullanmaması veya beyan edilenlerin dışındaki amaçlar için kullanılması halinde, denetim ve kontrol hakkı bulunan personelin teklifi üzerine su ürünleri yetiştiriciliği lisansı 90 gün süreyle iptal/askıya alınır.

Yetiştiricilik lisansı iptal edilen yetiştiricilik üretim birimleri, Yetiştiricilik Tesisleri Sicilinden çıkarılacaktır.

- **03.09. 2008 tarih ve 1016 sayılı Balıkçılık ve yetiştiricilikte ruhsatlandırma ve onay harçlarının miktarına ilişkin Romanya Hükümeti Kararı²⁸:**

Bu karar, Romanya Devleti tarafından, Ulusal Balıkçılık ve Yetiştiricilik Ajansı tarafından izinlerin, lisansların ve onayların verilmesi için balıkçılık ve su ürünleri faaliyetinin onaylanması için alınan ücretlerin miktarını belirlemektedir. Su ürünleri yetiştiriciliği lisansı verilmesi için yönetici veya onaylı temsilci tarafından 150 lei (yaklaşık 31 Euro) tutarında bir ücret ödenir.

- **20.09.2018 tarih ve 748 sayılı Su ürünleri yetiştiriciliğinde kullanılan yakıt üzerindeki özel tüketim vergisinin düşürülmesine yönelik bir devlet yardım planının oluşturulmasına ilişkin ilave değişiklik ve tamamlamalara ilişkin Romanya Hükümeti Kararı²⁹:**

Bu Karar, su ürünleri yetiştiriciliğinden elde edilen ürünlerin üretimi, işlenmesi ve ticaretinde faaliyet gösteren işletmeler için bir devlet yardım planı oluşturmaktadır. Bu program Romanya bölgesinin tamamında uygulanmaktadır. Programdan yararlananlar, su ürünleri yetiştiriciliğinde faaliyet gösteren küçük ve orta ölçekli işletmeler olmak üzere sırasıyla:

²⁷ <http://legislatie.just.ro/Public/DetaliuDocument/93609>

²⁸ <http://legislatie.just.ro/Public/DetaliuDocument/97179>

²⁹ <http://legislatie.just.ro/Public/DetaliuDocument/205095>

Project funded by
EUROPEAN UNION |

- 44/2008 sayılı Devlet Acil Durum Yönetmeliği hükümleri ve değişiklik ve tamamlamalarla onaylanan ekonomik faaliyetlerin yürütülmesine ilişkin 182/2016 Kanunu ile göre kurulmuş sertifikalı gerçek kişiler, bireysel ve aile tipi işletmeler;
- tüzel kişiler.

Devlet yardımı programı, geri ödeme olarak verilen tüketim vergisinin düşürülmesi anlamına gelmektedir. Su ürünleri yetiştiriciliğinde kullanılan yakıt için indirimli tüketim vergisi miktarı 99 498 lei/1000 litredir (yaklaşık 20 728 euro/1000 litre).

Devlet yardımı planına erişmek için, yararlanıcılar 3 maddede belirtilen aşağıdaki tüm uygunluk kriterlerini karşılamalıdır:

- Yetiştiricilik tesisleri siciline kayıtlı olmak;
- ANPA'ya, Avrupa istatistik programlarında ve balıkçılık sektörü için yasal belgelerde sağlanan faaliyetlere göre kullanılan yüzey alanı ve elde edilen üretimle ilgili istatistik verileri sağlamak.

Balıkçılık ve yetiştiricilik sektöründeki üreticilerin desteklenmesine yönelik Programın uygulanmasına yönelik 28 sayılı ve 2019 tarihli kanun: Kanunla, üretimi iyileştirme yoluyla yetiştiricilik çiftliklerinin performans ve sürdürülebilirlik düzeyini arttırmayı amaçlayan bir devlet yardım programı düzenlenmektedir.

Balıkçılık ve yetiştiricilik sektöründe yararlanıcı üreticilere devlet yardımları aşağıdaki şekilde verilmektedir:

- 44/2008 sayılı Kanun ile 182/2016 kanunla değişiklik ve tamamlamalarla onaylanan sertifikalı gerçek kişiler, bireysel ve aile tipi işletmeler tarafından ekonomik faaliyetlerin yürütülmesine ilişkin Resmi Acil Durum Yönetmeliğine göre kurulmuş sertifikalı gerçek kişiler, bireysel ve aile tipi işletmeler;
- tüzel kişiler.

Bu Kanun hükümlerine göre yatırım yapmak için gereken uygun giderler şunlardır:

- su ürünleri yetiştiriciliğinde kullanılan balık türleri veya tanıtlamak üzere olan türler için üreme merkezlerinin inşası;
- balık üretimi için mevcut merkezlerin iyileştirilmesi ve/veya genişletilmesi;
- makine ve teçhizatın satın alınması veya kiralanması;
- a)-c) harfleri arasında belirtilen yatırımlarla ilgili genel maliyetler, örneğin uzmanlar ve danışmanlar için ücretler, fizibilite çalışmaları dahil olmak üzere çevresel ve ekonomik sürdürülebilirliğe ilişkin danışmanlık ücretleri;
- yazılımın satın alınması veya geliştirilmesi;
- çevre üzerindeki olumsuz etkiyi azaltmayı veya olumlu etkiyi artırmayı ve kaynakların verimli kullanımını artırmayı hedefleyen yatırımlar;
- Kullanılan kimyasalları, antibiyotikleri ve diğer ilaçları azaltarak veya multitrofik kültür balıkçılığı sistemleri de dahil olmak üzere su kalitesini geliştirerek yetiştiricilik işletmelerinin su kullanımı ve kalitesi üzerindeki etkisini önemli ölçüde azaltan yatırımlar.

(1) Yukarıda belirtilen uygun harcamalar için devlet yardımının kapsamı, toplam uygun harcamaların %40'ıdır.

Project funded by
EUROPEAN UNION |

(2) Aşağıdakiler için devlet yardımının yoğunluğu, a)-f) bentlerinde belirtilen uygun giderler için %20 oranında artış sağlanabilir ancak %90'dan fazla artırılamaz:

- o Su ürünleri yetiştiriciliğinde en az 5 yıl çalışmış çiftçiler ve genç çiftçiler;
- o doğal veya diğer belirli kısıtlamalarla karşı karşıya kalan alanlarda yapılan yatırımlar;
- o su ürünleri üretici örgütlerinin üyeleri.
- **Balıkçılık ve yetiştiricilik sektöründe üreticilerin desteklenmesine yönelik Programın onaylanmasına ilişkin 09.04.2019 tarih ve 267 sayılı Tarım ve Kırsal Kalkınma Bakanlığı'nın emri ve 28/2019 no.lu Kanun Hükmünde Kararname hükümlerinin uygulanmasına ilişkin uygunluk koşulları, uygun giderler, finansman şekli ile doğrulama ve kontrol usullerinin onaylanması³⁰:**

Balıkçılık ve yetiştiricilik sektöründe üreticilerin desteklenmesine yönelik Programın onaylanmasına ilişkin 28/2019Yönetmelik, uygunluk koşullarını, uygun harcamaları, finansman yolunu ve ayrıca 6698 sayılı Kanun hükümlerinin uygulanmasına ilişkin doğrulama ve kontrol şeklini belirler.

- **Romanya topraklarında kullanılacak balık türlerinin ve diğer suda yaşayan canlıların ticari adlarının daha fazla değişiklik ve tamamlama ile onaylanmasına ilişkin Tarım ve Kırsal Kalkınma Bakanlığı'nın 171 sayılı ve 19 Nisan 2002 tarihli kararname³¹:**

Kararname, Romanya topraklarında kullanılacak balık türlerinin ve suda yaşayan diğer canlıların ticari adlarını belirler. Balık türleri ve diğer suda yaşayan canlıların ticaretini yapan kurum ve kuruluşlar, bu siparişte verilen ticari adlara uymakla yükümlüdür.

- **Daha sonraki lave değişiklikler ve tamamlamalar ile Tarım ve Kırsal Kalkınma Bakanlığı'nın balıkçılık ve su ürünleri sektöründe üretici örgütlerinin tanınmasına ilişkin kriterlere ilişkin 772/2007 kararı³²:**

Yetiştiricilikte üretici örgütlerinin tanınması için gereken av/üretim sahaları ve minimum yıllık üretim düzeyi olarak üretim miktarı ton/üye sayısı/temsilen ticari balıkçı sayısı belli bir türün veya ürün grubunun yıllık üretimin ağırlık olarak %30'undan az olamaz.

Çerçeve AB düzeyinde oluşturulmuş olmasına rağmen, Romanya sektörde ortaya çıkan fırsatların operasyonel hale getirilmesinde hala mücadele etmektedir. Özel yatırımcılar tarafından farklı işler yaratılmış ve ayrıca araştırma enstitüleri tarafından farklı araştırma projeleri gerçekleştirilmiş olmasına karşın ancak yetiştiricilik ve avcılık olarak bu iki tür girişim arasındaki boşluk hala giderilememiştir. . Bu nedenle, POPAM programının (<https://www.ampeste.ro/>) başlatılması, Romanya'da su ürünleri yetiştiriciliğinde gelecekteki iş geliştirme için bir başlangıç ve sürdürülebilirlik araçları olarak kabul edilmektedir.

³⁰ <http://legislatie.just.ro/Public/DetaliuDocument/212930>

³¹ <http://legislatie.just.ro/Public/DetaliuDocument/36064>

³² <http://legislatie.just.ro/Public/DetaliuDocument/86176>

Project funded by
EUROPEAN UNION |

3.2.3. Üretim tesisi kurmak için süreçler

3.2.3.1. Ana süreçler

23/2008 tarihli balıkçılık ve su ürünleri yetiştiriciliği hakkında Hükümet Acil Durum Kararnamesi'nin 2. Maddesi ve sonraki değişiklikler ve tamamlamalara göre su ürünleri yetiştiriciliği, bir birey veya tüzel kişiliğin mülkiyetinde sucul organizmaların üretiminin çevrenin doğal kapasitesini artırmak için tasarlanmış tekniklerle su hayvanlarının yetiştirilmesi veya yetiştirilmesi faaliyetidir.

Su ürünleri yetiştiricilik tesisleri, yetiştiricilik tesisleri siciline kayıtlıdır ve Ulusal Balıkçılık ve Yetiştiricilik Ajansı tarafından verilen bir lisansa sahiptir.

Yetiştiricilik birimlerinin sicile kaydı ve yetiştiricilik ruhsatı verilmesine ilişkin şartlar Tarım, Orman ve Kırsal Kalkınma Bakanı'nın 332/2008 sayılı talimatı ile belirlenmiş olup Ulusal Balıkçılık ve Su Ürünleri Ajansı'nın (ANPA) önerisi üzerine Tarım, Orman ve Kırsal Kalkınma Bakanlığı tarafından gerçekleştirilir.

Yetiştiricilik birimlerinin siciline kayıt ve yetiştiricilik lisansı verilmesi için, başvuru sahiplerinin ANPA'nın bölgesel şubelerine aşağıdaki belgeleri sunması gerekmektedir:

- başvuru formu,
- tesis tanıtım sayfası,
- su ürünleri yetiştiriciliği faaliyetini yürütmek için mülkiyeti/yönetimi belgeleyen imtiyaz/kira/ortaklık sözleşmesi ve diğer belgeler;
- akuakültür ünitesi alanındaki çerçeveleme için taslak ve plan;
- işletme sahibi/yöneticisinin kimlik belgesinin kopyası ve/veya üretim birimini yöneten şirketin faaliyet konusu su ürünleri yetiştiriciliğine sahip olduğunu gösteren tüzüğünün kopyası;
- mali kayıt belgesinin kopyası;
- su ürünleri yetiştiriciliği lisansının talep edildiği çalışma noktası için çevre izninin kopyası;
- su ürünleri yetiştiriciliği lisansının talep edildiği çalışma noktası için su yönetimi yetki belgesinin kopyası;
- sıhhi-veterinerlik kaydı;
- ticaret sicili ofisi tarafından verilen çalışma yerinin beyanını içeren onay belgesi;
- su ürünleri yetiştiriciliği faaliyetlerini yürütmesine yol açabilecek birikim gölünün yasal sahibinin rızası;
- lisans ücretinin ödendiğine dair belge.

Tarım, Orman ve Kırsal Kalkınma Bakanı'nın 240/2009 sayılı kararı ile 332/2008 sayılı su ürünleri üretim birimlerinin yetiştiricilik birimleri siciline kaydı ve yetiştiricilik ruhsatı verilmesine ilişkin uygulamaya göre ruhsatlar BELİRSİZ bir süre için verilir.

Balıkçılık ve su ürünleri yetiştiriciliğinde ruhsatlandırma ve yetkilendirme ücretlerinin miktarına ilişkin uygulama 1016/2008 sayılı Hükümet Kararı hükümlerine göre belirlenir. (08.09.2008 tarihinden itibaren yürürlüktedir).

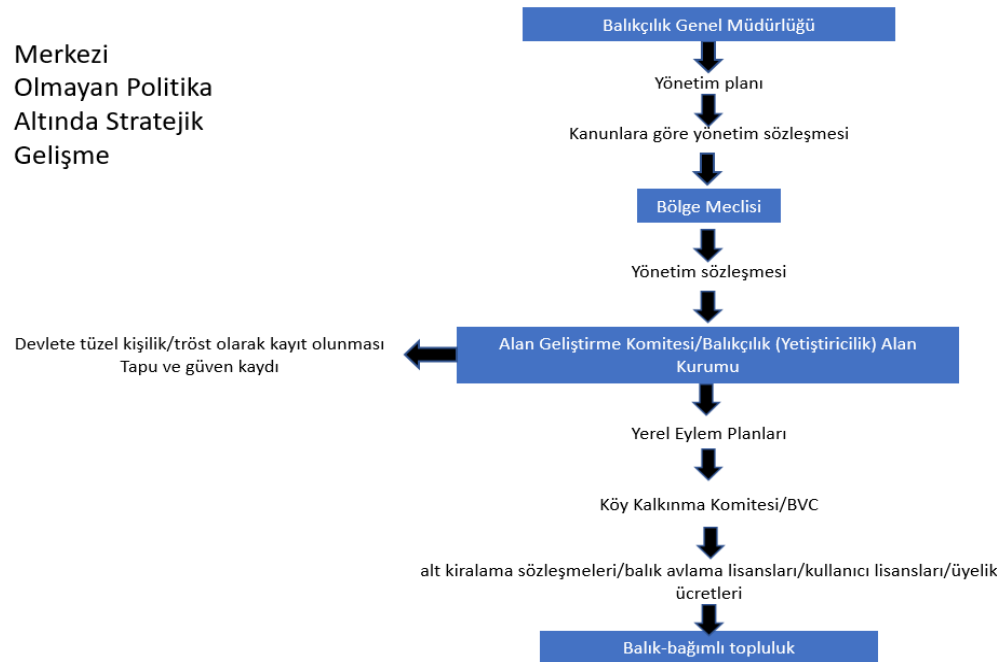
3.2.3.2. Su ürünleri yetiştiriciliği faaliyetinde bulunan ikincil makamların usul ve idari işlemleri

332/2008 sayılı Karara göre başvuru sahipleri, su ürünleri yetiştiriciliği lisansı başvurusuna, aslı veya aslına göre kopya halinde aşağıdaki belgeleri eklemelidir:

- Yetiştiricilik ruhsatının talep edildiği çalışma yeri için su işletme izni;
- Yetiştiricilik ruhsatı istenen çalışma yeri için çevre izni;
- sıhhi-veterinerlik kaydı.

3.2.3.3. Örnek iş planı - Ek 1'e göre

Sürdürülebilir su ürünleri ticareti için bir araç olarak tek duraklı su ürünleri lisanslamasının tasarlanmasına ilişkin öneri (<http://www.fao.org/3/a0038e/a0038e06.htm>):

3.2.4. Akuakültür için Finansal Araçlar

3.2.4.1. Ulusal destekler

2014-2020 dönemi için Balıkçılık ve Denizcilik Operasyonel Programına göre, Avrupa Balıkçılık ve Denizcilik İşlerinden Romanya'ya ayrılan fon, 2014-2020 için 168 421 371 Avro'dur³³.

3.2.4.2. Özel fonlar

Halen Romanya'da sektör desteklemek üzere faaliyet gösteren tek özel finansman şirketi bulunmaktadır. Şu anda iş melekleri gibi farklı finansal araçlar gelişiyor olsa da, su ürünleri yetiştiriciliği henüz bu tür yatırımların bulunabileceği bir alan değildir. Yetiştiricilik

³³ <https://www.ampeste.ro/>

tesisleri, yetiştiriciliği sektörünü finanse etmek ve sürdürmek için yeni projeler geliştiren farklı birlik kurma konusunda arayış içindedirler; örneğin: ARIAP- Romanya'dan su ürünleri yetiştiriciliği ve balıkçılıkta yenilik için bağımsız bir dernek olarak ilk adımları attı³⁴.

3.2.4.3. Avrupa destek fonları

- Balıkçılık ve Denizcilik İşleri Operasyonel Programı 2014-2020
- Entegre bölgesel müdahale (EBM Tuna Deltası)
- "HORIZON 2020" programı
- Avrupa Birliği İstihdam ve Sosyal İnovasyon Programı (EASI)
- Avrupa Birliği Dayanışma Fonu (EUSF)
- LIFE +

3.2.4.4. Uluslararası destek fonları

3.2.4.5. Diğerleri

Sektörün sürdürülebilir kalkınması özelinde su ürünleri yetiştiriciliğinin mevcut sorunlarından hareketle, temel amacı bölgeler arasındaki eşitsizlikleri ve gelişmişlik farklarını azaltmak olan Avrupa Birliği'nin ekonomik ve sosyal politikası doğrultusunda, 2007 yılından itibaren kamu kurumları ve özel katılım aracılığıyla yatırımlar teşvik edilmektedir. Su ürünleri yetiştiriciliği alanında, ülkenin tüm bölgeleri düzeyinde birincil sektörün (su ürünleri yetiştiriciliği) ana katma değeri, ikincil sektöre (balık işleme endüstrisi) göre daha düşük olduğu için yeniden yapılanma ve modernizasyon süreçleri uygulandı. Birincil sektör değerleri, yetersiz araç gereçler ve ekipman, özelleştirmenin aşırı parçalanması ve bazı özel su ürünleri çiftliklerinin kötü yönetimi nedeniyle çok düşük düzeyde işgücü üretkenliğini yansıtmaktadır. Mevcut su ürünleri yetiştiriciliğinde mevcut olan bir başka gerçek, su ürünleri çiftliklerinin artan kapasiteleri/yeniden balıklandırılmasıdır. Çünkü sahipleri geleneksel su ürünleri çiftliklerini eğlence / spor balıkçılığına dönüştürmekle ilgilenmektedir. Bu nedenle, sazangillere ait birçok yapay üreme istasyonu faaliyetlerini son vermiştir. Bu duruma ayrıca, ön büyümesi yapılmış larva ve damızlıkların yıllık alımı için sermaye eksikliği ve ithalata yönelik pazar yönelimi de neden olmuştur.

Çevresel olarak sürdürülebilir su ürünleri yetiştiriciliği ve ekolojik su ürünleri yetiştiriciliğinin teşvik edilmesi, sucul ekosistemlerdeki biyolojik çeşitliliğin korunmasını, muhafaza edilmesini ve restorasyonunu ve geleneksel su ürünleri yetiştiriciliğinden ekolojik su ürünleri yetiştiriciliğine dönüştürülmesini sağlayarak, organik su ürünleri yetiştiriciliğine geçiş sırasında mali destek ve kayıplar için tazminat gerektirmektedir. Su ürünleri yetiştiriciliğinin rekabet gücü, bu alanın ilgili faaliyetlerinde yer alan insan sermayesinin kalitesiyle de sağlanır. Bu bağlamda strateji, tüm personel kategorileri için sürekli eğitimin yanı sıra balıkçılık, hayvanat bahçesi teknik eğitim birimleri ve/veya veteriner hekimlik bünyesinde düzenlenen özel eğitim faaliyetlerini hedefleyen bu önemli balıkçılık alanında çalışan tüm kategorilerdeki personelin niteliklerini ve mesleki yeterliliklerini artırmak için sürekli bir müdahaleyi öngörmektedir. Su ürünleri işletmecilerinin ve bu alt alanda iş kurmak isteyenlerin mali mevcudiyetinin çoğu durumda su ürünleri yetiştiriciliği

³⁴ <http://www.ariap.ro/>

Project funded by
EUROPEAN UNION |

yatırımlarının ortak finansmanını sağlamak için sınırlı olduğu göz önüne alındığında, finansal kaynaklara erişimin finansman yoluyla tamamlayıcı bankacılık ve mühendislik teknikleri yoluyla kolaylaştırılması amaçlanmaktadır. Su ürünleri yetiştiriciliği sektörünün gelişimini finansal olarak desteklemenin temel koşulu, ilgili ulusal ve AB düzenlemelerine sıkı sıkıya uymaktır. Avrupa Komisyonu, balık stoklarını ve su ekosistemlerini de koruyan Kuşlar ve Natura 2000 Direktiflerinin hedeflerinden ödün vermeden farklı düzeylerde koordineli bir yönetim planı uygulamaya kendini adanmıştır. Bu politika şu hususları öngörmektedir:

- Akuakültür çiftliklerinin, sırasıyla ağaçlandırılan alanların sayısal olarak artırılması, ek çevresel önlemlerin uygulanması;
- Natura 2000 sahalarında ve çevresinde bulunan su ürünleri çiftliklerine tazminat vererek desteklenmeleri;
- sosyal ve çevresel hizmetler, ekolojik turizm, rekreasyonel / spor balıkçılığı, sudaki biyolojik çeşitliliğin bilgilendirilmesi, korunması ve muhafaza edilmesi, su yönetiminin iyileştirilmesi ile ilgili eğitim faaliyetleri sağlayan su ürünleri çiftliklerinin desteklenmesi;
- üretim kalitesini artıran çok türlü popülasyonların kullanımı;
- Akuakültür havzalarının periyodik bakım ve hijyeni (renk bozulması).

Su ürünleri yetiştiriciliğinin sürdürülebilir gelişimi EMFF'nin ana önceliklerinden biridir. Bu önceliğe ayrılan bütçe şunları içerebilir:

- yenilikçi ekipman yatırımları, üretkenliği artırmak, olumsuz çevresel etkileri sınırlamak ve olumlu etkileri en üst düzeye çıkarmak için yükseltme;
- çiftlik yönetimi ve danışmanlık hizmetleri;
- personelin eğitimi ve sertifikasyonu;
- bölgesel planlamayı geliştirmek için uygun su ürünleri alanlarının belirlenmesi ve haritalandırılması;
- sektöre giren yeni çiftçiler için destek
- çevre yönetim planlarına dönüşüm için danışmanlık ve destek;
- Üretime dayalı gelir artışı lehine ek çevre hizmetlerinin sağlanması;
- Hayvanların sağlığını ve refahını iyileştirmek için hastalıkların ve planların ortadan kaldırılması.

2014-2020 için Avrupa Balıkçılık Fonu ve Denizcilik Fonu (FEPAM) fonunun yaklaşık %20'sinin su ürünleri yetiştiriciliği sektörüne yatırılması planlanmasına ve her Üye Devletin Komisyon tarafından kabul edilen bir operasyonel program geliştirmesine rağmen, halen çok yıllık stratejik planlar doğrultusunda, su ürünleri yetiştiriciliği sektöründe sürdürülebilir işler ve büyüme için stratejik öncelikleri ele almak konusunda boşluklar bulunmaktadır.

4. TÜRKİYE

4.1. Arkaplan bilgisi

Türkiye'de su ürünleri yetiştiriciliği 1960'lı yılların sonlarında göletlerde alabalık yetiştiriciliği ile başlamıştır. Daha sonra, toprak havuzlardaki lagünlerde toplanan yılan balıklarının besilenmesi izledi. Eski nehir yataklarında sazan kültürü 1970'lerden sonra

Project funded by
EUROPEAN UNION |

popüler hale geldi. Denizde su ürünleri yetiştiriciliği 1980'li yıllarda doğadan toplanan balıkların kafeslerde yetiştirilmesiyle başlamış ve kısa bir süre sonra doğadaki balık popülasyonlarını korumak amacıyla kanunla yasaklanmıştır. Balıkçılık ve su ürünleri yetiştiriciliği arasında önemli bir ilişki vardı.

Balıkların doğada bol olduğu ve vatandaşların beslenmesine yetecek ürünlerin hasat edildiği ve oldukça düşük fiyatlarla sunulduğu bir dönemde, özellikle 1970'lerden bu yana doğada tehdit altındaki türlerin yetiştiriciliğine yönelik her türlü girişim, fiyatların uyuşmaması nedeniyle başarısız olmuş veya deneme bazında kalmıştır. Ayrıca, çok sınırlı soğuk hava depoları ve pazarlama zincirleri vardı, bu da esas olarak taze tüketim ve arz talebin üzerindeyse düşük fiyatlara neden oluyordu. 1980'li yılların sonunda çevre kirliliği, istilacı türlerin etkisi, iklim değişikliği ve aşırı avlanma nedeniyle avcılık ile balık üretimi hızla azalmış, su ürünleri yatırımları ve üretimi artmaya başlamıştır. Günümüzde yaygın su ürünleri çiftlikleri, büyük miktarlarda üretim yapmak için yarı yoğun veya yoğun çiftliklere dönüştürülmüştür.

Türkiye, 1380 sayılı Su Ürünleri Kanununun yürürlüğe girdiği 1971 yılından itibaren başlayan erken yatırımlar nedeniyle su ürünleri yetiştiriciliği ve uygulama süreçleri konusunda şu anda kapsamlı bir deneyime sahiptir. İlk düzenlemeler, Kanunda su ürünleri yetiştiriciliği ile ilgili maddelere göre hazırlanmıştır. İlk yıllardaki uygulamalar ile günümüzdeki öngörüler arasında, geçen süreçte probleme dayalı çözümlere yönelik çok büyük farklılıklar vardır. Sektördeki ana gelişmeler, su ürünleri yetiştiriciliği, su ve et kalitesi, çevre koşulları, balık yetiştiricileri ile merkezi yönetim arasındaki iletişimi sağlamada son derece etkili olan balık yetiştiricisi üretici örgütlerinin kurulması ile ilgili AB mevzuatına uyum sürecinde erişilen standartlardır. Öte yandan, ilk başvurudan uygulama ve pazarlama aşamalarına kadar tüm prosedürlerin basitleştirilmesi ve standartlaştırılması, iç ve dış pazarlardan gelen talep, sektörün gelişimi için diğer motive edici faktörlerdir. Bu hedefe ulaşmak için hükümet, ilgili bakanlıklar, başvuru sahipleri, STK'lar, üniversiteler ve araştırma kurumları arasında güçlü bir işbirliği sağlanmıştır.

Bu metinde, Türkiye'de balık yetiştiriciliğine yatırım yapmak isteyenler için tüm işlemler ayrıntılı olarak verilmektedir.

4.2. Balık yetiştiriciliğine başlamak için ortak kurallar

4.2.1. İdari çerçeve

Su ürünleri sektöründe yetkili makam Tarım ve Orman Bakanlığı'dır. Balıkçılık ve Su Ürünleri Genel Müdürlüğü bünyesindeki Su Ürünleri Yetiştiriciliği Müdürlüğü, Bakanlık teşkilatında ana sorumlu birimdir. Diğer destekleyici birimler ise Kaynak Yönetimi ve Balıkçılık Altyapıları Müdürlüğü, İstatistik ve Bilgi Sistemleri Müdürlüğü ve İdari İşler ve Koordinasyon Müdürlüğü'dür.

Tarımsal Araştırma ve Politikalar Genel Müdürlüğü, Hayvancılık ve Su Ürünleri Araştırma Müdürlüğü, ulusal kalkınma planları doğrultusunda tarımsal araştırma ve geliştirme stratejilerini ve önceliklerini belirlemek, projeler hazırlamak veya düzenlemek, uygulamak ve uygulamak, ırk ve çeşitleri kayıt altına almak ve çekirdek materyallerini üretmek, yerli gen kaynaklarını korumak ve geliştirmek, gen kaynaklarına erişim ve faydalarının paylaşılmasını sağlamak, yetkilendirme, izleme ve denetleme çalışmaları yapmak,

Project funded by
EUROPEAN UNION |

geliştirilmesi ve akılcı kullanımına yönelik araştırmalar yapmak, Bakanlığa bağlı araştırma kuruluşlarının araştırma hedeflerini belirlemek ve bu kuruluşları denetlemek, hayvan ve bitki hastalıklarında kullanılan aşı, serum, biyolojik ve kimyasal maddeler ile koruyucu ilaçlar hakkında araştırma yapmak, etkin ve bileşimlerine dahil edilen yardımcı maddeler, bilim yapmak için denizlerde ve iç sularda yaşayan su canlıları hakkında önemli araştırmalar yapmak ve bunları desteklemek, ulusal ve uluslararası platformda araştırma ve geliştirme faaliyetleri yürütmek ve bu kapsamdaki projeleri desteklemekle geliştirmek ve uygulamakla yükümlüdür.

Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü, baraj rezervuarlarında çiftlik kurulacağı ve barajdan su alınması gerektiğinde sorumludur. Bu Genel Müdürlük, baraj rezervuarlarında kafes yetiştiriciliğinin alanını ve yerini belirlemekle yükümlüdür ve yüzeyden su alımına veya balık çiftliklerine su deşarjına izin verir.

Çiftliklerin çevreye etkileri veya su kaynaklarını etkileyen çevre sorunları, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın temel çalışma alanıdır. Bakanlık, Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü (Deniz ve Kıyı Yönetimi Daire Başkanlığı ve İklim Değişikliği ve Uyum Dairesi Başkanlığı) tarafından bu etkilerin izlenmesi, denetlenmesi ve azaltılması için gerekli tedbirlerin alınmasını amaçlamaktadır.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), Balıkçılık ve Su Ürünleri Genel Müdürlüğü ile işbirliği yaparak tür, yıl, ihracat, ithalat miktarları ve değerler bazında üretim, su ürünleri sektörüne ilişkin diğer verilerin toplanması, derlenmesi ve yayınlanmasından sorumludur.

4.2.2. Yasal çerçeve

- **1380 Sayılı Su Ürünleri Kanunu³⁵**

Ana Kanun, 1971 yılında çıkarılan 1380 sayılı Su Ürünleri Kanunu'dur. Her türlü yatırım, uygulama, hizmet, işlem ve tedbirlerin yönetilmesinde kullanılacak Su Ürünleri Yönetmeliği'nde ayrıntılı bilgiler verilmiştir. Su ürünleri sektörü büyüdükçe bu mevzuat doğal olarak yetiştiricilik sektörünün tüm ihtiyaçlarını karşılayamaz hale gelmiş; bu nedenle mevzuat gerektiği zaman/gereken alanlarda güncellenmiştir.

Kanun yaklaşık 50 yaşında olup ve uluslararası sözleşmeler, FAO balıkçılık yönetim ilkeleri (Davranış Kuralları), 2000 sonrası AB Ortak balıkçılık Politikası ile uyum ve diğer uluslararası sözleşmeler (deniz kirliliği, iklim değişikliği, biyolojik çeşitlilik, istilacı türler vb.) nedeniyle son güncelleme 7191 Sayılı Kanun ile 01.01.2020 tarihinde aktif olacak şekilde 06/11/2019 tarihinde yapılmıştır.

Su Ürünleri Kanunu 9 bölüm ve 39 maddeden oluşmaktadır. Birinci bölümde, olası bir karışıklığı önlemek için Kanun'un kapsam ve amacı ile ilgili maddelerde geçen bazı terimler tanımlanmıştır. İkinci Bölüm balıkçılık faaliyetlerini düzenler: ruhsatlandırma, balıkçılık ve su ürünleri yetiştiriciliği için halka açık alanların kiralanması (kısa ve uzun vadeli, su ürünleri yetiştiriciliği yönetmeliğinde detaylandırılmıştır), su ürünleri yetiştiriciliği alanının sınırlarının netleştirilmesine yönelik prosedürler, doğal yaşam alanlarının korunmasına yönelik önlemler (TOB tarafından belirlenir). Kanunun 4 ve 13. Maddeleri, akuakültür yatırımlarını daha detaylı düzenlemektedir:

³⁵ <https://www.resmigazete.gov.tr/arsiv/13799.pdf>; <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2019/11/20191122-1.htm>

Project funded by
EUROPEAN UNION |

“Hazine veya Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü'ne ait veya Devletin yetkisi altındaki su ürünleri yetiştiriciliği için kullanılması gereken deniz ve iç sularda, karada veya iç sularda çiftlik yapımı için kullanılması gereken alanlar veya bu alanların rehabilite edilerek proje bazında yapılacak diğer yetiştiricilik yatırımları, deniz ve iç sularda yetiştiricilik izinlerinin kiralama yöntemi ve teknik koşulları, süresi ve yıllık maliyetleri Tarım ve Orman Bakanlığınca belirlenir. Bu yerler Tarım ve Orman Bakanlığınca gerçek veya tüzel kişilere kiralanabilir, gelirleri İl Özel İdarelerine, yok ise Yatırım İzleme ve Koordinasyon Müdürlüğüne aktarılabilir”.

Proje ile yapılacak yatırımlar için ihtiyaç duyulacak karasal alanların bu madde hükümleri çerçevesinde kiralama işlemleri; Taşınmaz tescilli ise mülk sahibi tarafından, Devlet hükümlerine tabi alanlar arasında ise Milli Emlak Genel Müdürlüğü birimlerince yapılır.

Denizden ve iç sular kullanılarak veya bu yerlerden su alınarak karada yetiştiricilik alanları belirlenirken Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ile Kültür ve Turizm Bakanlığından uygun görüş alınır; altmış gün içinde cevap verilmezse uygun görüş verilmiş sayılır.

Kiralama hakkının alındığı alanlarda yapılacak ticari, amatör, eğlence amaçlı avcılık ve balık yetiştiriciliği faaliyetleri ile kiraya verilecek türlere ilişkin usul ve esaslar Tarım ve Ormancılık Bakanlığınca çıkarılan yönetmelikle belirlenir.

Bölüm 3, geliştirme, teşvikler ve korumaya odaklanmıştır. Üretimi artırmak için, yeni türler için araştırma ve geliştirme faaliyetlerinde bulunmaları veya üretim alanlarını ve kapasitelerini artırmaya yönelik işletmeleri desteklemek için sübvansiyon almaları durumunda, yatırımcılar MAF tarafından teşvik edilir.

- **Su Ürünleri Yönetmeliği³⁶**

Bu Yönetmelik, 1380 sayılı Su Ürünleri Kanununun 13 üncü maddesine dayanılarak Bakanlık tarafından hazırlanmış ve 29.06.2004 Tarih ve 25507 Sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır. Bu Yönetmeliğin amacı, Türkiye'deki su kaynaklarının en verimli şekilde kullanarak su ürünleri yetiştiriciliğinde sürdürülebilirliğinin sağlanması, çevrenin korunması ve kaliteli/güvenli gıda temini için planlı bir şekilde su ürünleri yatırımlarının sağlanması, üretim süreçlerinde etkin denetim ve izleme faaliyetlerinin yapılmasıdır.

Denizlerde, iç sularda ve yakınlarında kurulacak su ürünleri yatırımları, yer seçimi, uygulama yöntemi ve taleplerin değerlendirilmesi süreci, ön izin, proje onayı (kesin izin), proje iptali, proje değişiklikleri, deneme üretimi, zorunlu yer değişikliği, üçüncü şahıslara proje devirleri ve entegre tesislerin kurulması, Mavi yüzgeçli orkinos besi çiftlikleri, organik su ürünleri yetiştiriciliği, yetiştiricilik çiftlikleri için sertifikasyon süreci, yumurta, yavru ve kuluçka balığı ithalatı, teknik eleman istihdamı, sağlık ve sanitasyon konuları, çevresel etkiler, koruma ve kontrol konuları olmak üzere çok çeşitli su ürünleri yatırımlarını kapsar.

- **Yetiştiricilik Yönetmeliği (RG No: 25507 ve 29.06.2004 tarihli)³⁷**

Su kaynaklarının sürdürülebilirlik ilkeleri çerçevesinde balık ve diğer su canlılarının üretilmesi by Yönetmelik hazırlanmıştır. Yönetmelik, bürokrasiyi en aza indirmeyi, vatandaşları su ürünleri sektörüne yatırım yapmaya teşvik etmeyi, yatırımcılara çiftlik

³⁶ <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=4988&MevzuatTur=7&MevzuatTertip=5>

³⁷ <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=5217&MevzuatTur=7&MevzuatTertip=5>

Project funded by
EUROPEAN UNION |

üretimini nasıl başlatacaklarını, uygulayacaklarını, işleteceklerini ve pazarlayacaklarını yönlendirmeyi amaçlamaktadır. Yönetmelikte birçok ayrıntı verilmekte olup bu nedenle aşağıda verilen 15.10.2005 tarih ve 25967 sayılı Balık Çiftliği Uygulama Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik ile ilgili olarak yatırımcılara daha açık talimatlar vermek üzere Su Ürünleri Yönetmeliğinin (2006/1) Uygulanmasına İlişkin Yönerge ilan edilmiştir. Yönergenin bazı maddeleri yeniden düzenlenmiş ve uygulamaya ilişkin usul ve esaslara daha kısaca yer verilmiştir.

- **Su Ürünleri Yönetmeliğinin Uygulanmasına İlişkin Yönerge**³⁸

Bu Yönerge'nin yasal dayanağı 15.10.2005 tarih ve OG 25967 sayılı Balık Çiftliği Uygulama Yönetmeliği'nde değişiklik yapılmıştır. Yönerge'nin bazı maddeleri yeniden düzenlenmiş ve uygulamaya ilişkin usul ve esaslar daha açık bir şekilde belirtilmiştir.

- **Sucul hayvanların sağlık durumları ve hastalıklara karşı tedbirler yönetmeliği**³⁹

Bu düzenleme şunları amaçlamaktadır:

- o Suda yaşayan hayvanlar veya bunların ürünlerinin ithali veya transit geçişi ve piyasaya arzı sırasında uygulanacak sağlık şartlarını düzenlemek.
- o Asgari önleyici tedbirler konusunda yetkili makam, balık yetiştiricileri ve işleme sanayindeki tarafların farkındalığını artırmak,
- o Herhangi bir balık hastalığından şüphelenilmesi durumunda asgari kontrol tedbirlerinin alınması veya herhangi bir hastalık meydana gelmesi durumunda protokollerin uygulanması.

Yönetmelik, balık çiftlikleri, türler, işleme tesisleri ve faaliyetlerinin kayıt altına alınmasını; balık hastalıklarının kontrolüne yönelik önlemler, balık ve çiftlikte, işleme tesisinde, pazarda ve ithalatta uygulanacak ürünler için sağlık koşullarını kapsamaktadır. Süs balıkları üretimi, ticari olmayan akvaryumlarda yetiştirilen hayvanlar, evcil hayvan dükkanlarında, bahçe havuzlarında, ticari akvaryumlarda veya toptancılarda tutulan evcil hayvanlar gibi doğrudan doğadan toplanan veya yakalanan yabani su hayvanları gibi diğer su ürünleri yetiştiriciliği faaliyetleri, ülkenin doğal sularında veya doğal sulara hastalık bulaşma riskini kabul edilebilir bir düzeye indiren atık arıtma sistemine sahip işletmeler bu Yönetmelik kapsamında değildir.

Bu Yönetmelik, 11/6/2010 tarihli ve 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanununa dayanılarak; 24/10/2006 tarihli ve 2006/88/EC sayılı Su Hayvanlarında ve Suda Yaşanmış Hayvanlarda ve Ürünlerde Hayvan Sağlığı Gereksinimlerinde Hayvan Sağlığı Gereklilikleri ve Belirli Hastalıkların Önlenmesi ve Kontrolüne İlişkin Avrupa Birliği Konseyi Direktifi; ve bu karar paralelinde Kabul edilen 12/12/2008 tarih ve 2008/946/AT sayılı Su Hayvanlarının Karantinaya Alınması Gereksinimlerine İlişkin Komisyon Kararına dayanmaktadır.

- **Balık toptan ve perakende satış şartlarına ilişkin yönetmelik**⁴⁰

³⁸ https://www.tarimorman.gov.tr/Belgeler/Mevzuat/Genelgeler/2006_1genelge.pdf

³⁹ <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=15854&MevzuatTur=7&MevzuatTertip=5;>

<https://www.tcmevzuat.com/normlar /yonetmelik/ su-hayvanlarinin-saglik-kosullari-ile-hastaliklarina-karsi-korunma-ve-mucadele-yonetmeligi/#>

Project funded by
EUROPEAN UNION

Bu Yönetmelik, su ürünlerinin serbest rekabet koşullarında hijyen, kalite ve standartlara uygun, hızlı ve güvenilir bir şekilde tüketiciye sunulmasını sağlamak amacıyla hazırlanmıştır.

Kapsamı, belediyeler ve/veya gerçek ve tüzel kişiler tarafından kurulacak toptancı halleri ve perakende satış mağazalarında uyulması gereken genel, teknik, hijyenik, fiziki ve altyapı şartları ile bunların kurulması, işletilmesi, yönetim ve satış yerlerinde çalışanların sahip olması gereken şartlar ile kontrol ve teftiş konularına ilişkin usul ve esaslardır. Bu Yönetmelik, 1380 sayılı Su Ürünleri Kanunu ve değişiklik getiren 3288 sayılı Kanunun (19/06/2002 tarih ve 0:24790 sayılı RG) 23 ve 26 ncı maddelerine dayanılarak hazırlanmıştır.

- **Balık İşleme Tesislerine Çalışma İzni Verilmesi Genelgesi** ⁴¹

Günümüzde balık işleme tesislerinin teknik ve hijyenik koşullara uygun olarak kurulması, işleme sürecinin bu koşullar çerçevesinde yürütülmesi ve piyasaya insan tüketimine uygun kaliteli ve güvenli su ürünleri arzı büyük önem taşımaktadır. Bunların sağlanabilmesi için yetiştiricilik tesislerinin öncelikle su ürünleri mevzuatında belirtilen altyapı, teknik ve hijyen koşullarını sağlaması gerekmektedir. Tesislerin gerekli şartlara uygun olması ve bu şartlar dahilinde çalışacak olması tesis çalışma izni ile belgelenir. Buna göre, işleme tesislerinin faaliyete geçmeden faaliyete geçmesini sağlamak, çalışma izni ile izlenecek prosedürleri belirlemek ve bu yönde yapılacak işlemlere açıklık getirmek ve uygulama birliği sağlamak amacıyla bu genelge hazırlanmıştır. (2002/17 Sayılı Genelge).

- **Çevre Kanunu**⁴²

1983 yılında çıkarılan (2872 sayılı) Çevre Kanunu (11/8/1983 tarih ve 18132 sayılı RG) sürdürülebilir çevre ve sürdürülebilir kalkınma ilkeleri doğrultusunda tüm canlıların ortak varlığı olan çevrenin korunmasını amaçlamaktadır. İçsular ve denizler, toprak, hava ve su kirliliği, kirleticiler, balast suları, istilacı türler, arıtma, biyoçeşitlilik, habitat ve habitatın korunması, özel sit ve deniz koruma alanları Çevre Kanununun bileşenleridir.

- **Su kirliliği izleme yönetmeliği** ⁴³

Bu Yönetmeliğin amacı, ülkenin yeraltı ve yerüstü su kaynakları potansiyelini korumak ve en iyi şekilde kullanılmasını sağlamak için sürdürülebilir kalkınma hedefleri doğrultusunda su kirliliğinin önlenmesini sağlamak için gerekli yasal ve teknik ilkeleri belirlemektir.

Bu Yönetmelik, su ortamlarının kalite sınıflandırmalarını ve kullanımlarını, su kalitesinin korunmasına yönelik planlama ilke ve yasalarını, atıksu deşarj ve deşarj izinlerinin esaslarını, atıksu altyapı tesislerine ilişkin esasları, izleme ve denetim usul ve esaslarını kapsamaktadır (31.12.2004 tarih ve 25687 sayılı RG).

---

⁴⁰ https://www.tarimorman.gov.tr/Belgeler/Mevzuat/Yonetmelikler/suurunleri_toptanveperakende_satisyerleri_yonetmeligi.pdf

⁴¹ <https://www.tarimorman.gov.tr/Belgeler/Mevzuat/Genelgeler/suurunlericalismaiznigenelge.pdf>

⁴² <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.2872.pdf>

⁴³ https://www.jmo.org.tr/mevzuat/mevzuat_detay.php?kod=135

Project funded by
EUROPEAN UNION |

- **Kapalı koy ve körfezlerde balık çiftliklerinin kurulamayacağı alanların belirlenmesine ilişkin tebliğ⁴⁴**

Tebliğ, 9/8/1983 tarihli ve 2872 sayılı Çevre Kanununun 9 uncu maddesinin (h) bendi ve geçici ikinci fıkra uyarınca kapalı koy ve körfez alanlarında ötrofikasyon riski yüksek hassas alanların belirlenmesine ilişkin esaslara açıklık getirmektedir (24.01.2007 tarihli RG; No: 26413). Mevzuata göre kafes üniteler ancak 30 m derinliğin üzerinde, kıyıdan 0,6 deniz mili açıkta ve minimum 0,1 m/sn akım hızının üzerindeki yerlere kurulabilir (24.01.2007 tarih, RG No:26413).

- **Denizlerdeki balık çiftliklerinin izlenmesine ilişkin tebliğ⁴⁵**

Bu Tebliğ, 9/8/1983 tarihli ve 2872 sayılı Çevre Kanununun ilgili hükümleri ile 31/12/2004 tarih ve 25687 Sayılı RG'de yayınlanan Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliğinin 54 üncü maddesine dayanılarak hazırlanmış olup denizlerde kurulu veya kurulacak balık yetiştiriciliği faaliyetlerinden kaynaklanabilecek kirliliğin izlenmesine ilişkin esasları düzenlemektedir.

Akım yönüne, üretim alanlarından su numunesi alınmasına ve depo koşullarına, izleme sürecinde kullanılan analizlere ve parametrelere ilişkin kafes ünitelerinin yerini belirleme yöntemini açıklar (13.06.2009 tarih ve 27257 sayılı RG; değişiklik getiren 09.04.2010 tarih ve 27547 sayılı RG).

- **Kabuklu deniz ürünleri yetiştiriciliği ile ilgili su kalitesi standartlarına ilişkin tebliğ⁴⁶**

Bu Tebliğ, kabuklu deniz ürünleri yetiştiriciliğinin yapılacağı suların kalite standartlarının belirlenmesini, su üretim sahasının bu sulara deşarj edilen kirleticilerin çeşitli zararlı etkilerinden korunmasını, izleme ve kirlilik azaltma programları oluşturularak suların kalitesinin iyileştirilmesini amaçlamaktadır.

Kabuklu deniz ürünleri üretim sahalarının su kalite standartlarının belirlenmesi, su numune alma ve izleme protokolleri, suların gelecekte kurulacak kabuklu deniz ürünleri çiftlikleri için uygunluğunun belirlenmesi, koruma ve kirlilik azaltma eylem programları ile denetim yöntemleri ile ilgili konuları kapsar.

Bu Tebliğ, 22/3/1971 tarihli ve 1380 sayılı Su Ürünleri Kanunu ve 9/8/1983 tarihli ve 2872 sayılı Çevre Kanunu (06.11.2009 tarih ve 27398 sayılı RG) hükümlerine dayanılarak hazırlanmıştır.

- **İstatistik Kanunu⁴⁷**

Bu Kanunun amacı, resmi istatistiklerin üretimi ve düzenlenmesine ilişkin temel ilke ve standartları belirlemek; ve önceden Türk İstatistik Enstitüsü olan Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) kuruluş, görev ve yetkilerini düzenlemek; veri ve bilgileri derleyip değerlendirmek, ülkenin ihtiyaç duyduğu alanlarda istatistik üretmek, yayımlamak ve

⁴⁴ <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=11034&MevzuatTur=9&MevzuatTertip=5>

⁴⁵ <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=13117&MevzuatTur=9&MevzuatTertip=5>

⁴⁶ <https://cygm.csb.gov.tr/tebligler-i-441>

⁴⁷ <http://www.turkstat.gov.tr/UstMenu/yonetmelikler/StatisticsLawOfTurkey.pdf>

Project funded by
EUROPEAN UNION

yaymak ve Resmi İstatistik Programında öngörülen istatistik sürecine dahil olan kurum ve kuruluşlar arasında koordinasyonu sağlamaktır.

Resmi istatistikler, Türkiye İstatistik Kurumu Başkanlığı ile Programda belirtilen kurum ve kuruluşlar tarafından üretilir, dağıtılır ve yayımlanır. Program, kurum ve kuruluşların çalışma alanları bağlamında resmi istatistiklere ilişkin verilerin derlenmesi, değerlendirilmesi ve yayınlanmasına ilişkin görev ve yetkilerini açıkça belirler. Bu kurum ve kuruluşlar, talep edilmesi halinde derlenen verileri zamanında Başkanlığa sunmakla yükümlüdür. Diğer mevzuat düzenlemelerinde gizlilik ilkeleri belirlenerek Kuruma sunulan veri ve bilgilerin muhafazası ve korunmasında gizlilik ilkesine uyulur. Cumhurbaşkanlığı, kurum ve kuruluşlarca derlenen resmi istatistikleri yayınlamaya ve yayımlamaya yetkilidir.

Kurum ve kuruluşların Program kapsamına girmeyen istatistiki alanlarda yaptığı çalışmalar ile gerçek ve tüzel kişiler tarafından özel kanun kapsamında yapılan sayım veya araştırmaların sonuçları resmi istatistik sayılmaz.

İstatistiki sonuçları içeren araştırmalar yapan ve sonuçlarını medya aracılığıyla kamuoyuna açıklayan özel kanuna tabi gerçek veya tüzel kişiler, kapsam, örnekleme yöntemi, örneklem hacmi, veri derleme yöntemi ve uygulama süresi hakkında kamuoyunu anket sonuçları ile birlikte bilgilendirmekle yükümlüdürler.

4.2.3. Balık çiftliklerinin kurulmasına ilişkin süreçler

Yetiştiricilik Yönetmeliği, denizlerde, iç sularda ve komşu yörelerde kurulacak çok çeşitli su ürünleri yatırımları, yer seçimi, uygulama yöntemi ve taleplerin değerlendirme süreci, ön izin, proje onayı (kesin izin), proje iptali, proje değişiklikleri, deneme üretimi, zorunlu yer değişiklikleri, entegre tesislerin kurulması, üçüncü şahıslara proje devirleri, mavi yüzgeçli orkinos besi çiftlikleri, organik su ürünleri yetiştiriciliği, yetiştiricilik çiftlikleri için sertifikasyon süreci, yumurta, yavru ve damızlık ithalatı, teknik personel istihdamı, sağlık ve sanitasyon sorunlar, çevresel etkiler ve koruma ve kontrol konuları kapsamaktadır.

- **Terimler ve tanımlar**

Birinci bölümde amaç, kapsam, yasal dayanak ve terimler açıklanmaktadır. Yönetmelikte belirtilen hususların tamamının uygulanabilmesi için prosedürlerle ilgili bazı teknik terimlerin tanımlanmasında fayda vardır:

Akuakültür: balık çiftliklerinde entansif, yarı-entansif veya ekstansif koşullarda su canlılarının üretilmesi ve/veya yetiştirilmesi faaliyeti,

Komisyon: Çalışma usul ve esasları Bakanlık Merkez Teşkilatı tarafından belirlenen Komisyonun kurulması,

Ortak balık yetiştirme alanı: Su ürünleri yetiştiriciliğinde birden fazla deniz ve iç su ürünleri çiftliği için ayrılmış alan

Girişimci: Balık çiftlikleri kurmak ve işletmek isteyen gerçek ve tüzel kişiler,

Ekstansif balık yetiştiriciliği: Envanter kontrolü ile suyun doğal verimliliğine dayalı düşük üretim

Balık üretim çiftliği: Balık üretimi yapılan yer,

Project funded by
EUROPEAN UNION |

Filtrasyon Sistemi: Üretim sürecinde farklı filtreler kullanarak atıkların sudan uzaklaştırılmasını sağlayan üniteler,

Balık yetiştiriciliği: Deniz ve iç sularda sucul bitki ve hayvanlar ile bunların yumurtalarının yetiştirilmesi (4915 sayılı Kara Avcılığı Kanunu kapsamındaki hayvanlar hariç),

Balık Yetiştiriciliği Sertifikası: Su ürünleri yetiştiriciliği yapan çiftçiler için Bakanlık Merkez Teşkilatı tarafından düzenlenen belge,

Kuluçkahane: Damızlık stoktan yumurta ve yavru elde eden tesisler,

İç sular: Doğal ve yapay göller, lagünler, baraj gölleri, setler, regülatörler, kanallar, taşkın alanları, akarsular, nehirler vb. üretim ve yetiştirme yerleri,

Entansif balık yetiştiriciliği: Tamamen dış beslemeye dayalı yoğun yetiştirme,

Yavru balık çiftlikleri: Çiftlikler, deniz, iç sular ve açık deniz kafeslerindeki tesislere transfer için kuluçkadan sonra 30-50 gr'a kadar balık üreten çiftlikler,

Yavru büyütme alanları: Deniz, içsular ve kara tesislerinde yavru balık büyütülmesine tahsis edilen alanlar,

Bakanlık Merkez Teşkilatı: Tarımsal Üretim ve Geliştirme Genel Müdürlüğü (TÜGGM)

Bakanlık: Tarım ve Orman Bakanlığı (TOB),

Ağ kafesler: Denizlerde ve iç sularda balık yetiştiriciliği için ahşap, demir veya plastik malzemelerden yapılmış ağla çevrili çerçeve üniteleri,

Açık deniz su ürünleri yetiştiriciliği: Denizlerde kapalı koy ve körfezlerin dışında, su derinliği 40 m'nin üzerinde, uygun teknolojiler kullanılarak ağ kafeslerinde balık üretimi için kurulan balık çiftlikleri,

Üretim havuzları: Su ürünleri yetiştiriciliği amacıyla toprak, beton ve plastik veya benzeri malzemeden yapılmış ağ havuzları ve diğer benzeri birimler,

Proje: Yetiştirilecek türler, alanın konumu, doğası, mali yönleri, mimari çizimleri ve su ürünleri tesislerinin yapım planı ve hesapları, ayrıntılı olarak yatırım maliyeti, yetiştirme yöntemleri ve üretim planı ile ilgili tüm temel bilgileri içeren belgeler seti, destekleyici belgeler kamu kurum ve kuruluşlarından temin edilen ve işletmenin bütünü ile ilgili her türlü belge ve bilgi.

İl Müdürlüğü: Bakanlık İl Tarım ve Orman Müdürlükleri,

Yarı entansif balık yetiştiriciliği: Tamamlayıcı beslemeye dayalı dölleme ve üreme

- **Balık çiftlikleri kurmak için gerekli hususlar**

Su ürünleri yetiştiriciliği amacıyla kurulacak tesis yerlerine ilişkin genel hususlar Yönetmeliğin 2. Bölümü, 5. Maddesinde belirtilmiştir:

a) (Değişik:RG-30/5/2009-27243) Karada üzerinde bir veya daha fazla tesis bulunan ve bir tesisden çıkan suyun diğer tesisler tarafından kullandığı su kaynakları üzerinde yeni bir tesisin kurulabilmesi için, suyun miktar ve kalite açısından yeterliliğinin ve yeni tesisin diğer tesisleri olumsuz yönde etkilemeyeceğinin, su ürünleri konusunda eğitim veren fakülteler veya su ürünleri araştırma enstitüleri veya su ürünleri ile ilgili enstitüler

Project funded by
EUROPEAN UNION

tarafından düzenlenecek rapor ile tespit edilmesi gerekir. Düzenlenen raporun uygun bulunması halinde, talep il müdürlüğünün uygun görüşü ile birlikte Bakanlık Merkez Teşkilatına iletilir ve su kaynağı üzerinde yeni tesisin kurulup kurulmayacağına karar verilir. Ancak, gerekli görülmesi halinde Komisyon marifetiyle, konunun yeniden incelenmesi sağlanarak hazırlanacak rapora göre karar verilir.

b) Karada kurulacak yetiştiricilik tesislerinde, tesislerin hijyenik açıdan birbirini menfi yönde etkilemesinin söz konusu olmadığı durumlarda (kullanılacak suyun ayrı bir kaynaktan sağlanması veya aynı su kaynağından ayrı bir kanalla alınması), su debisinin tesisler için yeterli miktarda olması halinde tesisler arasında mesafe şartı aranmaz.

c) (Değişik: RG-15/10/2005-25967) İç su kaynaklarının verimli kullanılması amacıyla, 100 lt/sn ve daha az debiye sahip su kaynakları üzerinde kurulacak tesislerde, bu kaynağın tamamını üretimde kullanabilecek üretim kapasitesine sahip olması gerekir. 100 lt/sn den büyük debiye sahip su kaynakları üzerinde 25 ton/yıldan daha az kapasitede işletme kurulamaz. Ancak, kurulacak tesis için öngörülen yeterli alan bulmanın mümkün olmadığı bölgelerde, il müdürlüğünün bu yönde görüş bildirmesi halinde bu şart aranmaz.

d) Baraj gölleri, göletler ve diğer iç su kaynaklarındaki yetiştiriciliğe tahsis edilecek su yüzeyi alanı ve diğer esaslar, Bakanlık merkez teşkilatı ve ilgili kurumlar tarafından ortaklaşa belirlenir.

e) Baraj göllerinde ağ kafeslerde su ürünleri işletmeleri arasındaki mesafe ikiyüzelli metreden az olmamak şartıyla, yetiştiriciliğe tahsis edilecek alan, proje kapasitesi, su derinliği, akıntı hızı gibi kriterler esas alınarak oluşturulan İl Müdürlüğü görüşü dikkate alınarak Bakanlık merkez teşkilatınca belirlenir.

f) (Değişik:RG-30/5/2009-27243) Ağ kafeslerde üretime tahsis edilecek alanın büyüklüğü denizlerde, kafeslerin işgal edeceği alandan, içsularda ise kafeslerin işgal edeceği alanın iki katından az olmamak kaydıyla, proje kapasitesi, yetiştiricilik yapılan tür ve uygulanacak yetiştiriciliğin tekniği dikkate alınarak belirlenir.

g) Denizde ve iç sularda, her türlü can ve mal emniyetinin temini bakımından, ağ kafeslerin kurulduğu saha ile kuluçkahanelerin denizden su alım ve deşarj sistemleri şamandıra ve çakar şamandıralar kullanılarak belirlenir. Denizde seyir emniyeti yönünden, IALA (Uluslararası Fener Otoriteleri Birliği) standartlarında, gece ve gündüz mania işaretleri ile gösterilir. İşaretlemede kullanılan şamandıra ve çakar şamandıralar kiralanan alanın dışına taşamaz.

h) Denizlerde, çevre düzeni planı çalışmaları sonucunda su ürünleri yetiştiriciliğine ayrılan alanlarındaki, yetiştiricilik tesisleri arasındaki mesafe, proje kapasitesi, su derinliği, akıntı hızı ve yetiştiricilik teknikleri ile bu konudaki İl Müdürlüğünün görüşü dikkate alınarak Bakanlık merkez teşkilatı tarafından belirlenir. Çevre düzeni planı çalışması yapılmayan alanlarda, iki orkinos yetiştiriciliği (besiciliği) işletmesi arasındaki mesafe ile denizlerde ağ kafes işletmeleri ve orkinos yetiştiriciliği (besiciliği) işletmeleri arasındaki mesafe iki kilometreden; denizlerde ağ kafes yetiştiricilik tesislerinde bir kilometreden az olmamak üzere, proje kapasitesi, su derinliği, akıntı hızı gibi kriterler esas alınarak oluşturulan il müdürlüğü görüşü dikkate alınarak Bakanlık merkez teşkilatı tarafından belirlenir.

Project funded by
EUROPEAN UNION |

i) (Değişik:RG-30/5/2009-27243) Kuluçkahaneler veya kuluçkahaneler ile diğer su ürünleri işletmeleri arasındaki mesafe, su ürünleri konusunda eğitim veren fakülteler veya su ürünleri araştırma enstitüleri veya su ürünleri ile ilgili enstitüler tarafından, tesislerin proje kapasiteleri, su alım ve deşarj sistemleri ve üretim teknikleri dikkate alınarak hazırlanacak rapor ve il müdürlüğü görüşü dikkate alınarak Bakanlık Merkez Teşkilatı tarafından tespit edilir. Ancak, gerekli görülmesi halinde, Komisyon marifetiyle, konunun yeniden incelenmesi sağlanarak hazırlanacak rapora göre karar verilir.

j) Su ürünleri yetiştiriciliği yapılacak alanların verimli kullanımının sağlanması için, su ürünleri yetiştiriciliği projelerinin minimum kapasiteleri Bakanlık merkez teşkilatınca belirlenir.

k) Ağ kafeslerde su ürünleri yetiştiriciliği yapılacak alanlarda, soğuk su balıkları yetiştiriciliğinde, 20°C'nin üzerindeki su sıcaklık periyodu ile donma varsa, donmanın başlangıç ve bitiş tarihleri dikkate alınarak üretim planlaması yapılır.

l) Açık deniz (Off-shore) yetiştiriciliği, denizlerde, kapalı koy ve körfezlerin dışında, su derinliği asgari kırk metre olan yerlerde uygun teknolojiler kullanılarak yapılır. Ancak, proje kapasitesi, su derinliği, akıntı hızı ve yetiştiricilik tekniğinin uygun olduğu durumlarda ise Bakanlık merkez teşkilatının görüşü alınarak, derinliği kırk metreye ulaşmayan sahalarda da açık deniz yetiştiriciliğine izin verilebilir.

m) Denizlerde ağ kafeslerde su ürünleri yetiştiriciliği için ihtiyaç duyulan kara alanlarının büyüklüğü, Bakanlık merkez teşkilatı ve/veya il müdürlüğü tarafından belirlenir.

n) (Ek: RG-18/06/2007-26556) Müşterek yetiştiricilik alanlarının belirlenmesi ve bu alanlardaki yerleşim planlaması, Bakanlık Merkez Teşkilatının onayı alınmak kaydıyla, İl Müdürlüğü tarafından yapılır. Mecburi yer değişiklikleri dâhil, bu alanlardaki su ürünleri yetiştiricilik faaliyetlerine ilişkin usul ve esaslar Bakanlık Merkez Teşkilatınca hazırlanacak genelge ile düzenlenir.

o) (Ek: RG-18/06/2007-26556) Mevcut yetiştiricilik tekniklerinin dışında, yeni teknolojiler kullanılarak üretim yapılacak su ürünleri yetiştiricilik tesislerine izin verme yetkisi Bakanlık Merkez Teşkilatında olup, uygulamaya ilişkin usul ve esaslar Bakanlık Merkez Teşkilatınca hazırlanacak genelge ile belirlenir.

ö) (Ek: RG-18/06/2007-26556) Kabuklu, eklembacaklı ve yumuşakça yetiştiriciliğine ilişkin usul ve esaslar Bakanlık Merkez Teşkilatınca hazırlanacak genelge ile belirlenir.

p) (Ek:RG-30/5/2009-27243) Yavru balık büyütme tesisine ilişkin işlemler bu Yönetmelik hükümlerine uygun olarak yürütülür. Yavru balık büyütme alanları ve tesisleri ile ilgili ihtiyaç duyulacak diğer usul ve esaslar Bakanlık Merkez Teşkilatı tarafından hazırlanacak genelgelerle belirlenir.

- **Yetiştiricilik Tesislerinin Kuruluşu, İzin, Onay ve Proje İşlemleri (Bölüm 3)**

- **Başvuru**

Su ürünleri yetiştiriciliği yapmak amacıyla yapılan müracaatların, değerlendirilmesinde uygulanacak usul ve esaslar 6. Maddede belirtilmiştir:

Project funded by
EUROPEAN UNION

a) (Değişik: RG-18/06/2007-26556) Su ürünleri yetiştiricilik tesisi kurmak isteyen müteşebbisler, ilgili İl Müdürlüğüne müracaat ederek Bakanlık Merkez Teşkilatından izin almak zorundadır.

b) Su ürünleri yetiştiriciliği yapmak isteyen müteşebbisler, dilekçelerine (Ek-1), üzerinde tesisin kurulacağı yerin işaretlendiği 1/25.000 ölçekli saha haritasını da ekleyerek; yetiştiricilik tesisinin kurulacağı yerdeki İl Müdürlüğüne müracaat ederler. İl Müdürlüğünce, on beş gün içerisinde, oluşturulacak bir teknik ekip tarafından mahallinde inceleme yapılır. Yetiştiricilik tesisinde kullanılacak su kaynağından veya üretim sahalarından usulüne uygun olarak su numunesi alınması ve gerekli analizlerin müteşebbis tarafından yaptırılması temin edilir. Bakanlık merkez teşkilatınca belirlenecek su kalite kriterlerinin, su yüzeyinin, arazinin ve diğer kriterlerin (su derinliği, tesisler arası mesafe, yetiştiricilik teknikleri ve çevresel etkiler) yetiştiricilik açısından uygun bulunması halinde, bütün iç su ve deniz işletmeleri ile kuluçkahanesi bulunan iç su tesisleri için, "Ön Etüd Raporu" (Ek-2); kuluçkahaneli deniz ürünleri projeleri ile ilgili müracaatlarda ise Ek-2'ye ilave olarak, kuluçkahane için, ayrıca "Kuluçkahane Ön Etüd Raporu" (Ek-3) düzenlenir. Müstakil bütün kuluçkahaneler için ise, sadece Kuluçkahane Ön Etüd Raporu (Ek-3) düzenlenir. İl Müdürlüğünce, kurulması planlanan tesis ile ilgili olarak, tesisin yerinin, su kaynağının, varsa diğer tesislerin yol ve yerleşim durumunun ve bunlarla ilgili mesafelerin gösterildiği kroki hazırlanarak ön etüt raporuna eklenir.

(Değişik:RG-21/8/2020-31220) İl Müdürlüğü, ön izin için gerekli olan, müteşebbisin müracaat dilekçesi ile tesisin kurulacağı yerin işaretlendiği 1/25.000 ölçekli harita, su ürünleri yetiştiriciliği ön etüt raporu, su tahlil sonuç raporu, kroki ve müteşebbis tarafından temin edilmesi gereken diğer belgelerle birlikte (Ek-4), uygun görüşünü de belirterek Balıkçılık ve Su ürünleri Genel Müdürlüğünden ön izin talebinde bulunur. Ön izin talebi ile ilgili işlemler doksan gün içinde sonuçlandırılır.

c) (Değişik: RG-30/5/2009-27243) İl müdürlüğünce, ön izin belgelerini (Ek-4) temin etmesi için müteşebbise müracaat tarihinden itibaren sekiz ay süre verilir. Bu sürede gerekli belgelerin tamamlanmaması halinde, müteşebbisin müracaatı işlemde kaldırılır. Ancak, bu konuda mazeret beyan eden müteşebbisin gerekçeli talebinin uygun görülmesi halinde il müdürlüğünce gerekçeye uygun ek süre verilebilir.

d) (Değişik:RG-21/8/2020-31220) Balıkçılık ve Su Ürünleri Genel Müdürlüğü, su ürünleri yetiştiricilik ön iznini; tek müracaat olması ve gerekli şartları taşıması halinde müracaat sahibine doğrudan, birden fazla müracaat olması halinde ise, su ürünleri üretim yerinin veya bölgesinin ekolojik, ekonomik ve sosyal özellikleri, üretilecek su ürünleri türleri, miktarı ve üretim tekniği, müracaat sahibinin geçmişten beri o bölgeden veya bölgedeki başvuruya esas üretim yönteminden sağladığı geçim faaliyeti, su ürünleri faaliyetiyle ilgili oluşturulan kooperatif, birlik ya da bir sivil toplum kuruluşu altında müracaat etmiş olmaları, müracaat sayısı, müracaat sırası, aynı gerçek veya tüzel kişilere ait birden fazla müracaat olup olmadığı gibi kriterleri dikkate alarak, oluşturacağı Müracaat Değerlendirme Komisyonu marifetiyle proje değerlendirme, yarışırma, ihale, kura ve benzeri yöntemlerden birini veya birkaçını kullanarak verebilir. Müracaat Değerlendirme Komisyonu; Balıkçılık ve Su Ürünleri Genel Müdürlüğünün ilgili genel müdür yardımcısı

başkanlığında, ilgili daire başkanı ve bu daire başkanlığından, en az biri su ürünleri mühendisi olmak üzere iki teknik personel, su ürünleri üretim yerinin veya bölgesinin bulunduğu ilin il müdürü veya il müdür yardımcısı ile ilgili şube müdürü ve bu şube müdürlüğünden bir su ürünleri mühendisinden oluşur. Balıkçılık ve Su Ürünleri Genel Müdürlüğü ihtiyaç duyulması halinde, ilgili kurumların temsilcilerini de Müracaat Değerlendirme Komisyonuna davet edebilir. Bu bentte belirtilen usul çerçevesinde Müracaat Değerlendirme Komisyonu en fazla yedi üyeden oluşur. Müracaat Değerlendirme Komisyonu üyelerinin birer oy hakkı vardır ve kararlar toplantıya katılanların oy çokluğu ile alınır. Oyların eşitliği durumunda ise Müracaat Değerlendirme Komisyonu başkanının oyu yönünde çoğunluk sağlanmış kabul edilir.

e) Baraj göllerinde ağ kafeslerde yetiştiricilik için yapılan müracaat, o baraj gölü için yapılan ilk müracaat ise; Bakanlık merkez teşkilatı tarafından, Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğünün görüşü alınır ve işlemler bu doğrultuda yürütülür (Şekil 4.1).

o Ön İzin

Madde 7 - Su ürünleri yetiştiricilik tesisinin kurulması amacıyla verilen ön izin ile ilgili genel hükümler aşağıda açıklanmıştır:

a) (Değişik: RG-18/06/2007-26556) 6 ncı maddedeki işlemlerin tamamlanması halinde müteşebbise, projesini hazırlamak üzere Bakanlık Merkez Teşkilatı ve/veya İl Müdürlüğü tarafından on iki ay süreli ön izin verilir. Bu süre içerisinde, projesini hazırlayıp İl Müdürlüğüne teslim etmeyen müteşebbisin ön izni, İl Müdürlüğünün teklifi üzerine Bakanlık Merkez Teşkilatınca iptal edilir. Ancak, bu konuda mazeret beyan eden müteşebbisin gerekçeli talebinin İl Müdürlüğünün uygun görüşüyle Bakanlık merkez teşkilatına bildirilmesi halinde, Bakanlık Merkez Teşkilatınca, gerekçeye uygun ek süre verilebilir.

b) Ön izin alan veya ön izin alma aşamasında olan müteşebbisler daha önceki müracaatlarında değişiklik yapmak istediklerinde, İl Müdürlüğüne dilekçe ile (Ek-5) müracaat ederler. Bundan sonraki işlemler, 6 ncı ve 7 nci maddelerde belirtilen esaslara uygun olarak yürütülür. Talep edilen değişikliğin özelliği göz önünde tutularak, önceden müteşebbis tarafından ikmal edilmiş ve halen geçerli olan belgeler müteşebbisten tekrar talep edilmez. Ancak, müracaat tarihi olarak ilk müracaat tarihi esas alınır.

c) Ön izin almak için müracaatı bulunan ve işlemleri devam eden müteşebbisler ile ön izin almış müteşebbisler bu haklarını bir başka müteşebbise devredemezler.

o Proje Onayı

Madde 8 - Su ürünleri yetiştiricilik tesis projelerinin onayı ile ilgili genel hükümler aşağıda açıklanmıştır:

a) Su ürünleri yetiştiricilik tesisi kurmak isteyen ve ön izin alan müteşebbisler, tesise ilişkin projelerini Bakanlık merkez teşkilatı ve/veya İl Müdürlüğüne onaylatmak zorundadırlar.

b) Proje hazırlanırken, Bakanlık merkez teşkilatı tarafından belirlenen proje hazırlama talimatı ve pozisyonu esas alınır. Proje hazırlamaya yetkili gerçek ve tüzel kişiler tarafından hazırlanan uygulama projesinin keşif-metraj cetvelleri, ait olduğu yılın, Bayındırlık ve İskan Bakanlığı birim fiyatlarıyla, bu fiyatlar açıklanmamış ise, Bayındırlık ve İskan Bakanlığı'nın açıklayacağı artırım oranı dikkate alınarak hesaplanır. Proje beş nüsha

olarak, onaylanmak üzere İl Müdürlüğüne teslim edilir. Müteşebbisler, her bir proje nüshasına, Bakanlık merkez teşkilatı tarafından İl Müdürlüklerine gönderilen, proje konusu ile ilgili şartnamenin noter onaylı bir suretini eklemek zorundadırlar.

c) Su ürünleri yetiştiricilik tesisleri projelerinin onayında "Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği"nin ilgili hükümlerine uygunluk şartı aranır ve bu şartın sağlandığına dair belge projeye eklenir.

d) Denizlerde ve iç sularda uygulanacak yetiştiricilik projelerinin onay mercileri Bakanlık merkez teşkilatınca hazırlanacak genelgeler ile belirlenir.

e) Onay yetkisi İl Müdürlüğünde olan projeler onaylandıktan sonra, projenin bir nüshası il müdürlüğünde kalır. Bir nüshası onayı müteakip on beş gün içinde Bakanlık merkez teşkilatına gönderilir. İl müdürlüğünce onaylanan projeler için kiralama söz konusu ise, kiralama teklifi bir nüsha proje ile birlikte, ilgili kuruluşa yapılır ve sonucundan Bakanlık merkez teşkilatına bilgi verilir. Onaylanmış projenin diğer iki nüshası ise müteşebbise verilir.

f) (Değişik: RG-30/5/2009-27243) Onay yetkisi Bakanlık Merkez Teşkilatında olan projeler, Bakanlık Merkez Teşkilatına gönderilmeden önce il müdürlüğü tarafından on beş gün içerisinde incelenir ve varsa eksiklikleri tamamlattır. Beş nüsha olarak düzenlenen proje, il müdürlüğünün görüş yazısı ile birlikte onay için Bakanlık Merkez Teşkilatına gönderilir. Bakanlık, proje onay işlemlerini yirmi bir gün içerisinde sonuçlandırır.

g) Onay yetkisi Bakanlık merkez teşkilatında olan projeler onaylandıktan sonra, bir nüshası Bakanlık merkez teşkilatında kalır. Onaylanan proje için kiralama söz konusu ise, projenin bir nüshası kiralama için ilgili kuruluşa yapılacak müracaat sırasında kullanılmak, iki nüshası müteşebbise verilmek ve bir nüshası da İl Müdürlüğü arşivinde muhafaza edilmek üzere dört nüsha proje il müdürlüğüne gönderilir.

o **Su Ürünleri Yetiştiricilik Belgesi**

Su ürünleri yetiştiricilik tesislerine yetiştiricilik belgesi verilmesinde uygulanacak usul ve esaslar aşağıda açıklanmıştır (Madde 9):

a) (Değişik: RG-30/5/2009-27243) Su ürünleri yetiştiricilik tesisine ve/veya kuluçkahaneye ilişkin su ve/veya alan kiralama işlemlerinin tamamlanıp, üretime geçilmesinden sonra, Su Ürünleri Yetiştiricilik Belgesi ve/veya Su Ürünleri Kuluçkahane Belgesi almak için bir ay içerisinde il müdürlüğüne müracaat edilir. Müracaatı müteakip, on beş gün içinde, il müdürlükleri tarafından denetim raporu düzenlenerek, Su Ürünleri Yetiştiricilik Belgesi (Ek-6/a) ve/veya Su Ürünleri Kuluçkahane Belgesi (Ek-6/b) onaylanmak üzere denetim raporu ile birlikte Bakanlık Merkez Teşkilatına gönderilir. Bakanlıkça Su Ürünleri Yetiştiricilik Belgesinin onaylanmasına ilişkin işlemler yirmi bir gün içinde sonuçlandırılır.

b) "Su Ürünleri Yetiştiricilik Belgesi" her tesis için bir adet tanzim edilir. Onaylanan asıl belge müteşebbise verilir; tasdikli birer fotokopisi Bakanlık merkez teşkilatı ve İl Müdürlüğünde dosyalanır.

c) Söz konusu belge, tesisin idari binasında kolaylıkla görebilecek bir yerde asılı durur.

Project funded by
EUROPEAN UNION

d) Proje değişikliği, proje devri, isim değişikliği ve benzeri durumlarda, yetiştiricilik belgesi iptal edilerek yeni duruma uygun Su Ürünleri Yetiştiricilik Belgesi'nin düzenlenmesi için; proje ile ilgili olarak, kiralama yapılan kuruluştan da devir işlemleri sonuçlandırıldıktan sonra, daha önceki "Su Ürünleri Yetiştiricilik Belgesi"nin aslı iptal edilmek ve yeni duruma uygun olarak düzenlenmiş "Su Ürünleri Yetiştiricilik Belgesi" (Ek-6/a ve b) onaylanmak üzere, "Denetim Raporu" ile birlikte Bakanlık merkez teşkilatına gönderilir.

e) Herhangi bir nedenle faaliyetlerine son verilen su ürünleri yetiştiricilik tesislerinin Su Ürünleri Yetiştiricilik Belgeleri, iptal edilmek üzere İl Müdürlükleri tarafından Bakanlık merkez teşkilatına gönderilir.

f) Herhangi bir nedenle üretime ara verecek olan müteşebbisler, ara verme gerekçesini ve süresini belirten dilekçelerine yetiştiricilik belgesinin aslına eklemek suretiyle İl Müdürlüğüne müracaat ederler. Bu tesislere ait yetiştiricilik belgelerinin asılları, söz konusu tesis yeniden üretime başlayıncaya kadar İl Müdürlüklerinde muhafaza altında tutulur. Söz konusu durumla ilgili olarak İl Müdürlükleri tarafından Bakanlık merkez teşkilatına bilgi verilir.

g) Müteşebbisler, daha önce Bakanlık merkez teşkilatı ve/veya İl Müdürlüğü tarafından verilen yetiştiricilik belgelerini, yenileri ile değiştirmek için bu Yönetmeliğin yayımı tarihinden itibaren bir yıl içerisinde il müdürlüğüne müracaat ederler.

h) Müteşebbisler, Su Ürünleri Yetiştiricilik Belgelerini, üç yılda bir İl Müdürlüklerine vize ettirmek zorundadırlar.

1) (Ek: RG-30/5/2009-27243) İdari ve teknik sorunlar nedeniyle, yetiştiricilik tesisine ait yetiştiricilik belgesinin yenilenmesi veya vize ettirilmesine ilişkin belgelerin ikmal edilememesi ve konuyla ilgili olarak müteşebbisin gerekçeli talebinin uygun bulunması halinde yetiştiricilik belgesi vize edilebilir veya yenilenebilir.

o Projenin İptal Edilmesi

Yönetmeliğin 10. Maddesine göre su ürünleri yetiştiricilik tesis projelerinin iptalini gerektiren genel hükümler aşağıda belirtilmiştir:

a) Kurulacak tesis ile ilgili olarak, tamamlanması gereken kiralama işlemlerinden, en son tamamlanan kiralama işlemi ile ilgili kiralama tarihi başlangıç kabul edilerek, termin planında öngörülen sürenin bitimini takip eden bir yıl içerisinde, yatırımını tamamlayıp üretime geçmeyen müteşebbisin projesi iptal edilir. Müteşebbisin gerekçeli talebi ve bu talebin Bakanlık merkez teşkilatınca uygun bulunması halinde, bu süre bir defaya mahsus olmak üzere bir yıl uzatılır. Sürenin aşılması durumunda, onayı il müdürlüğüne yapılan projelerin iptali İl Müdürlüğüne yapılır ve Bakanlık merkez teşkilatına bildirilir. Onayı Bakanlık merkez teşkilatınca yapılan projelerin iptali ise, İl Müdürlüğünün teklifi üzerine Bakanlık merkez teşkilatınca yapılır.

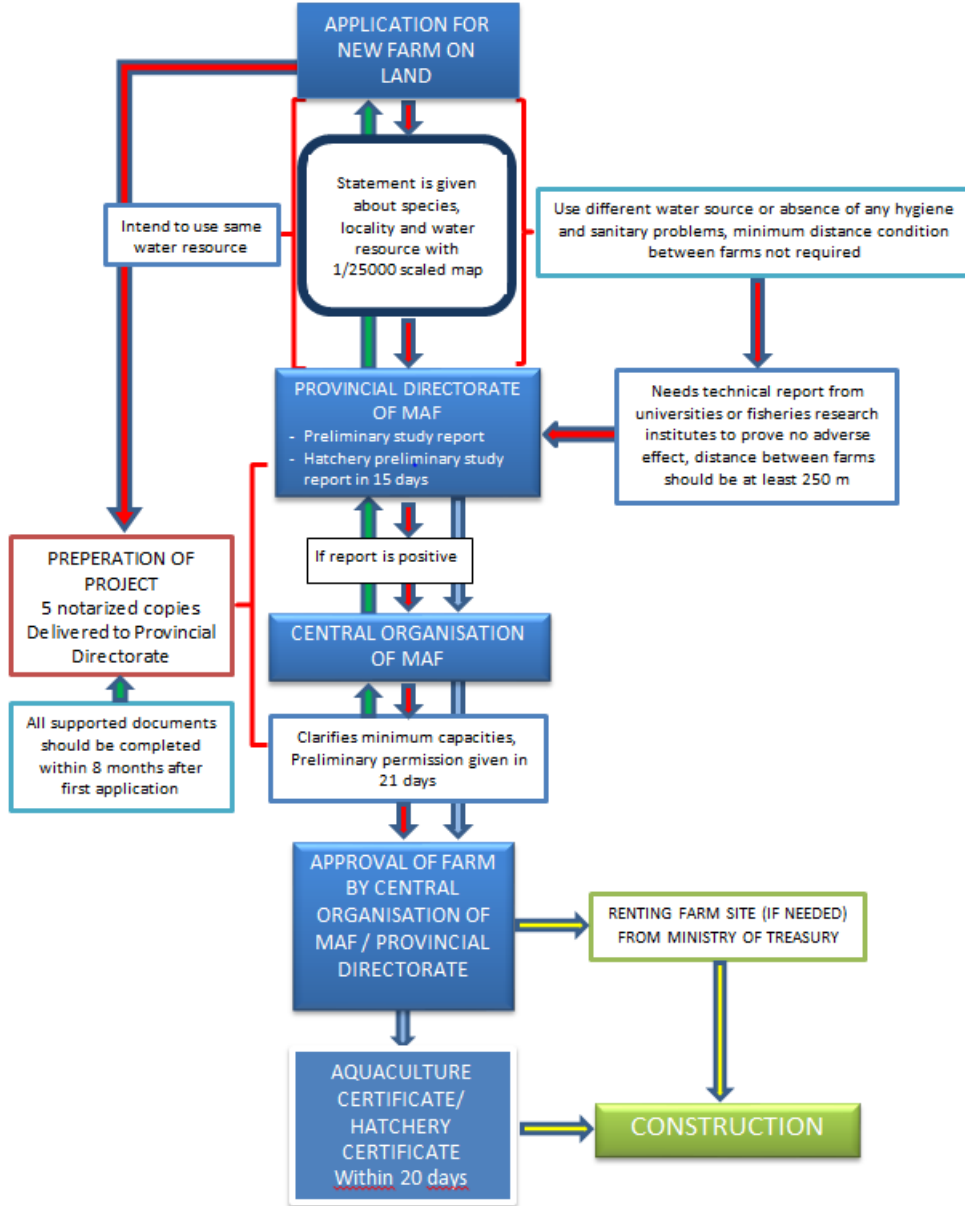
b) Yetiştiriciliği olumsuz etkileyebilecek nitelikte, sonradan oluşan veya varlığı sonradan anlaşılan çevresel, fiziksel ve kimyasal etkenler veya doğal afetler nedeniyle (a) bendinde belirtilen sürenin aşılması proje iptal nedeni olarak kabul edilmez. Bu durumda, müteşebbis altı aylık karar verme süresi tanınır ve altı ay sonunda müteşebbis tarafından, kısıtlayıcı durumu ortadan kaldırmaya faaliyet yürütmek veya yer değişikliği gibi çözüme yönelik bir teklif gelmemesi durumunda proje iptal edilir. Bu kısıtlayıcı durumu ortadan

Project funded by
EUROPEAN UNION

kaldırmaya yönelik bir faaliyet teklifi gelmesi ve bu önerilen bu faaliyetin uygun bulunması halinde, teklif edilen uygulama için yeterli olacak ek süre verilir. Altı aylık karar verme süresi içinde, müteşebbis projede değişiklik önerisinde bulunursa, bu Yönetmeliğin 11 inci maddesindeki hükümler uygulanır. Bu madde kapsamına giren projelerle ilgili karar merci, projeyi onaylayan mercidir.

Şekil 4.1. Türkiye'de balık çiftlikleri kurma prosedürlerinin akış şeması

c) Su ürünleri avlak sahalarının yetiştiricilik veya ıslah amacıyla projeli olarak kiralanması halinde; proje iptali için, termin planında her bir yıl için yapılacağı taahhüt edilen yatırımların, o yılın üzerinden bir yıl geçmesine rağmen gerekçesiz olarak yerine

Project funded by
EUROPEAN UNION |

getirilmemesi ve bu durumun İl Müdürlüğünce bir raporla tespit edilerek Bakanlık merkez teşkilatına bildirilmesi durumunda, Bakanlık merkez teşkilatı tarafından proje iptal edilir.

d) Müteşebbisin yükümlülüklerini yerine getirmemesi nedeniyle kira sözleşmesi feshedilen tesislerin projeleri de iptal edilir. Onayı İl Müdürlüğünce yapılan projelerin iptali İl Müdürlüğünce yapılır ve Bakanlık merkez teşkilatına bildirilir. Onayı Bakanlık merkez teşkilatınca yapılan projelerin iptali ise, İl Müdürlüğünün teklifi üzerine Bakanlık merkez teşkilatınca yapılır.

o Proje Değişiklikleri

Su ürünleri yetiştiricilik tesis projelerinde değişiklik yapılması durumunda uygulanacak usul ve esaslar aşağıda belirtilmiştir (Madde 11):

a) Projelerinde, tür değişikliği, kapasite artırımı/azaltılması, alan artırımı/azaltılması, ek ünite kurmak ve yer değişikliği yapmak isteyen müteşebbisler, tesislerin bulunduğu İl Müdürlüğüne dilekçe (Ek-7) ile müracaat ederler. Bu müracaatlarla ilgili olarak, 6 ncı, 7 nci ve 8 inci maddelerde belirtilen esaslara uygun olarak işlem yapılır.

b) Talep edilen değişikliğin özelliği göz önünde tutularak, önceden müteşebbis tarafından ikmal edilmiş ve halen geçerli olan belgeler müteşebbisten tekrar talep edilmez.

c) Değişiklik taleplerinden tür değişikliği için yeni proje; ek ünite kurulması ve kapasite artırımı/azaltılması için revize proje istenir. Alan artırımı/azaltılması ve yer değişikliği için herhangi bir proje istenmeyip, seyr-ü sefer ve kiralama ile ilgili belgeler ile yeni yerleşim planı ikmal edilir. Kapasite artırımı/azaltılması ile alan artırımı/azaltılmasının birlikte söz konusu olması durumlarda ise, hem revize proje, hem de seyr-ü sefer ve kiralama ile ilgili belgeler istenir.

d) Müteşebbisler, su ürünleri yetiştiriciliği tesislerinin kuruluşu sırasında veya üretime geçtikten sonra proje değişikliklerine konu değişiklikler haricinde, onaylı projelerinin esasını bozmayacak nitelikteki her değişiklikle ilgili olarak (kafes/havuz şekli, kafes/havuz büyüklüğü, kafes/havuz sayısı, yetiştiriciliği yapılacak su ürünlerinin biyolojik özellikleri ve üretim teknikleri benzer olan tür değişikliklerinde) izin almak ve yeni duruma uygun vaziyet planını onaylatmak zorundadırlar. Bu değişikliklerle ilgili izin ve onay merci, projeyi onaylayan mercidir.

e) (Ek: RG-15/10/2005-25967) Müteşebbisler, su ürünleri yetiştiriciliği projeleri onaylandıktan sonra, yıllık üretim planlamalarında yapacakları değişiklikler için, il müdürlüklerine dilekçe ile müracaat ederek izin almak zorundadırlar. Değişiklik taleplerinin il müdürlüklerince uygun görülmesi halinde, bu durum, 15 (on beş) gün içinde Bakanlığa bildirilir.

o Mecburi Yer Değişikliği

Çevre Düzeni Plan Çalışmaları uygulamaları veya hukuki, teknik, güvenlik ve benzeri zorunlu sebepler nedeniyle, mevcut bir yetiştiricilik tesisinin yer değişikliği konusundaki zorunluluğun Bakanlık merkez teşkilatı ve/veya İl Müdürlüğü tarafından müteşebbise tebliğ edilmesi halinde, müteşebbis, tesislerinin taşınacağı yerdeki İl Müdürlüğüne en geç bir ay içinde dilekçe (Ek-8) ile müracaat eder. Aynı il sınırları dâhilinde olmak kaydıyla, tür değişikliği ile alan ve/veya kapasite artırımı/azaltımı olmaksızın yapılacak mecburi yer

Project funded by
EUROPEAN UNION |

değişikliklerinde, seyr-ü sefere ilişkin belgeler ve yeni yerleşim planı ikmal edilir. Diğer işlemler ise, projelerde yer değişikliği kapsamında değerlendirilir ve 11 inci maddedeki esaslara uygun olarak yapılır. Mecburi yer değişikliğinin diğer il sınırları dâhilinde bir alana taşınmayı gerektirmesi halinde de, işlemler 11 inci maddedeki esaslara uygun olarak yapılır (Madde 12, Değişik: RG-18/06/2007-26556).

o Deneme Üretimi

Su ürünleri yetiştiricilik tesislerinde uygulanacak deneme üretimleri ile ilgili genel hükümler aşağıda belirtilmiştir (Madde 13):

a) Mevcut tesislerinin bir bölümünde deneme üretimi yapmak isteyen müteşebbisler, tesisin bulunduğu İl Müdürlüğüne ekinde yapılacak deneme üretimi ile ilgili, amaç, gerekçe, materyal, metod ve süreyi de ihtiva eden detaylı bir raporun yer aldığı dilekçe ile müracaat ederler. Söz konusu müracaatlar, İl Müdürlüğünün de görüşü belirtilerek Bakanlık merkez teşkilatına iletilir. Deneme üretimlerine izin verme yetkisi Bakanlık merkez teşkilatına aittir.

b) Hiç tesisi olmadığı halde deneme üretimi yapmak isteyen müteşebbisler, deneme tesislerinin kurulacağı yerdeki İl Müdürlüğüne dilekçe (Ek-9) ile müracaat ederler. Bu müracaatlarla ilgili olarak, 6, 7 ve 8 inci maddelerde belirtilen esaslara uygun olarak işlem yapılır. Ancak, tesisle ilgili proje hazırlanırken, Bakanlık merkez teşkilatı tarafından hazırlanacak proje dispozisyonu esas alınır.

o Proje Devri

Madde 14 - Su ürünleri yetiştiricilik tesis ve projelerinin devir işlemlerinde uygulanacak usul ve esaslar aşağıda belirtilmiştir:

a) Su ürünleri tesislerini gerçek veya tüzel kişilere devretmek isteyen müteşebbisler, tesislerinin bulunduğu yerdeki İl Müdürlüğüne, Bakanlık merkez teşkilatınca belirlenecek belgeleri ikmal ederek dilekçe (Ek-10) ile müracaat ederler.

b) (Değişik: RG-30/5/2009-27243) Projesi Bakanlık Merkez Teşkilatı tarafından onaylanmış projelerin devir işlemleri ile ilgili teklifler, il müdürlükleri tarafından yedi gün içerisinde Bakanlık Merkez Teşkilatına bildirilir. Bakanlık Merkez Teşkilatının uygun görüşü alınarak il müdürlüğü tarafından kiralama ile ilgili kuruluşa iletilen proje devirleri ile ilgili işlem, ilgili kuruluşun onayından sonra tamamlanmış olur ve sonuç il müdürlüğünce Bakanlık Merkez Teşkilatına bildirilir. Projesi il müdürlüğü tarafından onaylanmış olan projelerin devir işlemleri ile ilgili teklifler, il müdürlüğünün uygun görüşü ile yedi gün içerisinde Bakanlık Merkez Teşkilatına bildirilir. Bu teklifler on beş gün içerisinde değerlendirilerek Bakanlık Merkez Teşkilatı tarafından da uygun bulunması halinde il müdürlüğünce yedi gün içerisinde ilgili kuruluşa gönderilir. Devir işlemi gerçekleştirildikten sonra, konu ile ilgili olarak Bakanlık Merkez Teşkilatına bilgi verilir.

c) Projeyi devralan gerçek veya tüzel kişiler, şartnamenin noter onaylı bir suretini İl Müdürlüğüne teslim ederler. Şartnamenin bir kopyası İl Müdürlüğü tarafından Bakanlık merkez teşkilatına gönderilir.

d) (Ek: RG-18/06/2007-26556) İlk defa yetiştiricilik faaliyetinde bulunacak işletmelerin gerçek veya tüzel kişilere devri için, Yetiştiricilik Belgesi almış olma şartı aranır.

Project funded by
EUROPEAN UNION

Üçüncü Bölüm, diğer su ürünleri yetiştiriciliği faaliyetlerinin gerekliliklerini kapsamaktadır.

o Orkinos besiciliği

Orkinos yetiştiriciliği (besiciliği) tesislerinin kuruluşu ve işletilmesi ile ilgili işlemler, bu Yönetmeliğe ve 23/03/2003 tarihli ve 25057 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 2003/9 nolu "Orkinos Balığı (Thunnus thynnus) Avcılığı ve Yetiştiriciliği (Besiciliği) Hakkında Tebliğ"e ve bu çerçevede Bakanlık tarafından yayımlanan diğer talimatlara uygun olarak yürütülür. (Madde 15).

o Organik Akuakültür

Organik su ürünleri yetiştiriciliği projeleri ile ilgili işlemler bu Yönetmeliğin ilgili maddelerine uygun olarak yürütülür. Üretimle ilgili olarak ise, organik tarımın esasları ve uygulanmasına ilişkin yürürlükte olan mevzuat esaslarına uyulur (Madde 16).

Su Ürünleri İstihsalı Yapılan doğal göl, gölet, baraj gölü, nehirler ve dalyanlarda su ürünleri avcılığı ve yetiştiriciliğine ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça belirlenir (Madde 17).

o Entegre Tesis Kurulması

İçinde su ürünleri yetiştiricilik tesisi ve bununla bağlantılı diğer bir faaliyeti de barındıran entegre su ürünleri projelerinin, sadece su ürünleri yetiştiriciliği ile ilgili bölümü değerlendirmeye alınır ve bu müracaatlarla ilgili olarak 6 ncı, 7 nci ve 8 inci maddelerde belirtilen esaslara uygun olarak işlem yapılır (Madde 18).

o Yumurta, Yavru ve Damızlık Materyali İthalı

Su ürünleri yetiştiricilik tesislerinde yetiştirilmek üzere, kullanılacak yumurta, yavru ve damızlık materyalin ithali ile ilgili usul ve esaslar Bakanlıkça belirlenir (5. Bölüm, Madde 19).

o Teknik Personel İstihdamı

Balık çiftliklerinde teknik eleman çalıştırılması 6. Bölümde düzenlenmiştir. Su ürünleri yetiştiricilik tesislerinde teknik personel istihdamına ilişkin hükümler aşağıda belirtilmiştir:

a) (Değişik birinci fıkra: RG-15/10/2005-25967) Su ürünleri yetiştiricilik tesislerinde, üretim kapasitelerine göre, su ürünleri konusunda eğitim veren en az dört yıllık fakülte mezunu veya su ürünleri konusunda kamuda en az 5 (beş) yıl çalışmış olanlar, durumlarını belgelemek şartı ile teknik personel olarak istihdam edilirler.

Tesislerde istihdam edilecek teknik personelin sayısı üretim kapasiteleri göz önünde bulundurularak, Bakanlık merkez teşkilatınca hazırlanacak genelgeler ile belirlenir. İstihdam edilen teknik personelden bir tanesi " Teknik Sorumlu Müdür " olarak görevlendirilir.

b) Kuluçkahanelerde ise, kapasiteye bakılmaksızın en az bir teknik personel istihdam edilir ve " Teknik Sorumlu Müdür " olarak görevlendirilir.

c) Su ürünleri yetiştiricilik tesislerinde veya kuluçkahanelerde, tesisin sahibinin bu maddenin (a) bendinde özellikleri bildirilen teknik personelin şartlarını haiz olması halinde, bu müteşebbisin kendisi teknik personel olarak kabul edilir.

Project funded by
EUROPEAN UNION

d) Halihazırda faaliyette olan su ürünleri yetiştiricilik tesisleri ve kuluçkahaneler, teknik personel istihdamı ve teknik sorumlu müdür atamaları ilgili uygulamalarını altı ay içerisinde İl Müdürlüğüne "Teknik Sorumlu Müdür Atama ve Teknik Personel İstihdam Formu" (Ek-13) doldurarak bildirirler.

e) Yeni kurulacak su ürünleri yetiştiricilik tesisleri ve kuluçkahaneler, teknik personel istihdamı ve teknik sorumlu müdür atanması ile ilgili yükümlülüklerini, Su Ürünleri Yetiştiricilik Belgesine müracaatları esnasında yerine getirirler.

f) Teknik personel istihdamına esas kabul edilen üretim kapasitesi olarak, üretime yeni başlayan işletmeler için, yetiştiricilik belgesi tanziminden önce düzenlenen; halihazırda üretimde olan işletmeler için ise her yıl periyodik olarak düzenlenen denetim raporlarından, o işletmeye ait olan en son denetim raporundaki üretim miktarı esas alınır. Bundan sonraki yıllarda ise, teknik personel istihdamına esas kabul edilen üretim kapasitesi olarak, her yıl periyodik olarak düzenlenen denetim raporlarındaki üretim miktarı esas alınır.

Su Ürünleri Sağlığı ve Refahı

Su Ürünleri Sağlığının ve Refahının Korunması İçin Alınacak Tedbirler 7. Bölüm Madde 21 ile düzenlenmiştir:

Madde 21 - (Değişik ilk cümle: RG-18/06/2007-26556) Su ürünleri yetiştiriciliğinde, su ürünleri sağlığı ve refahının korunması için alınacak tedbirler aşağıdaki şekilde belirtilmiştir.

a) Bakanlık, su ürünleri yetiştiriciliğinin yapıldığı su alanlarının ve su ürünleri sağlığının korunması için her türlü tedbiri almaya ve aldirtmaya yetkilidir.

b) İşletmelerdeki ölü balıklar düzenli olarak toplanıp yakılır veya kireçli çukurlara gömülerek imha edilir.

c) Müteşebbisler yetiştiricilik tesislerinde bir hastalık kuşkusu veya bulgusu ortaya çıktığında bu durumu en kısa zamanda tesisin bulunduğu İl Müdürlüğüne bir dilekçe ile bildirmek zorundadır.

d) Hastalık ihbarı alındığında, yetiştiricilik tesisi İl Müdürlüklerince izlemeye alınır. Tesiste bulunan canlı veya ölü su ürünleri ile hastalıkları yayma ihtimali olan her türlü araç, gereç, alet ve ekipmanın ve personelin tesise giriş ve çıkışı il müdürlüğü yetkililerinin iznine tabi olup; İl Müdürlükleri, hastalık ihbarı alınan tesislerden gerekli numunelerin alınarak, muayene ve test edilmek üzere ilgili laboratuvara gönderilmesini sağlar ve hastalığın bulaşma ihtimali bulunan diğer işletmelerin gerekli tedbirleri almalarını temin eder.

e) Hastalık karadaki yetiştiricilik tesislerinde gerçekleşmiş ise, bütün havuzlar temizleme ve dezenfeksiyon işlemleri için tahliye edilir. Klinik hastalık belirtisi gösteren tüm yumurtalar, balıklar veya diğer su ürünleri İl Müdürlüğü yetkililerinin gözetiminde ve yine yetkililer tarafından önerilecek yöntemle yok edilir.

f) Balıkların, yumurtaların, gametlerin veya diğer su ürünlerinin uzaklaştırılmasından veya bertaraf edilmesinden sonra, havuzlar, donanımlar ve hastalık bulaşması olası her türlü malzeme, alet ve ekipman, hastalığın ortaya çıkmasına, yayılmasına veya sağ kalmasına yol

Project funded by
EUROPEAN UNION |

açabilecek her türlü riski ortadan kaldıracak şekilde, İl Müdürlüğü yetkililerince önerilecek şekilde temizlenir, dezenfekte edilir.

g) Hastalık riskinin ortadan kalktığı ve gerekli önlemlerin uygulandığı İl Müdürlüğünce belirlenmeden ve tesise bildirilmeden yetiştiricilik tesisinin faaliyetine izin verilmez.

h) Hastalık soruşturması, alınan önlemler, uygulamalar ve sonuçları, İl Müdürlüğünce rapor halinde Bakanlık merkez teşkilatına bildirilir.

i) Kuluçkahanelerde ve su ürünleri yetiştiricilik tesislerinde kullanılan her türlü ilaç ve benzeri kimyasal maddeler, veteriner hekim reçetesine bağlı olarak kullanılır. Gerekli görüldüğü takdirde, majistral reçete ile ilaç kullanımı da yapılabilir. Tesiste kullanılan ilaçların reçetelerinin birer örneği mutlaka muhafaza edilir.

j) (Ek: RG-18/06/2007-26556) Su ürünleri refahına ilişkin usul ve esaslar, Bakanlık Merkez Teşkilatınca hazırlanacak genelge ile düzenlenir.

Çevresel Etki ve Koruma

Çevresel etki ve koruma ile ilgili alınacak önlemler 8. Bölüm Madde 22 ile düzenlenmiştir. Alınacak önlemler:

a) Su ürünleri yetiştiricilik tesisleri projelerinde "Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği"nin ilgili hükümlerine uygunluk şartı aranır.

b) Müteşebbisler, su ürünleri yetiştiricilik tesislerinin kuruluş ve işletme aşamasında çevreyi koruyacak tedbirleri almak zorundadır. Bu çerçevede, tesis atıkları buldukları su ortamına verilmez; suyun kalitesini bozacak, çevreye, insan ve su ürünleri sağlığına zarar verecek her türlü materyal ile malzeme kullanılmaz.

c) Su ürünleri yetiştiricilik faaliyetleri sürdürülürken görsel kirliliğe yol açmayacak her türlü önlem alınır. Bu çerçevede, özellikle, yetiştiricilikte kullanılan yemlerin torbaları ve diğer atıklar düzenli bir şekilde tesislerden uzaklaştırılır. Ayrıca, karadaki yapılar buldukları ortamla uyumlu bir şekilde dizayn edilir ve dış cepheleri buldukları ortama uygun şekilde boyanır.

d) Yetiştiricilik tesislerinde üretilen türün doğaya kaçmasını önlemek için gerekli tedbirler alınır.

e) Karadaki su ürünleri yetiştiricilik tesisleri ile kuluçkahanelerde alıcı ortama bırakılan sular, Su Ürünleri Yönetmeliğinde bildirilen değerlere uygun olmak zorunda olup, tesislerde bu şartları sağlayacak nitelikte arıtma sistemleri kurulur.

f) Halihazırda arıtma sistemi bulunmayan işletmeler, yerleşim planlarında gerekli değişikliği yaparak, bu ünitelerin yer aldığı ve teknik özelliklerinin de belirtildiği yeni yerleşim planlarını onaylatmak üzere ilgili İl Müdürlüklerine teslim etmek zorundadırlar. Söz konusu değişiklikler ile ilgili onay merci de, projeyi onaylayan mercidir. Söz konusu tesisler, bu Yönetmeliğin yayımı tarihinden itibaren bir yıl içerisinde bu yükümlülüğü yerine getirmek zorundadırlar.

Denetim

Project funded by
EUROPEAN UNION |

Su Ürünleri Yetiştiricilik Tesislerinin Denetlenmesi 23. Madde hükümlerine göre yapılır:

- İl Müdürlüğü yetkilileri su ürünleri yetiştiricilik tesislerini bu Yönetmelik ve ilgili mevzuatlar çerçevesinde denetler.
- Yetiştiricilik tesislerinde rutin denetimler, İl Müdürlüklerince, her yılın Nisan, Mayıs ve Haziran aylarında, kuluçkahaneler için ise, Mart ayında yapılır ve denetim raporu düzenlenir. Denetim raporları, kuluçkahaneler için, en geç Nisan ayı, yetiştiricilik tesisleri için ise, Temmuz ayı sonuna kadar Bakanlık merkez teşkilatına gönderilir.
- Denetim raporlarının bir nüshasının denetim ve kontrolün yapıldığı tesise verilmesi zorunludur.
- Bu Yönetmelik hükümleri ile bu Yönetmeliğin atıfta bulunduğu diğer mevzuata aykırı yetiştiricilik yapan tesisler ve bunlar tarafından üretilen ürünler için 1380 sayılı Su Ürünleri Kanununun ilgili maddeleri ve ilgili mevzuat hükümleri uygulanır.

Etkililik ve Yürütme tedbirleri 10. Bölümde verilmiştir. Bu Yönetmeliğin uygulanmasını sağlamak, kolaylaştırmak, tamamlamak veya açıklamak amacıyla tebliğ, genelge ve talimat çıkarmaya Bakanlık Merkez Teşkilatı yetkilidir, Yönetmelikte yer almayan hususlar (Madde 26)).

Bu Yönetmelikte hüküm bulunmayan durumlarda genel hükümlere göre işlem yapılır (Madde 27).

Uygulanan Diğer Mevzuat Hükümleri

Su ürünleri yetiştiriciliği yönetmeliğine ilişkin uygulama esasları (genelge 2006/1)

15.10.2005 tarih ve 25967 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan “Su Ürünleri Yetiştiriciliği Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik” gereğince, sektördeki gelişmeler ve ihtiyaçlara paralel olarak, 28.12.2004 tarih ve 18362 sayılı (2004/1) Genelgenin bazı maddeleri yeniden düzenlenmiş olup, uygulamaya ilişkin usul ve esaslar aşağıda belirtilmiştir:

Su Ürünleri Yetiştiriciliği Yönetmeliği Madde 5 (j) bendine ilişkin uygulama esasları:

Su ürünleri yetiştiriciliği yapılacak alanların verimli kullanımının sağlanması için, denizlerde ağ kafeslerde deniz ürünleri yetiştiriciliğinde 250 ton/yıl’dan; iç sularda baraj ve doğal göllerde ağ kafeslerde su ürünleri yetiştiriciliğinde ise 25 ton/yıl’dan daha küçük kapasitedeki yatırım talepleri kabul edilmeyecektir. Ancak, karada toprak havuzlarda deniz balıkları yetiştiriciliği projeleri ile akarsu ve göletlerde ağ kafeslerde uygulanacak projelerde kapasite şartı aranmaz.

Göletlerde uygulanacak su ürünleri üretimi projeleri ile ilgili işlemler İl Müdürlüklerine bildirilen talimatlar çerçevesinde yürütülecektir.

Su Ürünleri Yetiştiriciliği Yönetmeliği Madde 6 (b) bendine ilişkin uygulama esasları.

İçsularda ve denizlerde su ürünleri yetiştiriciliği müracaatlarında dikkat edilecek olan sukriterleri tabloları EK-1-a,b,c’de belirtilmektedir. Yönetmeliğin EK-4’de belirtilen belgelere, yetkili kurumlardan alınmış olan debi raporu ilave edilecektir.

Project funded by
EUROPEAN UNION |

Su Ürünleri Yetiştiriciliği Yönetmeliğinin 8. Maddesi (b) bendine ilişkin uygulama esasları-
Gerekli belgeler:

Su ürünleri proje dosyasında bulunması gereken bilgi ve belgeler:

- a) Ön İzin için istenen bilgi ve belgeler,
- b) Bakanlıkça verilen ön izin yazısı,
- c) Tesisin kurulacağı alanla ilgili olarak;

Sağlık açısından sakıncası olmadığına dair mahalli Sağlık Teşkilatından (İl Sağlık Müdürlüğü,
Çevre Sağlık Müdürlüğü vb.) belge,

(Değişik: 2006/1) Ulaşım açısından sakınca olmadığına dair ilgili kuruluştan (Karayolları
Genel Müdürlüğü veya Devlet Demir Yolları Genel Müdürlüğü veya bu kuruluşların Taşra
Teşkilatları) alınan belge,

(Değişik: 2006/1) Tesiste kullanılacak suyun kullanılmasında sakınca olmadığına dair ilgili
kuruluştan (Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü, Milli Emlak Genel Müdürlüğü veya bu
kuruluşların Taşra Teşkilatları) alınan belge,

Gerekli görülmesi halinde diğer ilgili kuruluşlardan alınacak belgeler,

- d) Tüzel kişiler (Şirket, Kooperatif, vb.) için Ticaret Sicil Gazetesi,
- e) Proje fizibilite raporu,
- f) ÇED yönetmeliğine göre sakınca olup olmadığına dair belge
- g) Proje hazırlama dispozyonuna uygunluk (EK-2)
- h) Taslak Teknik Şartnameler (EK-3-a,b,c,d,e,f,g)

Su Ürünleri Yetiştiriciliği Yönetmeliği Madde 8 (d) bendine ilişkin uygulama esaslar

Kapasitelerine bakılmaksızın, alabalık, sazan, çipura ve levrek balıklarının üretim projeleri
ile üretim kapasitesi 2.000.000 adet/yıl'a kadar olan iç su ve deniz ürünleri kuluçkahane
projeleri (2.000.000 adet/yıl dahil) İl Müdürlükleri tarafından onaylanır.

Kapasitesi ne olursa olsun kalkan, mersin balığı, yılan balığı, kurbağa, su bitkileri, kabuklu
ve yumuşakça ve diğer türlerin yetiştiriciliği ile deneme üretimi ve organik su ürünleri
yetiştiriciliğine ait üretim projeleri Bakanlık Merkez Teşkilatı tarafından onaylanır.

Göletlerde uygulanacak projeler İl Müdürlüklerince onaylanacaktır. Su ürünleri avlak
sahalarında yetiştiricilik ve/veya ıslah amaçlı uygulanacak projeler Bakanlık Merkez
teşkilatı tarafından onaylanır.

İl Müdürlükleri tarafından onaylanan projelerin bir örneği, Yönetmeliğin 8. Maddesinin (e)
bendi gereğince 15 (onbeş) gün içinde Bakanlık Merkez Teşkilatına gönderilecektir.

- o **Su Ürünleri Yetiştiriciliği Yönetmeliği Madde 9 (a) bendine ilişkin uygulama esasları (Ek Madde: 2006/1)**

Su ürünleri yetiştiriciliği yapan müteşebbislere “Su Ürünleri Yetiştiricilik Belgesi” ve “Su
Ürünleri Kuluçkahane Yetiştiricilik Belgesi” nden durumlarına uygun olanı düzenlenecektir.

Project funded by
EUROPEAN UNION

Değiştirilecek yetiştiricilik belgeleri, EK-4'deki yeni "Su Ürünleri Yetiştiricilik Tesisleri Denetim Raporu" ile birlikte Bakanlığa gönderilecektir.

İlk defa yetiştiricilik belgesi düzenlenmesi halinde, sadece "Su Ürünleri Yetiştiricilik Tesisleri Denetim Raporu" Bakanlığa gönderilecek ve yetiştiricilik belgeleri Bakanlık tarafından doldurularak, onaylandıktan sonra İl Müdürlüklerine gönderilecektir. Yetiştiricilik belgelerinin geçerlilik süreleri, kiralama süreleri ile sınırlı olup, müteşebbislerin kiralama işlemleri İl Müdürlüklerince kontrol edilecektir.

Eski yetiştiricilik belgeleri halen yürürlükte olup, ilk vize tarihinde yeni belge ile değiştirilmek üzere İl Müdürlüklerince, gerekli belgelerle birlikte Bakanlığa gönderilecektir.

Belgelerin vize edilmesi sırasında kiralamalar kontrol edilecektir.

- **Su Ürünleri Yetiştiriciliği Yönetmeliği Madde 11 (e) bendinin uygulama esasları (Ek Madde: 2006/1)**

Onaylı projesinde değişiklik yapmadan, projesinde belirtilen türlerle ilgili, proje kapasitesiyaynı kalmak üzere, üretilecek türlerin miktarlarında piyasada oluşan arz-talep, yavru ve satış fiyatları gibi ekonomik nedenlerden dolayı değişiklik yapmak isteyen müteşebbisler; o üretim sezonundan önce yıllık üretim planlamasını ekledikleri dilekçe ile İl Müdürlüklerinden izin almak zorundadırlar. Bu durum 15 (onbeş) gün içinde Bakanlığa bildirilecektir.

- **Su Ürünleri Yetiştiriciliği Yönetmeliği Madde 14 (a) bendine ilişkin uygulama esasları:**

Su Ürünleri Yetiştiriciliği Yönetmeliği EK-9 'a ilave olarak;

- Projeyi devralmak isteyen tüzel kişiliklere ait ticaret sicil gazetesini örneği,
- Devralmak isteyen yetkili kişiyi veya kişilerin imza sirküleri,
- Yetki belgesi örneği,
- Şirket ana sözleşmesi örneği.

Yetiştiricilik belgesinin devralan adına düzenlenebilmesi için; Bakanlıktan devir izni alındıktan sonra, devreden adına kayıtlı olan kira sözleşmelerinin (su, alan vb), devralan adına, ilgili kurumca düzenlenmesi gerekmektedir.

- **Su Ürünleri Yetiştiriciliği Yönetmeliği Madde 17 'ye ilişkin uygulama esasları:**

Kiralama işlemlerinde dikkat edilecek hususlar;

30.01.2004 tarih ve SÜDB/250 11 10 11-426-1379 sayılı İl Özel İdarelerince Kiralaması Yapılacak Alanlarla İlgili Usul ve Esasların belirlendiği talimat iptal edilmiş olup projeli ve projersiz kiralamalar da uyulacak esaslar aşağıda belirtilmiştir:

1- Su Ürünleri Üretim Yerlerinin kiralama işlemleri 16 Ocak 2004 tarih ve 25348 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 2003/46 No'lu "Su Ürünleri Üretim Yerlerinin Kiraya Verilmesine Dair Tebliğ" e göre yapılacaktır.

2- Su ürünleri üretim sahalarının, projeli veya projersiz olarak ilk defa kiralama başvurularında kullanıma açılıp açılmayacağı, İl Müdürlüklerinin teklifi ile Bakanlık Merkez Teşkilatı tarafından belirlenir.

Project funded by
EUROPEAN UNION |

3- Su ürünleri üretimi amacıyla kiraya verilen avlak sahalarına ait su ürünleri avlak sahası üretim bilgi formu, her yıl kira tebliğine göre tespit edilen kira bedelinin (EK-5) kiracıya bildirilmesinden itibaren, İl Müdürlüğü tarafından, 15 gün içerisinde Bakanlık Merkez Teşkilatına gönderilir.

4- (Değişik: 2006/1) Ticari amaçlı su ürünleri avcılığını düzenleyen sirküler gereği, iç sularımızdaki avlak sahaları için düzenlenmesi gereken menşe ve avlak sahalarına ilişkin bilgiler EK-6'daki Su Ürünleri Avlak Sahası Üretim Bilgi Formu'nda istenilen şekilde bir önceki yıl stok miktarları dikkate alınarak yazılacak, menşe belgesi düzenlenmedi ise formda belirtilecektir. Bu kapsamda menşe belgelerinin gönderilmesine ilişkin 02.03.2005 tarih ve SÜDB/250 11 10 12-819-2835 sayılı talimat ve ilgisinde kayıtlı talimatlar iptal edilmiştir.

5- (Ek Madde: 2006/1) Denizlerde ağ dalyanları kurmak isteyen müteşebbislerce koordinatların belirtildiği haritanın ekli olduğu dilekçe ile İl Müdürlüklerine müracaat edilir. Bu belgeler, seyr-ü sefer açısından gerekli izni alınmak üzere Bakanlık Merkez Teşkilatı'na gönderilecektir.

6- (Ek Madde: 2006/1) Lagün ve dalyanların projersiz kısa süreli olarak işletilmeleri, 16 Ocak 2004 tarih ve 25348 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 2003/46 No'lu "Su Ürünleri Üretim Yerlerinin Kiraya Verilmesine Dair Tebliğ" esaslarına göre yapılacaktır.

7- (Ek Madde: 2006/1) Lagün ve dalyanların projeli olarak işletilmesi aşağıda belirtilen şekilde yapılacaktır:

i) Kira süresinin bitimine 6 ay kala, lagünlerin sürdürülebilir kullanımını temin etmek amacıyla, projeli olarak uzun süreli kiraya verileceği 2003/46 No'lu "Su Ürünleri Üretim Yerlerinin Kiraya Verilmesine Dair Tebliğ" e göre ilan edilir.

ii) Yapılan başvurular İl Müdürlüklerince değerlendirilerek, uygun bulunanlar proje özetleri ile birlikte Bakanlığa iletilir.

iii) Bakanlığa iletilen başvurulardan uygun bulunanlara ön izin verilir.

iv) Ön izin verilmesini müteakip en geç 3 ay içerisinde müteşebbislerce hazırlanacak projeler İl Müdürlüklerine teslim edilir.

v) Projeler; İl Müdürlüğü başkanlığında, gerektiğinde Üniversite ve Araştırma Kurumlarının katılımıyla, mahallinde oluşturulan Komisyon marifetiyle incelenir.

vi) Komisyonun uygun bulduğu proje veya projeler, Komisyon raporu ile birlikte değerlendirilmek üzere Bakanlığa gönderilir.

vii) Bakanlıkça onaylanan proje veya projeler 2003/46 No'lu "Su Ürünleri Üretim Yerlerinin Kiraya Verilmesine Dair Tebliğ" doğrultusunda İl Özel İdaresince açılacak kiralama ihalesine katılmak üzere teklif edilmesi için İl Müdürlüklerine gönderilir.

İl Özel İdaresince açılacak kiralama ihalesini kazanan başvuru sahibinin projesi uygulanacak olup diğer ön izinler ve projeler otomatik olarak iptal edilmiş sayılacaktır.

- **Su Ürünleri yetiştiriciliği Yönetmeliği Madde 19 'a ilişkin uygulama esasları (Değişik: 2006/1)**

Project funded by
EUROPEAN UNION |

Su Ürünleri Yetiştiriciliği amacıyla yavru, yumurta ve damızlık ithali ile ilgili müracaatlar İl Müdürlüğüne yapılacaktır. Bu konudaki, 14.07.2004 tarih ve SÜDB/250 11 10 12/2619-10589 sayılı Genelge iptal edilmiştir.

Buna göre;

a) İthalat başvurusunu; Yetiştiricilik Belgesi olan tesisler (Kuluçkahaneler sadece yumurta ve damızlık ithali yapabilir), deneme üretimi izni almış olan işletmeler ve bilimsel amaçlı olarak ithal etmek isteyen Üniversiteler ve Araştırma Kuruluşları yapabilirler.

b) İthalat başvuruları işletmenin bulunduğu İl Müdürlüğüne (EK-7) dilekçe ile yapılır.

c) İthal izni için Bakanlık Merkez Teşkilatına gönderilecek belgeler:

1- Dilekçe (EK-7); Yetkili kişi veya noterden konu ile ilgili yetki verilmiş personel tarafından imzalı ve şirket kaşeli olmalı,

2- Kontrol Belgesi: Kontrol Belgesi düzenlenirken, her yıl yayınlanan Dış Ticarete Standardizasyon Tebliği esaslarına uygun formatta, firma tarafından 3 (üç) nüsha olarak hazırlanmalı ve G.T.İ.P numarası boş bırakılmalı, Şirketin kaşesi ve yetkilisi tarafından veya yetki verilmiş personel tarafından imzalanmış olmalı, Şirket yetkilisi tarafından imzalanıyor ise şirket imza sirküleri noter onaylı ve 1 (bir) nüsha olarak, eğer kontrol belgesi yetki verilmiş personel tarafından imzalanıyor ise noterden verilmiş yetki belgesi ve firma tarafından onaylı 1 (bir) nüshası,

3- Fatura veya Proforma Fatura; A11 ve 2 (iki) nüshası ile yeminli tercüme bürolarınca Türkçe'ye tercüme edilmiş onaylı 3 (üç) nüshası,

4- Sağlık Sertifikası; Aslı ve 2 (iki) kopyası ile yeminli tercüme bürolarınca Türkçe'ye tercüme edilmiş onaylı 3 (üç) nüshası,

5- Menşei Belgesi; Aslı ve 2 (iki) kopyası ile yeminli tercüme bürolarınca Türkçe'ye tercüme edilmiş onaylı 3 (üç) nüshası,

6- İhtiyaç Belgesi (EK-8); İthal edilecek yavru, yumurta ve damızlık miktarı yetiştiricilik belgesinde yer alan tür ve kapasiteye veya Yönetmeliğin 11'nci maddesinin (e) bendi gereğince yapılan düzenlemeye göre hesaplanarak düzenlenir.

• İthal edilecek ürünün hesaplaması; yavru ithalatında ithal edilecek türün 1 kg üretim miktarı için 4 adet yavru, yumurta ithalinde ise alabalıkta 1 kg üretim miktarı için 5 adet yumurta, damızlık ithalinde ise, onaylı projesinde belirtilen anaç balık miktarı dikkate alınarak yapılır.

• Yıllık olarak ithalat edilecek yavru, yumurta ve damızlık miktarı, tesise ait yetiştiricilik belgesinde yer alan tür ve kapasiteye göre hesaplanan miktarı aşmayacaktır. Ancak; Yönetmeliğin Madde 11 (e) Bendi gereğince, üretim planlaması değişikliği yapılması halinde son durum dikkate alınacaktır.

7- Ticaret Sicil Gazetesi; İlgili şirketin ticaret sicil gazetesindeki ilanının 1(bir) nüshası,

8- Yetiştiricilik Belgesi; İlgili şirkete ait yetiştiricilik belgesinin 1 (bir) nüshası

Project funded by
EUROPEAN UNION

9- Taahhütname (EK-9); Tüm belgelerin doğru ve aslına uygun olduğunun, Kontrol belgesinde yazılı malzemeyi amacı dışında kullanmayacağına dair hazırlanacak taahhütname.

○ **Su Ürünleri Yetiştiriciliği Yönetmeliği Madde 20 (a) bendine ilişkin uygulama esasları**

(Değişik: 2006/1) Yetiştiricilik tesisleri, proje kapasitelerine göre, su ürünleri konusunda eğitim veren en az 4 yıllık Fakülte mezunu veya su ürünleri konusunda kamuda en az 5 (beş) yıl görev yapmış teknik eleman istihdam edeceklerdir. Buna göre;

- 50-249 ton/yıl için en az 1,
- 250-499 ton/yıl için en az 2,
- 500-749 ton/yıl için en az 3,
- 750-999 ton/yıl için en az 4,
- 1000 ton/yıl ve daha üzeri tesislerde ise en az 5 teknik eleman çalıştıracaklardır.

Halen faaliyette bulunan tesisler de Su Ürünleri Yetiştiriciliği Yönetmeliği Uygulama esasları yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 6 ay içerisinde bu şarta uygun olarak teknik personel istihdamını gerçekleştireceklerdir.

(Ek Madde: 2006/1) Kamuda 5 yıllık görev yapanların tesislerde istihdam edilebilmesi için, ilgili kuruluş(lar)dan alınan resmi yazı(lar) esas kabul edilecektir.

Su Ürünleri Yetiştiriciliği Yönetmeliği EK:10'un birer örneği İl Müdürlüklerine teslim edilmelerinden sonra 15 (onbeş) gün içinde Bakanlık Merkez Teşkilatına gönderilecektir.

○ **Ek Madde: 2006/1-Çiftlik alanlarının haritalandırılması:**

Denizlerde ağ kafes kurmak isteyen girişimciler tarafından koordinatların belirtildiği haritaya eklenmiş dilekçe ile İl Müdürlüklerine başvurulur. Bu belgeler sefer bakımından gerekli izinlerin alınması için Bakanlık Merkez Teşkilatına gönderilir.

○ **Ek Madde: 2006/1-Saha Kiralamaları**

Lagün ve ağ göletlerinin projersiz kısa süreli işletmesi 16 Ocak 2004 tarih ve 25348 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 2003/46 Sayılı Su Ürünleri Üretim Yerlerinin Kiralanmasına İlişkin Tebliğ esaslarına göre yapılacaktır. .

○ **Ek Madde: 2006/1- Proje hazırlama**

Lagün ve ağ kafes tesislerinin projeli olarak işletilmesi aşağıdaki şekilde yapılacaktır:

- 2003/46 Sayılı Balıkçılık Üretim Yerlerinin Kiralanması Hakkında Tebliğ uyarınca lagünlerin sürdürülebilir kullanımının sağlanması amacıyla kiralama süresinin bitiminden 6 ay önce ilan edilir.
- Yapılan başvurular İl Müdürlükleri tarafından değerlendirilir ve uygun görülenler proje özetleri ile birlikte Bakanlığa gönderilir.
- Bakanlığa yapılan başvurularda uygun bulunanlara ön izin verilir.
- Ön izinlerin İl Müdürlüklerine sunulmasından sonra girişimciler tarafından en geç 3 ay içinde hazırlanacak projeler.
- Projeler; İl Müdürlüğü başkanlığında, gerektiğinde Üniversite ve Araştırma Kurumlarının katılımıyla yerinde kurulan Komisyon tarafından incelenir.

Project funded by
EUROPEAN UNION |

- Komisyon tarafından uygun görülen proje veya projeler, Komisyon raporu ile birlikte değerlendirilmek üzere Bakanlığa gönderilir.
- 2003/46 Sayılı Su Ürünleri Üretim Yerlerinin Kiralanması Hakkında Tebliğ uyarınca İl Özel İdaresi tarafından açılacak kiralama ihalesine katılmaya teklif edilmek üzere Bakanlıkça onaylanan proje veya projeler İl Müdürlüklerine gönderilir.

İl Özel İdaresi tarafından açılacak olan kira ihalesini kazanan başvuru sahibinin projesi uygulanarak diğer ön izinler ve projeler kendiliğinden iptal edilmiş sayılacaktır.

4.2.4. Su ürünleri yetiştiriciliği işletmesi için finansal araçlar

Su ürünleri sektörünün sayı ve kapasite bazında ülke geneline yayılması, yetiştirilen tür sayısının çeşitlendirilmesi, üretimi artırarak iç pazarlara daha fazla arz ve ihracat için devlet desteği sağlanmaktadır. Belirlenen otoritede yer alan tüm aktörler, merkezi ve yerel yönetim organları, araştırma kurumları, işletme destek kuruluşları, hizmet sağlayıcılar ve finansman ortakları aynı hedefe ulaşmak için uyum içinde çalışmaktadır.

- **Ziraat Bankası (Balıkçılık ve Yetiştiricilik Kredileri)**

Ziraat Bankası, Türkiye'de 1863 yılında kurulmuş, devlete ait bir bankadır. Bankscope veri tabanına göre, USD cinsinden toplam aktifler ile ölçülen 2012 yılından bu yana en büyük ikinci Türk bankasıdır. Ziraat Bankası, tarımsal destekleme kredilerinin yanı sıra tüm finansal işlemlerde vatandaşlara hizmet vermektedir.

- **Ticari krediler:**

Balıkçılık ve yetiştiricilik faaliyetlerine yatırım yapmış gerçek kişi ve şirketler, yatırım ve işletme amacıyla balıkçılık kredisine (deniz, göl, gölet; deniz ve iç sularda balıkçılık) başvurabilirler. Su ürünleri kredileri, denizde kafeslerde, iç sularda toprak ve beton havuzlarda balık yetiştiren (alabalık, çipura, levrek vb.), denizlerde avcılık yapan üreticilere yatırımlarını ve işletmelerini finanse etmek amacıyla kullanılan kredilerdir.

Balık yetiştiriciliği ve avcılık için verilen su ürünleri kredileri, yavru balık, yem, ilaç, yakıt, işçilik, tekne tamiri, her türlü balıkçılık ve su ürünleri araç ve gereçleri, soğuk hava deposu, motorlu tekne, balıkçı teknesi, balık ağları vb. girdilerin temini için kullanılabilir.

Yatırım harcamaları için kullanılacak yatırım kredilerinin belirlenmesinde projenin yatırım büyüklüğü gelir gider dengesinin özkaynak tutarı ve müşteri kredibilitesi dikkate alınarak değerlendirilir. İşletme kredilerinde üretim ve balıkçılık faaliyetlerini sürdüren işletme ile ilgili sermaye ihtiyacına göre değerlendirme yapılır. Krediler, bankaların uyguladığı değerlendirme raporlarına, kredi talebinde bulunan müşterinin kredi notuna, kredi vadesine, kredi vadesine ve teminat koşullarına göre tahsis edilir.

Gerçek kişiler için temel şartlar şunlardır:

- Nüfus cüzdanı fotokopisi,
- Çiftçi Belgesi / Çiftçi Kayıt sisteminden
- Tarımsal mülkiyetini kanıtlayan belgeler (tapu kaydı, kira sözleşmesi vb.)
- Krediyeye karşı gösterilecek teminatlara ilişkin belgeler
- Bilanço bazında faaliyet gösteren şirketlerden son üç yıla ait bilanço ve gelir tablosu

Tüzel Kişiler için:

- Çiftçi Belgesi / Şirket Kayıt Sisteminden
- Tüzel kişi esas sözleşmesinin (varsa) yayınlandığı Ticaret Sicil Gazetesi
- Oda kayıt belgesi
- Vergi sertifikası
- Tüzel kişiyi temsile yetkili kişilerin temsil yetkisine ilişkin kararlar ve noter tasdikli imza sirküleri
- Yeni kurulan tüzel kişiler için kuruluşa ve/veya son yıla, diğerlerinde ise en az son üç yıla ait bilanço ve gelir tablosu
- Tarımsal varlığını kanıtlayan belgeler (tapu, kira sözleşmesi vb.)
- Krediyeye karşı gösterilecek teminatlara ilişkin belgeler,

○ Sübvansiyonlu Kredi Başvuruları

Seçilmiş sektörel yatırımları desteklemek amacıyla, Ekteki Cumhurbaşkanı imzalı kararnamenin ilgili maddeleri uyarınca Tarımsal Üretim Yönelik Düşük Faizli Yatırım ve İşletme Kredilerinin Kullanılmasına Dair Kararın Ziraat Bankası ve Tarım Kredi Kooperatifleri tarafından uygulanmasına karar verilmiştir (4603 Sayılı Kanun'un 3 ve 5570 Sayılı Kanun'un 1. Maddesi).

Ziraat Bankası'nın su ürünleri işletmeciliğine verdiği kredinin üst limiti 2020 yılında bir önceki yıla göre iki katına çıkarak 10 milyon TL'ye ulaşmıştır. Faiz oranları "YATIRIM" ve "İŞLETİM" dönemi olmak üzere iki şekilde uygulanır. Karara göre, balıkçılık ve yetiştiricilik sektörüne yönelik sübvansiyonlu teşvik kredileri uygulanabilecektir.

Tablo 4.1'de verilen faiz indirimlerinden sonra. Ziraat'in mevcut %10 faiz oranı her iki dönem için de yıllık olarak %5 düşmektedir. Aylık bazda bu oran $5/12 = \%0,41$ 'e tekabül etmektedir. 40 yaş altı genç bir çiftçi ya da kadın yatırımcı için yukarıdaki bilgilere ek olarak bu oran ayda %0,16 ve yılda %2'ye düşmektedir.

Gereksinimler:

- Balık yetiştiricisi veya balıkçılık ruhsatı/sertifikası,
- Kimlik kartı ve tevdi edilecek teknenin her türlü malı veya mülkiyeti,
- Kredi notunuzun 1700 puan ve üzerinde olması,
- Eşleri ile birlikte 2 teminat,
- Vergi dairesinden borcu yoktur belgesi.

Tablo 4.1. Yetiştiricilik sektörüne Ziraat Bankasından indirimli krediler

Çeşit	İndirim Oranı (%)		Kredi üst sınırı (Milyon TL)
	Yatırım	İşletme	
Avcılık	50	50	10
Yetiştiricilik	10	10	
Genç çiftçi /yatırımcı(≤40 yaş)	10	10	
Kadın çiftçi / yatırımcı	10	10	
Uygulanabilen en yüksek indirim oranı	80	80	

Project funded by
EUROPEAN UNION

- **KOSGEB⁴⁸ Hibe Destekleri**

KOSGEB, 1990 yılında 3624 sayılı Kanun ile 2009 yılına kadar sadece imalat sanayii KOBİ'lerine hizmet ve destek sağlamak amacıyla kurulmuştur. KOBİ'lerden bu sektörlerdeki taleplerin yüksek olması nedeniyle KOSGEB'in hedefi tüm KOBİ'leri kapsayacak şekilde genişletilmiştir.

KOSGEB Kuruluş Kanunu, 5891 sayılı Kanun ile KOSGEB'in imalat sanayi sektörleri dışındaki KOBİ'leri desteklemesi için gerekli yasal dayanakları sağlamak üzere değiştirilmiştir. "KOSGEB Tarafından Sağlanacak Hizmet ve Desteklerden Yararlanacak Küçük ve Orta Ölçekli İşletmelerin Sektör ve Bölgesel Önceliklerinin Belirlenmesine Dair 15431 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararı" 18 Eylül 2009 tarih ve 27353 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Bu Kararname ile KOSGEB tarafından sağlanacak hizmet ve desteklerden yararlanacak işletmelere ilişkin sektör ve bölge öncelikleri belirlenmiştir.

Girişimciler, ne tür balıkçılık faaliyeti yaparlarsa yapsınlar, KOSGEB hibe teşviklerinden faydalanabilirler; Doğadan veya çiftliklerden deniz ürünleri ithal eden veya yerli balık ihraç eden KOSGEB, üretim ortağı olarak iş kuran veya iş kuracak herkese şartları sağlayarak destek olur. Aşağıdaki NACE kodlarıyla gösterildiği gibi bazı sektörler ve alanlar aşağıda verilmiştir (Table 4.2):

Tablo 4.2. KOSGEB hibeleriyle desteklenecek sektörler

NACE Kodu	Sektörler
10.2	Balık, kabuklu deniz ürünleri ve yumuşakçaların işlenmesi ve depolanması
46.38	Balık, kabuklu deniz ürünleri ve yumuşakçalar dahil gıdaların toptan ticareti
47.23	Belirli bir mala tahsis edilmiş mağazalarda balık, kabuklular ve yumuşakçaların perakende ticareti

KOSGEB'in yeni iş kurma desteği almak isteyen girişimciler için oluşturduğu "Girişimciliği Destekleme Programı", 2020 yılı başından itibaren yeni ana adı olan "Girişimciliği Geliştirme Destek Programı" olarak yeniden tasarlandı. Kurulacak iş modeline göre yeni iş kuracak tüm girişimciler 60000 TL ve 370000 TL. tutarındaki bu desteklerden faydalanabilecektir.

KOSGEB Girişimciliği Geliştirme Destek Programı 2 çeşit desteği kapsamaktadır:

1. Geleneksel Girişimci Desteği
2. Gelişmiş Girişimci Desteği

Değişmeyen tek form, her iki programa da başvurunun ilk şartı olan "Uygulamalı Girişimcilik Eğitimi" dir. Ancak bu eğitimlerde köklü değişiklikler yapıldı. Bunlardan en dikkat çeken ise "Uzaktan Eğitim" teknolojisi ile internet üzerinden verilen eğitimidir. İster "Formal" ister "Uzaktan Eğitim" olsun, girişimcilik belgesi almak çok daha kolaylaştırılmıştır. Ancak bu eğitimleri alırken "İleri Girişimcilik Desteği" alacaklar için "Uzaktan Eğitim" süresi biraz daha uzun tutulmuştur

- **KOSGEB Geleneksel Girişimcilik Destek Programı:**

⁴⁸ Small and Medium Enterprises Development Organization of Turkey, Ministry of Science, Technology and Industry; <https://www.kosgeb.gov.tr/>

Yeni bir iş kuracak adaylara yönelik Program 2 form altında gerçekleşir. Bunlar;

- Gerçek Kişiler Tarafından Kurulan İşletmeler
- Sermaye Şirketi Statüsünde Kurulan İşletmeler

Bu iki sektörde iş kuracakların iş fikirleri, KOSGEB destekli Sektörler ve NACE kodları kapsamındaki iş fikirlerini içermelidir. İş fikri "İMALAT" sektörü içinde yer almıyorsa adayların KOSGEB destek programına başvurmaları gerekmektedir. Ancak KOSGEB'in NACE kodlarında iş fikri "İMALAT" sektörü içindeyse, uygulanması gereken program "İleri Girişimci Destek" programıdır.

Program daha önce alınan iş, makine ve kiralama giderleri için destek sağlarken, başvuru sahiplerinin çoğunluğunu istihdam ettiği sigortalı prime göre destek vermektedir.

Gerçek şahıslar tarafından Kurulan işletmeler: (1-12 ay içinde)

İşyerinin ilk kuruluş desteği olarak başvuru sahibine sorgusuz sualsiz 5000 TL hibe verilecek, SGK prim ödemelerine göre başvuru sahibinin 1 ile 12 ay arasında çalışmış olan işçilerine 12 ay sonunda 20000 TL'ye kadar hibe desteği verilmektedir. Bu prim günlerinin sayısı kolayca hesaplanabilir. Yılda 365 gün olduğu için ortalama 249 iş günüdür. Çiftlikte 1 yılda 1 kişi istihdam edilirse çiftçi yıl sonunda 5000 TL fazla alacak,

Çiftliğin dönemler içinde işletilmesi halinde başvuru sahibine 10000 TL verilecektir. Dönemlerde 4 kişi çalıştırılırsa, başvuru sahibi o yılın sonunda 20000 TL hibe alacaktır.

Başvuru sahibi 30 yaşından küçük veya engelli veya kadın, gazi ve şehit ise 1 ila 12 ay sonra başvuru sahibine + 5000 TL hibe verilecektir.

Böylece başvuru sahibi işyeri kuruluşu için 5000 TL'den sonra 1 ila 12 ay sonunda en yüksek prim gününü yakalarsa, ilk yıl 20000 TL olmak üzere toplam 30000 TL hibe alır. 30 yaşından küçük veya engelli, gazi veya kadın akraba ise + 5000 TL (Firma iseniz ilk yıl verilen 35000 TL hibe ve + 5000 TL kuruluş desteği verilir).

Gerçek Kişiler tarafından kurulan işletmeler: (12-24 ay içinde)

Başvuru sahibi engelli, şehit yakını, 30 yaşını doldurmamış girişimci, kadın veya gazi ise 12 ila 24 ay sonra + 5000 TL hibe alırlar. İstihdam edilen personel için günlük prim sayısına göre, başvuru sahibi 12-24 ay sonunda en fazla 20000 TL almaya hak kazanır. Buna göre başvuru sahibi şahıs firması ise 24 ay sonunda 2 yıl içerisinde en fazla 25000 TL olmak üzere 55000 TL hibe verilecektir. Ancak, yatırım Sermaye Şirketi'ne ait ise başvuru sahibi 12 ila 24 ay sonunda en fazla 25000 TL, ilk yıl ise 60000 TL ve 35000 TL hibe alacaktır (Table. 4.3).

Table 4.3. KOSGEB destek programı

Destek	Gerçek Kişiler	Sermaye Şirketi
Kuruluş desteği	5000 TL	10000TL
	1 st performans dönemi	2 nd Performans dönemi
	Toplam prim günleri	Toplam prim günleri
Performans desteği	180-539 gün için 5000 TL	360-1079 gün için 5000TL
	540-1079 gün için 10000TL	1080-1439 gün için 15000 TL
	1080 gün ve üzeri 20000TL	üzeri 20000TL

Project funded by
EUROPEAN UNION

- **KOSGEB İleri Girişimcilik Hibe Destek Programı:**

Bu programdan yararlanabilmek için adayın iş fikrinin KOSGEB Destekli sektörler ve NACE kodlarında yer alan "İMALAT" sektöründe yer alan iş fikirlerinden bazıları arasında olması gerekmektedir. Ayrıca "İleri Girişimcilik Eğitimi" alan yeni girişimciler "Uzaktan Eğitim" ve "Uygulamalı Girişimcilik Eğitimi" programından yararlanacaklardır. Başvuru sahibi bu sektörlerde faaliyet gösteriyorsa ve eğitim alıyorsa, başvuru sahibine 1 ila 24 ay arasında verilecek işletmenin hibe tutarı yukarıdaki tablodaki ile aynıdır. Öte yandan iki ek destek sağlanabilir (Tablo 4.4).

Tabloda görüldüğü gibi, işletme için satın alınması gereken makineler, üretim için ilk sırada yer almalıdır. Bu gereklilik doğrultusunda ve başvuru sahibinin işi "İMALAT SEKTÖR TABLOSU" nda yer alıyorsa aşağıdaki kriterler kapsamında hibe verilecektir:

- Teknoloji seviyesi "düşük" ise, makineye tahsis edilen 75000 TL hibenin 100000 TL maliyeti,
- Firma orta düzeyde ise 200000 TL gider karşılığı 150000 TL hibe alınır,
- Yüksek düzeyde olmasına rağmen 300000 TL makine bedeli karşılığı 225000 TL hibe verilmesi,
- Ayrıca 10000 TL'lik danışmanlık desteği kapsamında 7500 TL hibe ödenecektir.

Tablo 4.4. KOSGEB supports in advanced program

Destek tipi	Destek Miktarı (TL)	Destek Oranı (%)
Makina*, ekipma, yazılım		
Düşük, düşük- orta teknoloji düzeyi	100000	75
Orta -yüksek teknoloji düzeyi	200000	
Yüksek teknoloji düzeyi	300000	
Mentorluk, danışmanlık, iş koçluğu		
Danışman ve iş koçluğu desteği	10000	75

* makine türkiye'de yapılırsa, destek %15 daha arttırılır

Destek programları için ilgili koşulların yanı sıra, yeni girişimciden ek gereksinimler şunlardır:

- Daha önce KOSGEB'den hibe almamış,
- "Girişimcilik Eğitimi" sonrasında iş fikrinin sunumu,
- Ardından KOSGEB kaydının oluşturulması ve uygulanması gerekmektedir.

- **Diğer Destekleyici Kuruluşlar/Fonlar**

Geri ödemesiz krediler; su ürünleri işletmeciliği yapan çiftçiler, IPARD-2 kapsamında seçilen illerde kurdukları çiftlikler için 2020 yılına kadar %80'e varan hibe fırsatlarından 2020 yılına kadar yararlanmaktadır. Hayvancılık yatırımları tamamen ücretsiz olan IPARD -3 aşamasının Avrupa Komisyonu tarafından onaylanması bekleniyor.

Project funded by
EUROPEAN UNION |

Türk Hükümeti birçok alanda tarımsal faaliyetlerde bulunan çiftçilere faiz ve hibe sağlamaktadır. Bu fırsatlar bazen belirli zaman aralıklarında, bazen de çiftçilere ayrılan bütçe dahilinde değerlendirilmektedir.

Diğer destekleyici kurumlardan bazıları şunlardır:

- **Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu (TKDK) Kalkınma Ajansları (TKDK)⁴⁹**

Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu (TKDK), 2019 yılında Avrupa Birliği fonlarının %75'i ve Türk Hükümeti'nin %25'i desteğiyle proje bazında %80 hibe sağlamak ve hibe imkanlarının %80'i 2019 yılında birçok önlem başlığı ile çiftçilere sunulmaktadır. Kurum, sadece 42 ilde (Karadeniz Bölgesi'nde Trabzon, Rize, Samsun Ordu, Giresun ve Kastamonu) destek vermektedir.).

- **TOB Destek Piri**

Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından gerekli şartların sağlanması kaydıyla, su ürünleri faaliyetlerine resmi olarak devam edenlere başvuruları halinde destek ödemeleri yapılır, Bu anlamda TBB tarafından Su Ürünleri Destekleme Tebliği çıkarılarak dahil edilen türlere destekler verilir. Mevzuat, Devlet su ürünleri üretimine yönelik özellikle balık türlerinin korunması ve avlanma yasakları gibi konularda çeşitli tedbirler alınmakta, Tebliğde belirlenen balık türlerini yetiştiren üreticiler belirlenen birim fiyatlarla desteklenmektedir.

Yetiştiricilik desteklerinden yararlanabilmek için sayılan türlerden olanın üretilmesi gerekmektedir; alabalık, midye, karadeniz alabalığı, kırmızı benekli alabalık, fangri, synagrit, yaldızbaş, sarıkuyruk, sarı ağız, tilapia, yılan balığı, sülük, karides, kerevit türleri vb. balık türleri için "Balık kimlik kartları" destekleri verilmektedir. yoğun balık yetiştiriciliği kapsamında üretilen, ayrıca su ürünleri yetiştiriciliği kapsamında iyi tarım uygulamaları (GAP) için devlet teşvikleri bulunmaktadır.

İyi tarım uygulamaları kapsamında desteklenen balık türleri alabalık, çipura ve midye olup kg başına 0,25 TL, iyi tarım uygulamaları yapanlara, sisteme kayıtlı olanlara, Başvurularını başvuru süresi içinde yapanlar, belgelerini eksiksiz teslim edenler, yavru balık üretmeyenler ve verilen desteklerden yararlanma hakkını kaybetmeyenler ile tarımsal uygulamalar kapsamında yapılan üretimler kilogram başına 0,25 TL,

Ayrıca yoğun kapalı sistemlerde balık üretimi yapanlara 0,25 TL verilir, Kapalı sistemde kilogram sınırlaması yoktur.

Su ürünleri yetiştiriciliğine verilen destekten yararlanmak için aşağıdaki şartların sağlanması gerekmektedir;

- Çiftçi veya çiftçi aile üyesi olmak,
- Kırsal alanlarda faaliyet göstermek
- Gerçek ve tüzel kişi olmak
- Balık türleri ve midye yetiştiriciliği
- Bakanlık onaylı su ürünleri sertifikasına sahip olmak (Şekil 8),

⁴⁹ announcements can be followed at <https://bit.ly/2U0t23V>,

Project funded by
EUROPEAN UNION

- Bakanlık (MAF) tarafından yetkilendirilmiş kuruluşlardan İyi Tarım Uygulamaları Belgesi almış olmak,
- 500 bin kilograama kadar üretim yapabilme (Kapalı sistem için üretim limiti yoktur)
- Yetiştiricilik Bilgi Sistemine kayıt olma zorunludur.

Şekil 4.2. Yetiştiricilik sertifikası

○ Balık Tanıtım Kart Desteği

Bakanlık tarafından verilen desteklerden biri de etiket desteği olarak bilenen balık kartı tanıma desteğidir. Başvurular etiketleme yapılacak olan bölgede bulunan İl/İlçe Tarım ve Orman Müdürlükleri'ne yapılacaktır. Müracaat edildiğinde Balık Tanıtım Kartı Tespit Tutanağı düzenlenmesi zorunlu olmaktadır. Ancak işlem farklı illerde yapılıyor ise bu durumda iki adet düzenlenir ve evraklardan bir tanesi tesisin bulunduğu bölgedeki müdürlüğe ulaştırılır. Destekleme yapılacak olan adete işletmede bulunan balık sayısının eşit olması gerekmektedir. Destek verilecek olan etiket hesaplamasında aşağıdaki hususlar dikkate alınmaktadır;

- Çipura ve levrek yetiştiriciliğinde kilogram için 3 adet
- Alabalık, karadeniz alması ve benekli alabalık yetiştiriciliğinde kilogram için 4 adet
- Yeni türlerde kilogram için 2 adet
- Kilogram üstü balık yetiştiriciliği konusunda 1 adet kart düzenlenmektedir.

Başvuru için gerekenler:

- Balıkçılık destek başvuru beyanı,
- Balık tanıma kartı faturası,
- Balık tutma raporu/satış belgesi,
- Hasat edilen ürünün satıldığını gösteren belge,
- Kg üzerinden alabalık hasadının yapıldığını gösteren tutanak raporu,
- Balık etiketi sabitleme raporu,
- Birlik veya kooperatif üyelik belgesi,
- Su ürünleri sertifikası fotokopisi,
- Yem faturası,

Project funded by
EUROPEAN UNION |

- Araştırma kurumlarından gençlerin temin edilmesi halinde bunu kanıtlayan bir belgenin istenmesi,
- Su ürünleri üretimini teşvik etmek ve balık yetiştiriciliği işini ülke geneline yaymak için balık yetiştiricilerine çeşitli destekler tahsis edilmiştir (Tablo 40).
- Talepler aşağıda belirtilen belgelerle birlikte İl/İlçe Tarım ve Orman Müdürlüklerine yapılmalıdır:
- Alabalık desteği başvuru dilekçesi,
- Hasat edilen balığın satıldığını gösteren tutanak veya satış belgesi,
- Ürünün satın alındığını gösteren satış belgesi veya yavru balık tespit belgesi,
- Su ürünleri kooperatifine üyelik varsa ortaklık belgesi
- Yem faturası.

Tablo 4.5. Türkiye’de yetiştiricilik pirim teşviği

Çeşit	Her kg için TL	Her balık için TL	Açıklama
Alabalık	0.75		≤ 350 ton
Yeni türler	1.50		
Kapalı devre entansif balık yetiştiriciliği			
Büyük alabalık (>1.25 kg)			
Akdeniz midyesi	0.10		
Sazan	0.50		
Hastalıktan ari alabalık kuluçkahane damızlık balık desteği		60.00	≤ 10000 balık
Toprak havuzlarda balık üretimi	1.00		≥ 30 ton

4.1.1. Tarım Sigortaları Sistemi (TARSİM)⁵⁰

Tarım sektörü, dünya nüfusu açısından önemli bir role sahip olmasının yanı sıra, ekonomik, sosyal, politik, teknolojik ve kişisel riskler açısından ayrıcalıklı yapısıyla son derece hassas bir faaliyet alanıdır. Bu amaçla, insanın beslenmesinde tarımsal faaliyetlerde etkin performans, tarımsal üretimi tehdit eden risklerin yönetimi ile yakından ilişkilidir. Bu nedenle gelişmiş ülkeler genel başlıklar altında çeşitli koruyucu politikalar kapsamında risk paylaşımı ve risk transferi operasyonlarını etkin bir şekilde uygulamaktadır; Risk Yönetimi Programları; bu da barındırır. Tarım Sigortaları Uygulamaları bu tür programların önemli bir parçası olarak. Ülkede tarım sektörünü tehdit eden risklerin teminat altına alınması amacıyla bir sigorta mekanizmasının uygulanması düşünülmüş ve bu amaçla 5363 sayılı

⁵⁰ <https://web.tarsim.gov.tr/havuz/homePageEng>

Project funded by
EUROPEAN UNION

Tarım Sigortaları Kanunu; 14/06/2005 tarihinden itibaren yürürlüğe girmiştir. Sigorta sistemi şunları sağlar:

- Kanunda belirtilen risklerin teminat altına alınması için akdedilecek sigorta sözleşmelerinde standart hükümler getirilmesi, riskin makul hükümler çerçevesinde devredilmesine ilişkin şartların belirlenmesi, meydana gelmesi halinde tazminatın merkezi olarak ödenmesinin sağlanmasına ilişkin Sigorta Havuzunun oluşturulması. Tarım sigortalarının riski, iyileştirilmesi ve yaygınlaştırılması,
- Bu Havuzun tüm görevleri, Havuza katılan sigorta şirketlerinin eşit payı ile kurulmuş olan Tarım Sigortaları Havuz İşletmesi A.Ş. tarafından yürütülür.
- Sigorta şirketleri kendi adlarına sigorta poliçeleri düzenler ancak risk ve primin %100'ü Tarım Sigortaları Havuzu'na devredilmelidir. Bu sigorta şirketleri isteğe bağlı olarak retrosesyon yoluyla Havuz'dan pay alabilirler.
- Devlet, münhasıran Kanun kapsamında yapılan sigorta sözleşmelerine, çiftçiler adına prim bazında prim sübvansiyonu sağlar. Prim desteği tutarı ürün, risk, bölge ve tesis ölçeğine göre yıllık bazda Bakanlar Kurulu tarafından belirlenir.

Tarım Sigortaları Havuzu Yönetim Kurulu, Tarım Sigortaları Havuzu'nun usul ve esaslarını belirlemek, hasar tespit yöntemlerini belirlemek, tarım sigortacılığına katılmak isteyen sigorta şirketleri ile Tarım Sigortası yapmak isteyen sigorta şirketleri arasındaki sözleşmeyi yürütmekle görevli idari organ olarak Kanunla görevlendirilmiştir. Sigorta Havuz İşletmeciliği, sübvansiyonun karşılanacağı risklerin belirlenmesinde gerekli özeni göstermekte, pratikteki aksaklıkları ve sorunları gözlemlemek ve uygun çözümler önermek. Kurul, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı ile Hazine Müsteşarlığından ikişer, Türkiye Sigorta ve Reasürans Şirketleri Birliği, Türkiye Ziraat Odaları Birliği ve Tarım Sigortaları Havuzundan birer üye olmak üzere toplam 7 üyeden oluşmaktadır. Yönetim Kurulunun üyeleri Bakanlık onayı ile üç yıllığına atanır.

Başlıca görev ve sorumluluklar şunlardır:

- Kuraklık, don vb. gibi tek bir sigorta şirketinin karşılayamayacağı afet risklerini sigorta kapsamına almak,
- Reasüranslara katılımı teşvik ederek reasürans kapasitesini ve kapsamını genişletmek,
- Sigorta şirketlerinin bilgi, insan ve mali kaynaklarını ortaklaşa etkin bir şekilde kullanmak,
- Devlet sübvansiyonlarından ve zarar fazlası korumasından etkin bir şekilde yararlanmak,
- Fiyatlarda haksız rekabeti önlemek,
- Sigortaya katılımı teşvik etmek.

TARSİM'in Misyonu, çiftçileri doğal afetlerden ve diğer risklerden korumak için Tarım Sigortalarının yaygınlaştırılması, yaygınlaştırılması ve gerekli uygulamaların hızlı ve doğru bir şekilde yapılmasıdır.

Vizyonları, çiftçinin emanet ettiği, ülkenin tüm tarım bölgelerinde yetiştirilen her türlü tarımsal ürüne mümkün olduğu kadar geniş bir yelpazede tarım sigortası temin edebilen örnek bir kuruluş olmak olarak tanımlanmaktadır.

Project funded by
EUROPEAN UNION |

Deniz ve kara çiftliklerinde üretilen türler; Su Ürünleri Kayıt Sistemine (SKS) kayıtlı kafes ve ağlar, Ref. No. 5363. Mevcut sigorta aşağıdaki Tarife ve Talimatlar çerçevesinde geçerlidir.

Kapsam, tazminatlar, tarifeler ve primler hakkında daha fazla bilgi Ek 3'te verilmiştir

5. UKRAYNA

5.1. Arka plan bilgisi

Su ürünleri yetiştiriciliği, balıkçılık ve tarımsal sanayi sektörlerinin önemli bir bileşenidir. Su ürünleri yetiştiriciliği, özellikle tüketim yerlerinde, nakliyesi için yüksek maliyet gerektirmeyen (deniz ve okyanusa kıyasla) yüksek kaliteli bir üretim kaynağı olarak devletin stratejik bir kaynağıdır. Okyanus avının keskin bir şekilde azalması ve iç su kütlelerinin kritik olarak baskı altında olduğu mevcut koşullarda, Ukrayna'da su ürünleri yetiştiriciliği bölümünün gerçekleştirilmesi, balıkçılık sektörünün alternatif bir stratejik gelişme vektörünün nesnel bir işareti haline geliyor. Ancak, balıkçılığın büyük ölçekli gelişimi için zengin doğal kaynak potansiyeline sahip olan devlet, gerekli kurumsal koşulların olmaması nedeniyle bu avantajlarını kaybetmektedir. Bu nedenle, Devlet Balıkçılık Ajansı'na göre, su ürünleri yetiştiriciliğine uygun 250 bin hektarlık su ürünleri yetiştiriciliğinin sadece yarısı modern koşullarda yer almaktadır. Bunların %60'ı verimsiz bir şekilde kullanılmaktadır ve bu nedenle düşük balık verimliliğine sahiptir.

Odessa bölgesindeki rezervuarların sayısına ilişkin resmi veriler, çoğu (%50'ye kadar) balıkçılık için uygun olmayan toplam 14300 hektarlık alana sahip 1010 gölet ve küçük rezervuarın varlığını göstermektedir. Halihazırda balıkçılık ihtiyacı için kullanılan veya kullanılabilir göletlerin toplam alanı yaklaşık 9,9 bin hektardır. Bu kaynaklar, küçük nehirlerin havzalarında bulunan 211 gölet ve küçük rezervuarları içermekte olup kullanım olarak balık yetiştiriciliği, sulama, hayvancılık, rekreasyon yerleri gibi karmaşık bir amaca sahiptir. Bu rezervuarlar yerel yetkililer tarafından kiralanmaktadır. Ayrıca, ticari balık üretimi için yem havuzlarının alanının 2 bin hektar olduğu ve balıklandırma amacıyla balık yetiştirilen havuzların - yaklaşık 1 bin hektar olduğu bölgede yedi gölet balıkçılığı alanı inşa edilmiştir. Üç gölet çiftliği, Devlet Su Ürünleri Kurumu'nun yetkisi altında devlet yavru balık üretim tesisi statüsüne sahiptir. Böylece, Odessa bölgesinde su ürünleri yetiştiriciliği bugün, bölgenin rezervuarlarının toplam balıkçılık alanlarının %7,6'sını oluşturan 12,9 bin hektarlık rezervuarlarda yürütülmektedir. Kullanımı henüz kanala, kiralama ilişkilerine çevrilmemiş yeterli rezervuar rezervi vardır. Bunların arasında, yerel öneme sahip su kütlelerinin gerçek sayısının neredeyse %58'i olan yaklaşık 2 bin hektarlık toplam su yüzey alanına sahip 42 yerel öneme sahip rezervuar bulunmaktadır. Yapay olarak oluşturulmuş nehir yatakları, hem ulusal hem de yerel öneme sahip rezervuarları içerir. Bu kaynaklar kiralanmakta, Özel Ticari Balıkçılık (SCF) rejimi kapsamında veya SCF rejimiyle bir kiralama alanı olarak kullanılmaktadır. SCF modları 7-10 yıl için ayarlanmıştır. Su ürünleri işletmeleri esas olarak LLC (Limited Şirket) ve CJSC (Kapalı Anonim Şirket) şeklindedir.

Uygun balıkçılık alanında rezervuarların mevcudiyetinin bulunması, bu sektörün bölgesel yönetiminin şeffaflığı ve verimliliği açısından yeterli değildir. Sektörün uzmanlarına göre, halen tüm uygun su kütleleri fiilen kullanılmakta olup farklı düzeylerde 1 derecede Gümüş

Project funded by
EUROPEAN UNION |

sazan, sazan ve beyaz cupidler bu işin temel yasaya uygun olarak yasallaştırılmasında kullanılmaktadır. Kullanım keyfi olarak veya daha önce su altında yapılan arazi kiralamaları temelinde gerçekleştirilir. Yeni su ürünleri gereksinimleri, bu tür anlaşmaların temel yasa ile uyumlu hale getirilmesini gerektirmekte, ancak bu süreç kiracılar için zayıf bir şekilde yönlendirici olmakta ve uygulama için net bir mekanizma eşlik etmemektedir. Sonuç olarak, bölgesel yetkililer ve bölgesel balıkçılık yönetimi sorumluları, su ürünleri işletmelerinin sayısı, örgütlenme biçimleri ve mülkiyeti, üretim verimliliği vb. hakkında yeterli ve güvenilir bilgiye sahip değildir.

Odessa bölgesinin su kütlelerinin balıkçılık kullanımı aşağıdaki yönlerle karakterize edilir:

- doğrudan su ürünleri yetiştiriciliği
- SCF'nin özel ticari avcılık modundaki rezervuarlar
- belirlenen limitler ve kotalar (Karadeniz, Tuna Nehri, Dinyester halici ve aşağı Dinyester, kuzeybatı Karadeniz'in deniz haliçleri ve Kuchurgan rezervuarı) altında sucul biyolojik kaynakların özel kullanımı.

Odessa bölgesi, Karadeniz limanı, 6 balık işleme tesisi ve fabrikası, balık işleme tesisi, farklı mülkiyet biçimlerine ait 104 balıkçılık işletmesi, 5 büyük gölet balıkçılığı içeren havuzlar - 5,5 havuz bin ha), dördü yavru üretimi yapan 7 balık çiftliği.gelişmiş altyapıya sahip güçlü bir balıkçılık kompleksine sahiptir.

Su ürünleri yetiştiriciliği, Odessa bölgesinde balıkçılık kompleksinin gelişimi için geniş beklentiler sunmaktadır. Odessa bölgesinin kıyı deniz suları, endüstriyel yetiştiriciliğinde yem maliyeti gerektirmeyen kabuklu deniz hayvanlarının (midye, istiridye) yetiştirilmesi için uygun koşullara sahiptir. 600 adet on metrelik kollektörlerin asıldığı 16x25 m alana sahip bir saldan yılda 4 tondan fazla istiridye eti elde etmek mümkündür. Aynı zamanda yumuşakçaların ömrü, suyun filtrasyonu ile ilgili olduğu için suyu arıtmakta ve su ortamının kalitesini iyileştirmektedir. Büyük, sağlıklı istiridyelerin filtrasyon hızı günde 450 litre suya ulaşabilir. Odessa bölgesinin kıyı bölgelerinde midye ve istiridye yetiştiriciliğinin organizasyonu, fon eksikliği, kuruluşlar arasındaki zayıf koordinasyon, deniz kültürünün uzun vadeli gelişimi kavramının eksikliği ile sınırlıdır. Bu bağlamda, kefal ve pisi balığı popülasyonunu artırmak için toplam 300 milyon birim / yıl canlı gençleştirme kapasitesine sahip entegre balık çiftlikleri inşa edilmesi tavsiye edilmektedir. Ukrayna'nın kıyı bölgeleri için özellikle önemli olan, Azak ve Karadeniz'de mersin balığı üreme sorunudur. Ülkenin mersin balığı işleme tesisleri ve balık çiftliklerinin kapasitesi 8 milyon adet civarındadır. Bu seviyede üretimi sağlamak ve 2010 yılı için mersin balığı gençleştirme için gerekli kapasitenin en az 35 milyon adet olması gerektiği hesaplanmıştır.

Havzada ayrıca deniz yosunu ve bitkilerinin yetiştirilmesi, üretimi ve işlenmesi için komplekslerin inşası da umut vericidir.

Bölgede 1500 hektar yetiştirme havuzlu 11 adet balık çiftliği ve 700 milyon larvaya kadar proje kapasiteli 11 adet kuluçkahane bulunmaktadır. Dört çiftlik yetiştirme tesisi statüsüne sahip olup beyaz ve alacalı gümüş sazan, Ukrayna deniz tarağı sazan, beyaz sazan ve kaşık ağızlı mersin balığı yetiştiriciliği yapmaktadır. Ayrıca bölgede balık üretimi için kullanılacak 937 su kütlesi (göller, rezervuarlar, göletler) bulunmaktadır. Ukrayna kıyılarının geniş kıyı şeridi, bir dizi bilimsel kurumda uzun yıllar süren araştırmaların temeli

Project funded by
EUROPEAN UNION

olan deniz su ürünleri yetiştiriciliğinin geliştirilmesine izin vermektedir. Ukrayna'da, Sovyet döneminde oluşan, ana su ürünleri yetiştiriciliği türlerini, su kütlelerinin türleri ve üzerlerindeki ekonomik faaliyet biçimleriyle karşılaştırabilen, analiz ve sistematizasyonu oldukça zengin bir balıkçılık deneyimi olduğu belirtilmelidir. Su ürünleri yetiştiriciliği faaliyetleri, su kütlelerinin ve su stokunun durumu üzerindeki etki, genetik kontaminasyon riski ve doğal balık türlerinin genetik bozulması ile ilişkili yüksek çevresel riskler ile karakterize edilir. Bir diğer önemli gerçek ise, Ukrayna'daki bazı su kütlelerinin sınıraşan olması ve bunun da su ürünleri işletmelerine ek gereklilikler getirmesidir. Bu bağlamda, veteriner kontrolü ve çevre güvenliği organizasyonu özellikle önemlidir. Ukrayna'daki mevcut kriz, sosyo-ekonomik durumu, kriz öncesi bölgesel yönetimi önemli ölçüde düzeltme ve yerel yönetimlere, merkezîyetçilik ilkelerini göden geçirerek daha etkili bölgesel ekonomiler yaratmak için bir dizi etkin yönetim, ekonomik, örgütsel ve diğer mekanizmaların aktif olarak araştırılmasını ve sunulması ihtiyacını doğurmuştur. Bir ekonomi sektörü olarak su ürünleri yetiştiriciliği, Odessa bölgesinin bölgesel kalkınmasının ana akımına girmek için ciddi kaynak önkoşullarına sahiptir.

5.2. Ukrayna'da su ürünleri yetiştiriciliği işletmesi için Ortak Yönergeler

5.2.1. Kurumsal Çerçeve

Ukrayna'daki su ürünleri yetiştiriciliği faaliyeti, aşağıdaki tarafların kurumsal etkileşimini içerir:

- bu tür faaliyetleri düzenleyen ve yöneten kamu makamları
- yerel özyönetim organları
- su ürünleri işletmeleri - su ürünleri yetiştiriciliğinde balıkçılık faaliyetleri yürüten tüzel veya gerçek kişiler.

Ukrayna'da sektörel yönetim sisteminin dikey yapılanma olarak bir ilişkiler sistemi oluşturan ve yönetim yetkinlikleri altında su ürünleri yetiştiriciliği faaliyetlerinin devlet düzenleyicilerinin temel yetkinlikleri ve yönetim erkinin dağılımı şu şekildedir:

- **Bakanlar Kurulu:** Su ürünleri yetiştiriciliği alanında kamu politikasının sağlanmasından sorumlu ve yetkilidir. Su ürünleri yetiştiriciliği amacıyla Ukrayna'nın deniz, iç suları, karasuları, münhasır (deniz) ekonomik bölgesi için tedbirler alır. Su ürünleri yetiştiriciliği alanında uluslararası işbirliği organizasyonu sağlar (29 Mayıs 2013 tarih ve 420 Sayılı "Su Kütleleri için Model Kira Sözleşmesinin Onaylanması Hakkında" CMU Kararı" "Su Ürünleri Amaçlı Hidroteknik Yapıların Sağlanması Prosedürünün Onayı Hakkında CMU Kararı" ve Kullanımlarına İlişkin Sözleşmenin Tipik Formu" taslağı)
- **Ekonomi, Ticaret ve Tarım Kalkınma Bakanlığı, Enerji ve Çevre Koruma Bakanlığı:** Su ürünleri yetiştiriciliğine ilişkin bilimsel ve teknolojik gelişme yönetmeliklerinin, metodolojik belgelerin ve programların onaylanması ("Ukrayna Bölgelerine Göre Akuakültür (Balıkçılık) ve Balık Verimlilik Bölgelerinin Onayı Hakkında" 30.01.2013 tarih ve 45 sayılı Kararname).
- **Devlet Balıkçılık Ajansı:** Su ürünleri yetiştiriciliğinin bilimsel ve teknik gelişimine ilişkin yönetmelik ve programların geliştirilmesi; su ürünleri yetiştiriciliği konularının

Project funded by
EUROPEAN UNION

kontrolü ve raporlanması; Personel Yönetimi; su ürünleri yetiştiriciliği, çevre kirliliğinin önlenmesi konularında uluslararası kuruluşlarla işbirliği alanlarında faaliyet gösterir (2012-2016 için Balıkçılığın Geliştirilmesi için Devlet Hedefli Ekonomik Programı).

- **Yerel Devlet İdareleri:** Balıkçılık su kütlesinin bir kısmının, su ürünleri yetiştiriciliği amacıyla su ürünleri teknolojik rezervuarının kullanım amacıyla kiralanması. Ulusal ve bölgesel su ürünleri kalkınma programlarının geliştirilmesi ve uygulanmasına katılım konularıyla ilgilidir.
- **Yerel yönetimler:** Ukrayna Arazi Kanunu tarafından kurulan arazi yönetim otoritesine uygun olarak su ürünleri yetiştiriciliği amaçlı bir balık yetiştiriciliği yapılmak istenen su alanının, bir balıkçılık teknolojik rezervuarının bir kısmının kiralanması konularında yetkilidir.

5.2.2. Yasal Çerçeve

5.2.2.1. AB Mevzuatı

Ukrayna Devlet Balıkçılık Ajansı, AB mevzuatı olarak aşağıdaki belgelere atıfta bulunmaktadır⁵¹:

Doğal habitatların ve yabani fauna ve floranın korunmasına ilişkin 21 Mayıs 1992 tarih ve 92/43/EEC sayılı Konsey Direktifi.

Habitatlar Direktifi (daha resmi olarak doğal habitatların ve yabani fauna ve floranın korunmasına ilişkin 92/43/EEC Konsey Direktifi olarak bilinir), Bern Sözleşmesine bir AB yanıtı olarak 1992'de kabul edilen bir Avrupa Birliği direktifidir⁵². AB'nin yaban hayatı ve doğanın korunmasına ilişkin direktiflerinden biridir, diğeri ise Kuşlar Direktifidir. Doğayı ve vahşi yaşamı korumayı amaçlayan Natura 2000 adlı organize bir ağ kurmak, Avrupa doğasının politikalarından biridir. Habitatlar Direktifi, ulusal hükümetlerin flora ve fauna türlerinin korunmasını sağlaması beklenen alanları belirlemesini gerektirir. Yönerge, nesli tükenmekte olan yerli hayvan ve bitki bölümlerinin korunmasını garanti eder. Direktifin Eklerinde listelenen 220 habitatı ve yaklaşık 1000 türü korumayı amaçlamaktadır. Bunlar, direktifte verilen kriterlere göre Avrupa'nın ilgi alanına giren türler ve habitatlardır. AB üye devletlerini, korunan habitatların ve türlerin "elverişli koruma statüsünü" sürdürmek için önlemler almaya yönlendirir. Bununla birlikte, genel olarak, su ürünleri yetiştiriciliğine ilişkin AB yasa ve politikasının oldukça kuralcı ve yaygın olmaya devam ettiği ve uluslararası alanda rekabetçi olmasını sağlamak amacıyla daha fazla reform gerektirdiği sonucuna varmak nispeten kolaydır. Özellikle, Üye Devletlerdeki endüstrinin zararına üçüncü ülkelerden su ürünleri ithalatının hizmet ettiği AB'deki deniz ürünleri arz açığını ele almak için acilen önlemler alınması gerekmektedir. Gelecekteki reform önlemlerinin özünü ve biçimini ayrıntılı olarak incelemek bu bölümün kapsamı dışında olsa da, yine de AB yasama müdahalesi için birkaç açık eksen vardır,

⁵¹ <https://www.kmu.gov.ua/en/yevropejska-integraciya/ugoda-pro-asociacyu>

⁵² [BERN CONVENTION, AS REVISED \(cornell.edu\)](#)

Project funded by
EUROPEAN UNION

5.2.2.2. Ulusal Mevzuat

Balıkçılık reformu sırasında, son yıllarda, endüstrinin işleyişine ilişkin yasal çerçeve önemli ölçüde güncellendi ve bu, diğer şeylerin yanı sıra, Ukrayna'da su ürünleri yetiştiriciliğinde ticari çıkarların belirli bir şekilde gerçekleşmesine katkıda bulundu. Ukrayna "Balıkçılık, Endüstriyel Balıkçılık ve Sudaki Biyolojik Kaynakların Korunması Hakkında" Kanununda su ürünleri yetiştiriciliği, maksimum miktarda yararlı biyolojik tarım ürünleri (balık, yumuşakçalar, omurgasızlar, algler, diğer suda yaşayan organizmalar) yapay üretimleri ve yetiştirilmeleri olarak tanımlanmıştır.

Bu kanunun 1. Maddesine göre balıkçılık görevi sudaki biyolojik kaynakları incelemek, korumak, çoğaltmak, yetiştirmek, kullanmak, çıkarma (çıkarma, yakalama, hasat), satış ve gıda, teknik, yem, tıbbi ve diğer ürünlerin elde edilmesi amacıyla işlenmesi ve ayrıca balıkçılık endüstrisi filosunun gemilerin seyir güvenliğinin sağlanması olarak tanımlanmıştır. Balıkçılığın temeli avcılık ve yetiştiriciliktir.

Mevcut mevzuatın "avcılık" ve "su ürünleri yetiştiriciliği" terimlerini eşanlamlı olarak kullandığına dikkat edilmelidir. Özellikle, "2010'a kadar olan dönem için Ukrayna'nın Ulusal Balıkçılığı Geliştirme Programı Üzerine" Ukrayna Kanununun 1. Maddesi, avcılık ve yetiştiricilik kavramlarının iki özdeş tanımını içermektedir. Bu kavramların daha geniş ve ayrıntılı bir tanımı Ukrayna Yetiştiricilik Kanununun 1. Maddesinin yapılmıştır. Bu tanıma göre yetiştiricilik, su ürünlerinin elde edilmesi ve satışı, üretimi için tamamen veya kısmen kontrollü koşullarda su ürünleri ürünlerinin yapay olarak yetiştirilmesi, muhafaza edilmesi ve yetiştirilmesi, biyokaynakların çoğaltılması, su kaynaklarının balıklandırılması, biyoçeşitliliğin korunması, yeni türlerin adaptasyonu yem üretimi, yetiştirilen ürünlerin satışı ve pazarlanması, sportif balıkçılık hizmetlerinin sağlanması gibi faaliyetlerdir. Dolayısıyla yürürlükteki mevzuatın su ürünleri yetiştiriciliğinin geniş ve dar bir tanımını içerdiği sonucuna varılabilir.

Bu kural, su ürünleri yetiştiriciliğini, "sudaki biyolojik kaynakların özel kullanımı" tanımıyla birleştirilen su kütleleri üzerindeki diğer olası faaliyetlerden ayırdı. Bununla birlikte, komplekste su ürünleri yetiştiriciliğinin yasal, ekonomik, sosyal ve örgütsel ilkelerini düzenlemek için, 1 Temmuz 2013'te (Temel Yasa olarak tanımlanan Ukrayna "Yetiştiricilik Üzerine") Kanunu haline gelen özel bir ayrı belge gerekiyordu

Bu belge, su ürünleri yetiştiriciliğine, tarımsal-endüstriyel üretim sisteminde ayrı bir tür tarımsal faaliyet statüsü vermektedir, - kontrollü koşullar altında sudaki biyolojik kaynakların yetiştirilmesiyle ilgili faaliyetler, "yetiştiricilik ürünlerinin tamamen yapay olarak yetiştirilmesi, muhafaza edilmesi ve yetiştirilmesinden oluşur. tarımsal ürünlerin (su ürünleri ürünleri) elde edilmesi ve satışı, yem üretimi, biyolojik kaynakların çoğaltılması, ıslah çalışmaları, tanıtımlar, yeniden yerleşim, hidrobiyontların iklimlendirilmesi ve yeniden iklimlendirilmesi, sudaki biyolojik kaynakların yenilenmesi, biyolojik çeşitliliğinin korunması ve kısmen kontrol edilen koşullar ve eğlence hizmetlerinin sağlanması." Bu nedenle, su ürünleri yetiştiriciliğinin balıkçılıktan önemli ölçüde farklı olan, üretimde daha fazla insan müdahalesi gerektirmesi ve sonuç olarak ayrı bir yönetim yaklaşımı gerektirmesi nedeniyle su ürünleri yetiştiriciliğini diğer balıkçılıktan ayrılmaktadır. Ukrayna'da su ürünleri yetiştiriciliğini düzenleyen Su Ürünleri Kanunu'nun geliştirilmesinde Ukrayna Devlet Balıkçılık Kurumu aracılığıyla Ukrayna Hükümeti'nin teknik yardımı, teknik işbirliği

Project funded by
EUROPEAN UNION

programı TCP / UKR / 3301-3: Yeni bir Su Ürünleri Kanununun geliştirilmesi çerçevesinde FAO uzmanları tarafından sağlandı.

Mevzuata göre, su ürünleri yetiştiriciliği, Ukrayna'nın su ürünleri yetiştiriciliği için özel olarak tahsis iç su alanlarında (veya bunların bir bölümünde), balıkçılık teknolojik rezervuarlarında, iç deniz sularında, karasularında ve münhasır (deniz) ekonomik bölgesinde ve ayrıca Ukrayna topraklarının kara alanlarında gerçekleştirilebilir.

Su ürünleri yetiştiriciliğinin özgüllüğünün sistematik bir şekilde anlaşılması için su alanları temel özelliklere göre sınıflandırılmıştır.

Gösterge	Yetiştiricilik Tipi	Bağlamsal içerik özelliği
Yetiştirme ortamı tipi	<i>Tatlı su</i>	Göllerde ve barajlarda yapılan yavru üretimi, büyütme ve
	<i>Acısu</i>	Haliçlerde ve lagünlerde su ürünleri yetiştirme, yetiştirme ve yetiştirme tesisleri
	<i>Marikültür</i>	Ukrayna'nın iç deniz suyu, terriapia denizi ve münhasır ekonomik bölgesinde su ürünleri yetiştiriciliği nesnelere ilişkin yüzer kafesler, deniz suyu kullanan diğer teknolojik cihazlar kullanılarak yetiştirilmesi, bakımı ve yetiştirilmesi.
Son ürünün tüketimi	<i>Gıda</i>	Gıda olarak doğrudan veya işlenmiş olarak tüketim
	<i>Gıda dışı</i>	Yem üretimi, biyolojik kaynakların çoğaltılması ve stoklarının yenilenmesi, ıslah ve ıslah çalışmaları için
Üretim yoğunluğu seviyesi	<i>Entansif</i>	Belirli hidrobiyotların biyolojik ihtiyaçlarına göre bileşimde dengelenmiş, yüksek besleyiciliğe sahip diğer kaba yemlerin yoğun yapay yemlerle beslenmesi ile sıkıştırılmış tanecikler
	<i>Yarı entansif</i>	Farklı besinlerin yemlerinin sınırlı yapay beslenmesi de dahil olmak üzere belirli yoğunlaştırma araçlarının kullanılmasıyla
	<i>Ekstansif</i>	Entansif yetiştiricilik araçları kullanılmadan balıkçılık su kütlelerinin doğal yem kaynakları kullanılarak
Balıkçılığın örgütsel ve teknolojik biçimleri	<i>Doğal beslenme</i>	Biyo-üretken potansiyellerinin kullanımını artırmak için sucul su ürünleri yetiştiriciliğinin çeşitli yaş gruplarının balıkçılık su kütlelerine dahil edilmesi volüvle kapsamlı
	<i>Havuzlar</i>	Balık havuzları, yapay olarak oluşturulmuş rezervuarlar, ana su kütlelerinden, haliçlerden, su basmış turba ocaklarından ve benzerlerinden ayrılmış su ürünleri yetiştiriciliği
	<i>Endüstriyel</i>	Kapalı devre su temini (RAS) tesisatlarının kullanımı da dahil olmak üzere balıkçılık ve yüzer kafesler, havuzlar, diğer teknolojik cihazların kullanımı ile üreme, bakım ve

Temel yasa ayrıca, su ürünleri yetiştiriciliği faaliyetlerinin yararlı biyolojik tarım ürünlerinin (balık ve diğer sucul biyolojik kaynaklar) üretimini artırmayı, biyolojik çeşitliliği korumayı ve Ukrayna'nın balıkçılık su kaynaklarında çevresel hassasiyetler çerçevesinde sucul biyolojik kaynaklarını yenilemeyi ve bunların üretime kazandırılmasını düzenlemektedir. Diğer bir ifade ile tek bir düzenleyici alanda, iki tür balıkçılık birleştirilir - hedefler, teknolojiler, düzenleyici mekanizmalar vb. açısından birbirinden önemli ölçüde farklı olan yetiştiricilikle sağlanan üretim ve avcılıkla elde edilen ürün. Canlı sucul biyolojik kaynakların yeniden üretimi, geleneksel olarak su ürünleri yetiştiriciliği, yeniden üretim sürecinin yasa tarafından atıfta bulunulmasına ve en normatif olarak düzenlenmesine

Project funded by
EUROPEAN UNION

bakılmaksızın, çevre yönetimi alanında devletin öncelikli görevlerinden biridir. Üreme amaçlı balıkçılık, WSSD'nin çeşitliliğini korumayı, su ekosistemlerinde ekolojik dengeyi gözetmeyi, yani ağırlıklı olarak doğanın korunmasını amaçlamaktadır. Balıkçılık (su ürünleri yetiştiriciliği) ve balıkçılık çiftçiliği için devlet desteğinin ana yönleri sırasıyla Ukrayna Kanununun 22. Maddesinde "Su Ürünleri Yetiştiriciliği Üzerine" ve 53. Maddesinde "Balıkçılık, Endüstriyel Balıkçılık ve Sudaki Biyolojik Kaynakların Korunması Hakkında" tanımlanmıştır.

Avcılık yoluyla ürün elde edilen balıkçılıkta topluma gıda olarak su ürünleri temini amaçlanır ve tarımsal faaliyet özelliği taşır. Sonuç olarak, su ürünleri yetiştiriciliğinin tüm bileşenlerini tek bir temel yasa çerçevesinde düzenlemeye çalışırken, en açık şekilde bölgesel düzeyde kendini gösteren bir çıkar dengesizliği vardır.

Ukrayna'da su ürünleri yetiştiriciliği, dünyanın önde gelen diğer birçok ülkesinin aksine, lisansa (!) tabi değildir. Klasik formda bu, ulusal su ürünleri işletmeleri için kesin bir tercih olarak kabul edilebilir. Bununla birlikte, mevzuat, su ürünleri yetiştiriciliğinin devlet düzenlemesi için başka mekanizmalar sağlar: örneğin, balıkçılık su kütlelerinin, balıkçılık teknolojik rezervuarlarının kullanımı için yapılan sözleşmelerin devlet kaydının yapılması; yabancı ve yerli olmayan sucul türlerin üreme ve yetiştirme niyetleri, su ürünleri üretim hacimleri hakkında bilgilerin sunulması; su ürünleri yetiştiriciliğinde kullanılan ünitelerin yapımı için proje belgelerinin koordinasyonu. Yani, yasa koyucu bireylerin girişimci olarak kaydedilmesi gerektiğini belirtir. Balıkçılık sektöründeki belirli ekonomik faaliyet türüne bağlı olarak mevzuat, ticari kuruluşlar için ek gereklilikler tanımlamaktadır. Ulusal öneme sahip balıkçılık su kütleleri ile endüstriyel üretim bölgelerinin durumu ile balıkların ve diğer su canlılarının güvenlik göstergelerinin olumlu veteriner kontrolü ve sıhhi değerlendirmelerinin yapılması zorunludur.

Temel Kanun, su ürünleri yetiştiriciliğine yönelik devlet desteğinin talimatlarını listeler (Madde 22). Bunların çoğu, su ürünleri yetiştiriciliğinin yalnızca bir bileşeniyle ilgilidir - canlı sucul biyolojik kaynakların (WSWR) yeniden üretimi, bu nedenle belirli bir çıkar dengesizliği yaratırlar. Bunun ek bir nedeni "İç sularda ve Azak-Karadeniz havzasında sucul kaynakların çoğaltılması", "Balıkçılıkta seçim ve sudaki biyolojik kaynakların iç sularda ve Azak-Karadeniz havzasında çoğaltılması", "Balık koruma kuruluşlarının ve balık yetiştirme komplekslerinin faaliyetlerinin organizasyonu" gibi devlet desteği sağlayan bütçe programları yoluyla bireysel önlemlerin güçlendirilmesidir. Bu belgeler, örneğin balıkçı toplum öznelerinin yaratılması ve sürdürülmesi, damızlık balık yetiştiriciliği ve yetiştirilen canlılarla ilgili gen havuzları; sucul organizmaların ve benzerlerinin nadir ve nesli tükenmekte olan türlerinin popülasyonlarının restorasyonu dahil üzere yetiştirme çalışmaları gibi alanların finansal ve organizasyonel uygulaması için mekanizmalar sağlar. Ürün bazlı su ürünleri yetiştiriciliğinin devlet desteğine gelince, temel yasa, spesifikasyonları ve yapıcı uygulama mekanizmaları olmaksızın, yalnızca doğayı teşvik eden yönergeler sağlar. Örneğin, su ürünleri tesisleri için ulusal yem üretiminin geliştirilmesinin; iç ve dış pazarlarda rekabetçi, kaliteli ve çevre dostu su ürünleri üretiminin teşvik edilmesi gibi.

Avcılık ve yetiştiricilik ürünleri tarım ürünleridir. Ukrayna Kanununa göre "2001-2004 dönemi için tarımın gelişiminin teşvik edilmesi üzerine" balık ve deniz ürünleri, tarım

Project funded by
EUROPEAN UNION

ürünlerine, avcılık ve yetiştiricilik tesislerine atfedilmektedir. Su ürünleri işletmelerinin tarımsal ürün üreticileri tarafından sahiplenilmesi bir tür devlet desteğidir.

Söz konusu hüküm, faaliyetleri su kütlelerinde sucul biyolojik kaynakların endüstriyel olarak yakalanması ile ilgili olan balıkçılık kompleksinin konularına göre "Balıkçılık, Endüstriyel Balıkçılık ve Sudaki Biyolojik Kaynakların Korunması"na ilişkin Ukrayna Kanununda da yer almıştır. Ulusal öneme sahip yavru üretimi, yetiştirilmesi ve işlenmesi, işletmelerin tarım ürünleri üreticisi olarak kabul edilmelerini sağlamaktadır (Madde 53).

Avcılık ve avcılık için yetiştiricilik, belirli nesne kompozisyonu ile karakterize edilir. Balıkçılık (su ürünleri yetiştiriciliği) ve balıkçılık çiftçiliği alanındaki yasal ilişkilerin listesi, su olmadan yaşamı imkansız olan "Balık, Diğer Sudaki Canlı Kaynaklar ve Gıda Ürünleri Üzerine" Ukrayna Kanununda yer almaktadır. Sudaki canlı kaynaklar: gelişimin tüm aşamalarında tatlı su, deniz, anadrom ve katadrom balıklar; kafadanbacaklılar, algler ve diğer su bitkilerini kapsar.

Ukrayna "Hayvanların Zulümden Korunmasına Dair" Kanununun 11. Maddesi gereği 16 Kasım 2011 tarih ve 1402 sayılı Ukrayna Bakanlar Kurulu Kararı, hayvanların havayolu, karayolu, demiryolu, deniz ve nehir yoluyla taşınması için gereklilikleri belirleyen Hayvanların Taşınmasına İlişkin Kuralları onayladı. Söz konusu kuralların 65-78. maddelerinde balık ve suda yaşayan diğer organizmaların taşınmasının özellikleri tanımlanmaktadır.

Kanun'un 14'ü maddesinin 1. Bölümüne göre, su ürünleri yetiştiriciliği amaçlı bir su kütlesi, Ukrayna Su Kanunu'na uygun olarak bir tüzel veya gerçek kişiye kiralanır. Kiralama için ödeme bedelleri ve süresi, şartları yasal uygulamalarla teminat altına alınmıştır.

5.2.3. Balık yetiştiriciliğine yatırım yapmak için gerekenler

Ukrayna'da, balıkçılık ve balıkçılık organizasyonu gibi bir veya başka tür faaliyetlerde bulunma izni almak için zorunlu olan bir dizi izin süreci bulunmaktadır.

Aşağıdakiler, 3677-VI sayılı Ukrayna Kanununa göre düzenlenen en yaygın belge türleridir.

- Sudaki biyolojik kaynakların balıkçılık su alanları (ve kollarında) özel kullanımı için izin alınması

Bu tür izin, Ukrayna balıkçılığında sorumlu devlet organının merkezi ve bölgesel birimleri tarafından verilir.

Kanunla belirlenen izinlerin verilmesi için son tarih, isteğin yapıldığı tarihten itibaren 30 takvim günüdür. Ayrıca bu süre zarfında, izin vermeyi reddetme kararı verilebilir. Özel kullanım izni almak için, tam listesi Bakanlar Kurulu tarafından oluşturulan bir belge paketi hazırlamak gerekir. Ancak, resmi olarak reddetmenin birkaç nedeni vardır. Bunlar; ticari işletme tarafından sağlanan belgelerdeki eksiklikler, hatalar veya yanlış bilgiler; biyolojik kaynakların kullanımı için bilimsel bir gerekçe olmaksızın başvuruda bulunulması; şirket faaliyetlerinin yürürlükte olan Ukrayna yasalarını sistematik olarak ihlal etmesi; su ücretinin ödenmemesi; vergilerin, para cezaları, vergilerin ödenmemesi; kaynakların verimsiz kullanımı; mahkeme kararı, ekonomik bir varlığın tasfiyesi ve diğer gerekçeler.

Ticari balık yetiştiriciliği amacıyla ekonomik faaliyetler düzenleyen işletmeler ve bireysel ticari kuruluşlar için biyolojik kaynakların özel kullanımı için izin verilmesi gereklidir. Bu

izin süreçleri, 30 Ekim 2013 tarih ve 801 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ve 07/07/2012 tarih ve 414 sayılı Tarım Politikası Bakanlığı Emri ile belirlenir.

- Sudaki biyolojik kaynakların Ukrayna'nın yetki alanı dışında özel kullanımı için izin

Endüstriyel balıkçılık gibi ekonomik faaliyetler, çeşitli coğrafi bölgelerde balık avlamayı gerektirir. Bunlar Ukrayna'nın su kaynakları ve yabancı devletlerin yargı yetkisi ile ilgili biyolojik kaynaklardır. 3677-VI sayılı Kanun, özellikleri 30 Ekim 2013 tarih ve 800 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı'nda tanımlanan Ukrayna yargı yetkisi dışında sudaki biyolojik kaynakların özel kullanımı için izin verilmesi prosedürünü düzenler. Bunlar; diğer ülkelerin münhasır ekonomik bölgeleri; bir konvansiyon anlaşması temelinde ekonomik faaliyetin yürütüldüğü alanlar; açık deniz alanlarıdır.

Ukrayna'nın yetki alanı dışındaki endüstriyel balıkçılık, çeşitli alanlarda devlet denetimi yöntemiyle kontrol edilmektedir. Özellikle, yasal balıkçılık için alınması zorunlu olan izinler verilir. Bu iznin alınması, balıkçılığı yöneten Merkezi Yürütme Kurulunun kararına dayanmaktadır. Ek olarak, bu tür bir belge, bu kuruluşun bölgesel bölümleri tarafından verilebilir.

- **Antarktika ve Patagonya'da balık avcılığı (yeniden ihracat) için izin formu**

Bu tür izinler, balıkçılık ve ilgili çevresel gereklilikleri düzenleyen Uluslararası Konvansiyonlara dayanmaktadır. Bu belgenin düzenlenmesi ücrete tabidir. Ödeme miktarı, balıkçılıktan sorumlu ilgili otoritenin merkezi yönetiminin hesaplamalarına göre CMU tarafından belirlenir.

Avları kayıt altına almak veya yeniden ihracat yapmak için izin almak için, 30 gün içinde olumlu veya olumsuz olabilecek bir karar veren uygun balıkçılık dairesine bir başvuruda bulunulur. Olumsuz cevap verilmesi durumunda başvuru sahibine yazılı olarak bildirilir. Devlet ithal ürünler için katı şartlar belirler, bu nedenle reddetmenin yaygın nedenlerinden biri gerekli destekleyici belgeler ve sertifikaların olmaması ve hazırlanan dosyadaki eksikliklerden kaynaklanabilmektedir.

Antarktika ve Patagonya avlarını izninin geçerliliği beş yıldır. Bu tür balık ürününü tescil etmek için, kurallara sıkı sıkıya bağlı olarak doldurulması gereken özel bir form geliştirilmiştir. İzinlerin verilmesine ilişkin tam prosedür, 15 Ağustos 2012 tarih ve 760 sayılı Bakanlar Kurulu Kararında açıklanmıştır.

- **Nesli Tehlike Altında Olan Yabani Hayvan ve Bitki Türlerinin Uluslararası Ticaretine İlişkin Sözleşmenin düzenlenmesine tabi olan mersin balığı ve diğer balıklar ve işlenmiş ürünleri gibi yabani fauna ve flora türlerinin örneklerinin ithalat ve ihracat izni, gezici sergi sertifikası, bu örneklerin yeniden ihraç izni**

Bölüm başlığında tam listesi belirtilen biyolojik kaynakların çeşitli kullanımları için geniş bir izin kategorisi, Ukrayna "Balıkçılık, Endüstriyel Balıkçılık ve Sudaki Biyolojik Kaynakların Korunması Hakkında" Kanunu ve ayrıca kararnameler ile düzenlenmektedir. Mevcut prosedür, diğer şeylerin yanı sıra, başvuru sahibi tarafından sağlanması için gerekli belgelerin listesini oluşturan Bakanlar Kurulu'nun 25 Temmuz 2007 tarihli ve 953 sayılı Kararı ile belirlenmiştir.

Project funded by
EUROPEAN UNION |

Ticari işletmeye izin verilmesine ilişkin olumlu bir karar olması durumunda, bir sergi düzenlemenin resmi hakkını gösteren veya ilgili ürünlerin Ukrayna'ya ithalat ve ihracatına izin veren ilgili bir sertifika verilir. Olumlu ve olumsuz karar, başvuru tarihinden itibaren bir ay içinde verilebilir.

Devlet sertifikası olmadan, nadir bulunan bitki ürünleri türleri ve su dünyasının nesli tükenmekte olan türlerin temsilcileri ile ilgili bu tür faaliyetlerin uygulanması imkansızdır. Bu tür izinlerin işlenmesi için zorunlu prosedür, su kaynakları kontrolü alanındaki temel belge olan Ukrayna “Balıkçılık Üzerine ...” Yasası ile öngörülmüştür.

- **Sudaki biyolojik kaynakların yaşam alanlarından uzaklaştırılmasının ve balıkçılık ürünlerinin işlenmesinin yasallığının teyidi (gerekirse, dış ticaret işlemlerini yürütecek ticari kuruluş).**

Ukrayna Balıkçılığı, çeşitli izinlerin hazırlanmasıyla uğraşan kendi merkezi yürütme yetkisine sahiptir. Zorunlu sertifikaların en önemli türlerinden biri, mevcut sucul biyolojik kaynakların yasal olarak elde edildiğinin resmi onayıdır. Balıkçılık konusu dış ekonomik ilişkilerin uygulanmasıyla ilgili ise böyle bir belgeye ihtiyaç duyulabilir.

Sucul biyolojik kaynaklarda uluslararası ticaretin organizasyonu, 3677-VI sayılı Ukrayna Kanununun yanı sıra gerekli belge listeleri ve kayıt prosedürüne ilişkin CMU Kararlarına sıkı sıkıya uygun olarak yürütülmektedir. Bu tür biyolojik kaynaklar, balık avının yanı sıra işlenmiş ürünleridir. Halihazırda böyle bir düzen, 4 Temmuz 2012 tarih ve 596 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile belirlenmiştir.

Su menşeli biyolojik kaynakların kullanılmasına ilişkin yasallığının teyidi, hem Ukrayna balıkçılığının merkezi otoritesi hem de bölgesel birimleri tarafından verilebilir. Bu tür izin belgesi ücretsiz olarak düzenlenir ve verilir.

Yakın zamana kadar, ulusal öneme sahip su kaynaklarında balıkçılık faaliyeti, sudaki biyolojik kaynakların özel kullanımı sınırları içinde endüstriyel balıkçılık rejiminde veya onaylanmış bir balıkçılık sömürüsü rejimi altında gerçekleştirilmiştir.

- **PTS Rejiminde Balıkçılık**

Ukrayna “Hayvanlar Dünyası” Yasası'nın 17. Maddesi ve Ukrayna Arazi Yasası'nın 3. ve 59. Maddelerinin gereklerine göre, bir su alanıyla ilgili kira sözleşmesinin yapılması, su kütlelerinde balık ve diğer su biyolojik kaynakları ile balıklandırma ve kullanma hakkı sağlamaz. Diğer bir ifade ile arazi kiralama sözleşmesine ek olarak, su kütlelerinde balıkçılık faaliyetleri için özel olarak yetkilendirilmiş bir merkezi yürütme organı tarafından balıkçılık faaliyetleri için uygun izinlere sahip olunması gerekmektedir.

Ulusal öneme sahip küçük su kütlelerinde en yaygın balıkçılık faaliyeti, balık avcılığı rejiminde (PTS) kullanımlarıydı. Şimdi iç su kütlelerinde balık yetiştiriciliği ile ilgili durum değiştirilmiştir.

Su kütlelerinin kiralınması durumunda, üzerinde su ürünleri yetiştiriciliği veya “PTRX” rejimi ile balıkçılık faaliyetleri gerçekleştirilebilir. Su ürünleri yetiştiriciliğinin ihtiyaçları için sağlanan izole doğal veya yapay olarak oluşturulmuş su kütlelerinde bulunan su biyolojik kaynaklarının kullanımına ilişkin Ukrayna “Balıkçılık, Endüstriyel Balıkçılık ve Sudaki Biyolojik Kaynakların Korunması Hakkında”, Kanununun 27. Maddesi gereğince özel kullanım

Project funded by
EUROPEAN UNION

için geçerli değildir ve bu sucul biyolojik kaynakların sahipleri tarafından belirlenen şekilde gerçekleştirilir.

Ukrayna “Su Ürünleri Yetiştiriciliği” Kanununun kabul edilmesiyle, ticari kota balıkçılığının yapılmadığı su kütlelerinde balıkçılık faaliyetleri hem Özel Kullanım Modunda (PTS'nin kurulması yoluyla) hem de özel kullanımla ilgisi olmayan ve su ürünleri yetiştiriciliği konusu ile belirlenen su ürünleri yetiştiriciliği yapmak prosedürüyle gerçekleştirilebilir. Bu durumda, su ürünleri yetiştiriciliği konusunun zorunlu koşullara sahip bir kullanıcı olabileceği yasanın gerekliliklerinden hareket etmek gerekir:

- Kullanım için bir su alanının kiralama veya satın alınması.

Ukrayna “Su Ürünleri Yetiştiriciliği Hakkında” Kanununun 14. Maddesine göre, su ürünleri yetiştiriciliği amaçlı bir balıkçılık su alanı, Ukrayna Su Kanunu uyarınca bir tüzel kişiye veya bireye kiralanabilir. Rezervuarlar (karmaşık amaçlı rezervuarlar hariç), havuzlar, göller ve kapalı doğal rezervuarların, Ukrayna Su Kanununun 51. Maddesine göre öngörülen şekilde kiralık olarak kullanımı için yasal zemin hazırlanmıştır. Balıkçılık, kültürel, eğlence, tedavi, eğlence, spor ve turizm ve araştırma amaçlı ihtiyaçlar için bu madde hükümleri uygulanmaktadır.

Ukrayna Su Kanunu'nun 1. Maddesi uyarınca “kompleks” bir rezervuar - niteliğine göre iki veya daha fazla amaç için kullanılan bir su alanıdır (rekreasyon hariç). Nehirler, akarsular, kanallar gibi Ukrayna “Tabiatı Koruma Kanunu” uyarınca korunan topraklar içinde bulunan içme amaçlı kullanılan su kaynakları, balıkçılık ihtiyaçları için kiraya verilmek üzere transfere tabi değildir.

Kiralama amacı su ürünleri yetiştiriciliği olarak kiracı tarafından açık olarak belirtilmelidir (Ukrayna Su Ürünleri Hakkında Kanununun 13. Maddesi).

- Özel su kullanımı için izin belgesi (Ukrayna “Su Ürünleri Yetiştiriciliği Hakkında” Kanunun 51. Maddesi);
- Teknik tasarımın veya su kütlesi pasaportunun mevcudiyeti (Su kütlesi pasaportu geliştirme prosedürü, Ukrayna Ekoloji ve Doğal Kaynaklar Bakanlığı'nın 18 Mart 2013 tarih ve 99 No'lu emriyle onaylanmış olup 18 Mayıs 2013 tarih ve 775/23307 numara ile Adalet Bakanlığı'na kayıtlıdır).
- Balık yetiştiriciliği (akuakültür) faaliyetlerinin yürütüldüğü rezervuar izole edilmelidir (Ukrayna “Balıkçılık, Endüstriyel Balıkçılık ve Sudaki Biyolojik Kaynakların Korunması Hakkında Kanun” un 21. Maddesi).

Ek olarak, Ukrayna Tarım Politikası ve Gıda Bakanlığı'nın 30 Ocak 2013 tarih ve 45 No.lu Ukrayna Adalet Bakanlığı'na 11 Şubat 2013 tarih ve 240/22772 sayı ile kayıtlı. "Ukrayna bölgelerinde su ürünleri yetiştiriciliği ve balık üretim bölgelerinin onaylanması üzerine", kararının 2.1 paragrafına dikkat edilmelidir. burada, balık yetiştiriciliği amacıyla su alanları (kolları) tahsis edilirken, balıkçılık su alanlarının (parçalarının) rasyonel kullanımını sağlamak için balık verimliliği (balık yetiştiriciliği) ve Ukrayna bölgelerinde bölgesel balık verimliliği normları geliştirilmeli veya mevcut normlara uyulmalıdır.

Balık yetiştiriciliğinde ticari faaliyetlerini yürüten kullanıcılar, No. 1A - formunu doldurarak raporlamalıdır (Ukrayna Tarım Politikası ve Gıda Bakanlığı'nın 21 Mart 2012 tarih ve 141

Project funded by
EUROPEAN UNION

sayılı, 9 Nisan 2012 tarih ve 514/20827 sayılı Ukrayna Adalet Bakanlığı'na kayıtlı onaylanmış "1A-balık 20 No.lu raporlama formunun (yıllık) doldurulması için talimatlar gereği "Su ürünleri üretimi için 20__ .. " raporunu hazırlamalıdır.

Su kütlelerinin özel kullanım rejimi.

Kanunla öngörülen koşullar tam olarak karşılanamıyorsa, ilgili balıkçılık rezervuarları yasa dışı olarak su ürünleri yetiştiriciliğine atfedilir ve Ukrayna "Su Ürünleri Yetiştiriciliği Hakkında" Kanunu bunlar için geçerli değildir. Bu tür rezervuarlardaki balıkçılık faaliyetleri, yapay üreme, balık yetiştiriciliği, diğer su canlı kaynakları ve bunların kullanımı için prosedüre ilişkin Talimatta belirtilenler dışında herhangi bir koşulda sınırlı olmayan bir PTSF oluşturularak gerçekleştirilebilir (Ukrayna Ulusal Balıkçılık Komitesi tarafından 15 Ocak 2008 tarih ve 4 No'lu emriyle onaylanan ve 28 Ocak 2008 tarih ve 64/14755 sayılı Ukrayna Adalet Bakanlığı'na kayıtlı talimatname gereği).

Söz konusu Talimat, PTS rejiminde bir su kütlesinin kiralanmasını veya balıkçılıkta işbirliği anlaşması yapılmasını öngörmemektedir. Çünkü kiralama sözleşmesine göre su kullanıcılarına kullanım için bir su kütlesi sağlanmaktadır ve bunlar. PTS rejimindeki balıkçılık faaliyetleri sırasında, ulusal öneme sahip bir kaynak kullanılır - sucul biyolojik kaynaklar ve buna bağlı olarak su biyolojik kaynaklarının kullanıcılarıdır. Aynı zamanda, Rejimler balıkçılık için özel olarak yetkilendirilmiş merkezi yürütme otoritesi (şu anda - Ukrayna Devlet Ajansı) tarafından onaylanır ve su kütlelerinin kiraya verenler Ukrayna Bakanlar Kurulu, devlet idareleri ve bölgesel konseylerdir.

Paragraf 1.1'e göre, sudaki canlı kaynakların yapay olarak yetiştirilmesi, yetiştirilmesi ve bunların kullanımı için süreç talimatları "Yapay yetiştirme, suda yaşayan canlı kaynaklarının hasatı ve bunların kullanımı, su çekilmeden ve kullanılmış (atık) su balık suyuna deşarj edilmeden gerçekleştirilir".

Özel su kullanım izni, su kaynaklarını kullanma hakkını verir ve su çekme limiti, su kullanımı limiti ve kirleticilerin deşarj limiti (Ukrayna Su Kanununun 48. Maddesi) gibi hususları içerir. Balık ve yem organizmaları başka bir doğal kaynağa ait olduğundan, su kütlelerinde özel su kullanımı izni ile balıkçılık faaliyetlerinin yürütülmesi sorunlarının çözümü sağlanmamaktadır.

Suyun tamamen boşaltılması yöntemiyle balıkçılık, yalnızca ticari balık yetiştiriciliği amacıyla özel olarak inşa edilmiş ve işletilen su kütlelerinde ve ayrıca su ürünleri yetiştiriciliğinin başlatıldığı su alanlarında gerçekleştirilebilir.

Su alanlarının kiralanması için sözleşme şartlarına uygunluğun yanı sıra fazla ödeme miktarının takdiri ve su fonu arazilerinin kullanım şartlarına uygunluğunun ve kiralanın mülkün durumunun yürürlükteki kanuna göre izlenmesi halen ilçe devlet idareleri olarak akdedilen kuruluşa aittir. Rejimin onaylanmasına ilişkin Talimatların 2.1 maddesi uyarınca, balıkçılık alanında devlet politikasını uygulayan merkezi yürütme organına (Ukrayna Devlet Balıkçılık Ajansı) bir balıkçılıktan yararlanma rejimi taslağının sunulması gerekmektedir. Tahsis edilecek su alanında, bu alanda onaylanmış bir çalışma yeterliğine sahip olan ilgili uzman bilim kurumu tarafından geliştirilen balıkçılık işletme taslak planı ve bilimsel ve biyolojik gerekçesi hazırlanır. Bu taslak işletme planında bölgesel balıkçılık otoritesi tarafından kabul edilen su kütlesinin sınırları; bilimsel ve biyolojik doğrulama; balıkçılık su kütlesinin bulunduğu kontrol bölgesinde, balık koruma bölgesel kuruluşu ile mutabık kalınan bir başvuru; CTX'in konumunun bir haritası; bir ticari kuruluşun devlet tescil belgesi

Project funded by
EUROPEAN UNION |

(yasanın öngördüğü şekilde onaylanmış kopyalar), balıkçılık su kütlelerinin endüstriyel alanlarında endüstriyel balıkçılık ile ilgili ekonomik faaliyet hakkı için bir lisans (1 milyon m²'den fazla su kütleleri için) bulunmalıdır.

Balıkçılık sömürü rejimi, su kütleleri (yem temel durumu, yırtıcı balık türlerinin varlığı, vb.) uyarınca değerli balık yetiştiriciliği nesnelerinin tanıtımının hesaplanmasından balıkçılık arazisi ıslah önlemlerine - biçilecek bitki örtüsü, yumurtlama alanlarının sanitasyonu, ve bunun gibi tüm balıkçılık önlemleri gibi karmaşık göstergeleri dikkate alır.

CTX rejimindeki ekonomi, sudaki biyolojik kaynakların özel kullanımı ile ilgili olduğu için, avcılık sınırlarının yerli balık türleri (rezervuarda yaşayan ancak işletme tarafından üzerinde iskân edilmeyen) ve işgalci (stoklanan) türler için planlı avcılık göstergeleri ile belirlendiğine dikkat edilmelidir.

Ek olarak, balıkçılığı desteklemek için, PTS rejimini çıkararak ticari kuruluş, bir su kütlelerinin balık avcılığını sürdürme konusunda yegane hakka sahiptir.

Genel olarak, iç su balıkçılığı alanlarından herhangi birini seçerken yerel özellikleri dikkate almak gerekir. Örneğin, bir su kütlesi kiralamanın mümkün olmadığı veya balıkçılığın su kütlelerinin bir parçası olması planlandığında (ana su kütlesi ile hidrolojik bağlantısını kaybetmemiş olan rezervuarın körfezi ayrılmışsa) veya su kütlesi bir drenaj değildir, su kütlesi için balıkçılık yönetim rejimini hazırlamak daha iyidir. Çalışan dolusavak sistemleriyle donatılmış küçük su kütlelerinde, su ürünleri yetiştirme yönleri tercih edilmelidir.

Project funded by
EUROPEAN UNION |

ANNEXES FOR THE STATEMENT TEMPLATES INDICATED IN AQUACULTURE REGULATION (TURKEY)

Project funded by
EUROPEAN UNION

EK 1.1

TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANLIĞI

.....İL MÜDÜRLÜĞÜNE

.....ilinde su ürünleri yetiştiriciliği tesisi kurmak istiyorum. Gereğini arz ederim.

.../.../.....

Soyadı

Adı

İmza

ADRES

:

Açık adres, telefon, faks ve e-mail

Planlanan yetiştiricilik tesisi ile ilgili bilgiler:

İlçesi

:

Köyü/mevkii

:

Yetiştiricilik şekli

: Ağ kafeslerde büyütme, yavru üretimi

Su Kaynağının (Akarsu,göl,

baraj, deniz vb.) adı

:

Planlanan kapasite (ton/yıl, adet/yıl):

Yetiştirilecek tür

:

EK 1.2

SU ÜRÜNLERİ YETİŞTİRİCİLİĞİ ÖN ETÜD RAPORU
KARADAKİ İŞLETME ( ) AĞ KAFES İŞLETMESİ ( )

Düzenleme Tarihi :.../.../.....

1. Müracaat Sahibine Ait Bilgiler :
- Adı Soyadı :
- Müracaat Tarihi :
2. Müracaat Edilen Alana Ait Bilgiler :
- İli/İlçesi :
- Köyü :
- Mevkii :
- Koordinatları :
- Mülkiyet Durumu :
- a) Şahıs/Şirkete ait b) Hazineye ait c) Orman Arazisi d) Diğer
3. Yetiştirilecek Ürüne Ait Bilgiler :
- Yetiştirilecek Ürünün Türü :
- Yetiştirilecek Ürünün Miktarı (ton/yıl) :
- Yetiştirilecek Yavru Miktarı (adet/yıl) :
4. Su ve Su Kaynağına Ait Bilgiler :
- Kaynağın Adı :
- Rezervuarın Adı (*) :
- Kaynağın Üretim Tesisine Uzaklığı :
- Tahmini Debisi (lt/sn) (**) :Min:.....Maks:.....
- Su Sıcaklığı oC :Min:.....Maks:.....
- Ortalama:.....
- Ortalama su derinliği (m) :
- Su Seviye Kotları (*) :
- Minimum (Ay olarak) :
- Maksimum (Ay olarak) :
- Buzlanma Durumu (Göl, baraj gölü için) :
- Su Yüzeyinin Buzla Kaplı Olduğu Dönem (*)
- Başlangıç.....Bitiş.....
- Suda Mevcut Canlılar :
- Suyun Kullanma Durumu (Sulama, İçme, Enerji Üretimi vb.) (**):
- Varsa Kirlenme Durumu (Kirleticilerin belirlenmesi) :
- (Paraf)
5. Tesisin Kurulacağı Alana Ait Bilgiler :
- Yerleşim Birimine Uzaklığı (km) :
- Sele Maruz Olup Olmadığı (**) :
- Yol Durumu (asfalt-stabilize-toprak) :
- Ulaşım Durumu (yolun ulaşımına kapalı olduğu gün sayısı) :
- Üretime Tahsis Edilecek Alan Miktarı (m²) :
- Halen Hangi Amaçla Kullanıldığı :
- Toprak Yapısı (killi-kumlu-taşlı) (**) :
- Topoğrafik Durumu (eğim vs.) (**) :

Project funded by
EUROPEAN UNION

Suyun Üretim Havuzlara Ulaşma Şekli (cazibe, pompa, kanal vb.) (**) :
Tesis karada kuruluyorsa, arazinin ölçekli krokisi; kafes işletmeleri için rezervuar haritası veya ölçekli krokisi, çevredeki diğer tesislerin durumu, birbirine mesafeleri kroki veya harita üzerinde işaretlenerek belirtilecek.

SONUÇ VE KANAAT:

Etüd Yapanlar (***)	:		
Adı Soyadı	:	Adı Soyadı	:
İmzası	:	İmzası	:

(*) : Göl, baraj gölü, deniz
(**) : Karadaki tesisler ve kuluçkahaneler
(***) : En az iki teknik eleman

NOT : Su tahlil raporu bu belgeye eklenir

Project funded by
EUROPEAN UNION

EK 1.3

KULUÇKAHANE ÖN ETÜD RAPORU

Düzenleme Tarihi :.../.../.....

1. Müracaat Sahibine Ait Bilgiler :

Adı Soyadı :

Müracaat Tarihi :

2. Müracaat Edilen Alana Ait Bilgiler:

İli/İlçesi :

Köyü :

Mevkii :

Miktarı (m²) :

Mülkiyet Durumu :

a) Şahıs/Şirkete ait b) Hazineye ait c) Orman Arazisi d) Diğer

3. Yetiştirilecek Ürüne Ait Bilgiler :

Yetiştirilecek Ürünün Türü :

Yetiştirilecek Yavru Miktarı (adet/yıl) :

4. Su ve Su Kaynaklarına Ait Bilgiler :

Tatlı Su

Deniz

-Kullanılacak su nereden temin edilecek :.....

-Su kaynağının üretim tesisine uzaklığı :.....

-İhtiyaç duyulan tahmini su debisi (lt/sn) :.....

-Su sıcaklığı Minimum °C :.....

" Maksimum °C :.....

" Ortalama °C :.....

- Varsa su kaynağındaki kirletici unsurlar :.....

5. Tesisin Kurulacağı Alana Ait Bilgiler :

Yerleşim Birimine Uzaklığı (km) :

Sele Maruz Olup Olmadığı :

Yol Durumu (asfalt-stabilize-toprak) :

Ulaşım Durumu (yolun ulaşımına kapalı olduğu gün sayısı) :

Üretime Tahsis Edilecek Alan Miktarı (m²) :

Halen Hangi Amaçla Kullanıldığı :

Başka Gelir Getiriyorsa Senelik Miktarı (ton, kg, vb.) :

Toprak Yapısı (killi-kumlu-taşlı) :

Topoğrafik Durumu (eğim vs.) :

Suyun Üretim Havuzlarına Gelebileme İmkânı(cazibe,pompa,kanal vb.) :

NOT : Su tahlil raporu bu belgeye eklenir

EtüdYapanlar :

Adı Soyadı : Adı Soyadı :

İmzası : İmzası :

Project funded by
EUROPEAN UNION

EK 1. 4

ÖN İZİN VERİLMESİ İÇİN GEREKLİ DİĞER BELGELER

Karada kurulacak tesisler için, tesislerin, kurulacağı alanın mülkiyet durumunu açıklayıcı belgeler aşağıda belirtilmiştir.

- 1- **(Değişik:RG-4/4/2012-28254)** Şahıs malı ise mülk sahibi veya zilyet olduğuna dair yazılı beyan (Başvuru dilekçesinde belirtilir.),
- 2- **(Değişik:RG-4/4/2012-28254)** Şahıstan kiralanacak ise, projenin ekonomik ömrü kadar süreli kiracı olduğuna dair yazılı beyan (Başvuru dilekçesinde belirtilir.),
- 3- Orman sahası ise Orman Bakanlığından alınacak ön izin belgesi.

Project funded by
EUROPEAN UNION

EK 1.5

TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANLIĞI

.....İL MÜDÜRLÜĞÜNE

.....tarihli dilekçemle su ürünleri yetiştiriciliği yapmak üzere müracaat ettim ve ön izin alma/proje hazırlama aşamasındayım.

Söz konusu müracaatımda değişiklik yapmak istiyorum.

Gereğini arz ederim.

.../.../.....

Adı Soyadı

İmza

ADRES :

Açık adres, telefon, faks ve e-mail :

Planlanan yetiştiricilik tesisi ile ilgili bilgiler:

İlçesi :

Köyü/mevkii :

Yetiştiricilik şekli : Ağ kafeslerde büyütme, yavru üretimi

Su Kaynağının (Akarsu,göl,
baraj, deniz vb.) adı :

Planlanan kapasite (ton/yıl ,
adet/yıl) :

Yetiştirilecek tür :

EKLER :

Ek-1 1/25.000 Ölçekli Harita :

Project funded by
EUROPEAN UNION

EK 1.6/a

T.C.
TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANLIĞI
Tarımsal Üretim ve Geliştirme Genel Müdürlüğü
SU ÜRÜNLERİ YETİŞTİRİCİLİK BELGESİ

Belge No :
Vergi Dairesi ve Vergi No :
T.C. Kimlik No :
Tesisin (Proje) Adı :
İşletme Sahibinin Adı ve Soyadı :
Tesis Adresi :
Tel, Faks, E-Mail :
Üretilen Ürün ve Ürünler :
Tesis (Proje) Kapasitesi (ton/yıl) :
Proje Onay Yeri ve Tarihi :
Revize Proje Onay Tarih(ler)i :
Mülkiyet Durumu (hazine, orman, özel mülk) :
Havuz/Kafes Sayısı ve Hacmi (adet/m³) :
Kuluçkahane Kapasitesi (yavru sayısı)(adet/yıl) :
Kira Başlangıç Tarihi ve Süresi (arazi ve kullanılan su için) :
Arazi:..... Su:.....
Kiralamaya Esas Yüzey Alanı (su/kara alanı)(m²) :
Arazi:....., Su:.....
Kiralamaya Esas Kullanılan Su Miktarı (lt/sn) :
Kiralanan Su Yüzey Alanının Koordinatları (derece:dakika:saniye) :
1-.....N,.....E, 2-.....N,.....E, 3-.....N,.....E, 4-.....N,.....E
Karada Kurulu Üretim Tesislerinin Koordinatları (derece:dakika:saniye) :
1-.....N,.....E, 2-.....N,.....E, 3-.....N,.....E, 4-.....N,.....E

ONAY

...../...../.....
Vize Tarihleri : ...../...../.....
...../...../.....

(Bu belge Bakanlık Merkez teşkilatınca mühürlenerek onaylanır ve 3 (üç) yılda bir Bakanlık İl Müdürlüğüne vize edilmesi gerekmektedir.)

Project funded by
EUROPEAN UNION

EK 1.6/b

T.C.
TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANLIĞI
Tarımsal Üretim ve Geliştirme Genel Müdürlüğü
SU ÜRÜNLERİ KULUÇKAHANE BELGESİ

Belge No

:

Vergi Dairesi ve Vergi No

:

T.C. Kimlik No

:

Tesisin (Proje) Adı

:

İşletme Sahibinin Adı ve Soyadı

:

Tesis Adresi

:

Tel, Faks, E-Mail

:

Üretilen Ürün ve Ürünler

:

Tesis (Proje) Kapasitesi (adet/yıl)

:

Proje Onay Yeri ve Tarihi

:

Revize Proje Onay Tarihi (Varsa)

:

Tesisin Toplam Kurulu Bulunduğu Alan (m²)

:

Toplam Kapalı Alan

(m²)

:

Mülkiyet Durumu

:

Kiralamaya Esas Su Miktarı (lt/sn)

:

Kira Başlangıç Tarihi ve Süresi (arazi ve kullanılan su için)

:Arazi:....., Su:.....

Tesislerin Kurulu Bulunduğu Alanın Koordinatları

(derece:dakika:saniye)

:

ON AY

Project funded by
EUROPEAN UNION |

...../...../.....

Vize Tarihleri : ...../...../.....
...../...../.....

(Bu belge Bakanlık Merkez teşkilatınca mühürlenerek onaylanır ve 3 (üç) yılda bir Bakanlık İl Müdürlüğünce vize edilmesi gerekmektedir.)

Project funded by
EUROPEAN UNION

EK 1.7

TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANLIĞI

.....İL MÜDÜRLÜĞÜNE

..... tarihinde Bakanlığınız tarafından onaylanan projemde değişiklik yapmak istiyorum. Gereğini arz ederim.

.../.../.....

Adı Soyadı

İmza

Kişisel Bilgiler :

-Açık adres(ler) :

-Telefon, faks, e-posta, web adresi :

- Yetiştiricilik Belge No :

Yetiştiricilik Yapılan Yere Ait Bilgiler:

İli ve İlçesi :

Köyü/Mevkii :

Yüzölçümü (m²) :

Değişikliğe Ait Bilgiler

Değişiklik Konusu (*) :

Değişikliğin Açıklanması :

(*) Değişikliğin konusu birden fazla olabilir (Tür değişikliği, kapasite artırımı/azaltılması, alan artırımı/azaltılması, ek ünite kurmak, yer değişikliği, mecburi yer değişikliği ve deneme üretimi).

Project funded by
EUROPEAN UNION

EK 1.8

TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANLIĞI

.....İL MÜDÜRLÜĞÜNE

.....ilinde su ürünleri ile ilgili deneme tesisi kurmak istiyorum. Gereğini arz ederim.

.../.../.....

Soyadı

Adı

İmza

ADRES :

Açık adres, telefon, faks ve e-mail:

Planlanan yetiştiricilik tesisi ile ilgili bilgiler:

İlçesi :

Köyü/mevkii :

Yetiştiricilik şekli : Ağ kafeslerde büyütme, yavru üretimi

Su Kaynağının (Akarsu,göl,
baraj, deniz vb.) adı :

Planlanan kapasite (ton/yıl ,
adet/yıl) :

Deneme konusu :

EKLER :

Ek-1 1/25.000 Ölçekli Harita :

Project funded by
EUROPEAN UNION

EK 1.9

TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANLIĞI

.....İL MÜDÜRLÜĞÜNE

..... tarihinde onaylanan .....adına kayıtlı olan proje ile ilgili devir işlemlerini yapmak istiyoruz. Gereğini arz ederiz.

Projeyi Devralan

.../.../.....

Adı Soyadı

İmza

Projeyi Devreden

.../.../.....

Adı Soyadı

İmza

Devredene Ait Kişisel Bilgiler

- Açık adres(ler) :

- Telefon, faks,e-posta,web adresi :

- Yetiştiricilik Belge No :

Devralana Ait Kişisel Bilgiler

-Açık adres(ler) :

-Telefon, faks,e-posta,web adresi :

Yetiştiricilik Yapılan Yere Ait Bilgiler

İli ve İlçesi :

Köyü/Mevkii :

Project funded by
EUROPEAN UNION

EK 1.10

TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANLIĞI

.....İL MÜDÜRLÜĞÜNE

Aşağıda detayları verilen tesisimde kullanmak üzere, ...'den ..... adet
.....yumurtası/yavrusu/damızlık ithal etmek istiyorum.

Gereğini arz ederim.

.../.../.....

Soyadı

Adı

İmza

ADRES :
-Açık adres(ler) :
-Telefon, faks,e-posta, web adresi :
Tesisin;
İli ve İlçesi :
Köyü/Mevkii :
Yetiştiricilik Belge No :
Proje Kapasitesi (ton-adet/yıl) :

Project funded by
EUROPEAN UNION

EK 1.11

YUMURTA, YAVRU VE DAMIZLIK İHTİYAÇ BELGESİ

..... tarihinde onaylı yetiştiricilik belgesi sahibi aşağıda detayları verilen tesisin, işletmesinde kullanılmak üzere .....adet yumurtası/yavrusu/damızlık ithal etmesi uygundur.

Yetiştiricilik Belge No :
Tesisin Adı :
İşletme Sahibinin/Sahiplerinin Adı ve Soyadı :
Tesisin Adresi :
Tel, Fax, e-mail :
Üretilen Ürün ve Ürünler :
Proje Kapasitesi (adet/yıl) :
Proje Onay Yeri ve Tarihi :
Mülkiyet Durumu :
Kira Başlangıç Tarihi ve Süresi :
Havuzların Sayısı ve Hacmi (adet/m³) :
Kafeslerin Sayısı ve Hacmi (adet/m³) :
Kuluçkahane Kapasitesi (Yumurta Sayısı) :
EtüdYapanlar :
Adı Soyadı : Adı Soyadı :
İmzası : İmzası :
Tarih : Tarih :

ONAY
.../.../.....
İmza
Adı Soyadı

Project funded by
EUROPEAN UNION

EK 1.12

TEKNİK SORUMLU MÜDÜR ATAMA VE TEKNİK PERSONEL İSTİHDAM FORMU

Adı	-	Soyadı	:	
Doğum Yeri,	/.../...	Yılı	:	
TC.Kimlik No			:	
Vergi Dairesi ve No	:		No:	
Açık Adresi			:	
Telefon No			:	
Faks No	:			
Cep Telefonu No	:			
E-mail	:			
Mezun Olduğu		Üniversite	:	
Fakülte ve Bölümü			:	
Mezuniyet Yılı ve Dip.			No	:
Yüksek Lisans		Yaptığı Üniversite	:	
Doktora			:	
Bildiği Yabancı Dil	:		Seviyesi:	
Katılmış Olduğu Kurslar	:	Konusu	Yeri	Süresi
		1-		
		2-		
		3-		
		4-		
		5-		
Sahip Olduğu Belgeler	:	.....Sınıfı Sürücü Ehliyeti		Dalgıç Brovesi

FOTOĞRA
F

Project funded by
EUROPEAN UNION

Diğer(Belirtiniz)..... Yapmış	Kaptanlık Olduğu	Belgesi Yayınlar	
.....			1-
.....			2-
.....			3-
.....			4-
.....			5-

Daha Önce Çalıştığı	Kurum/Tesis	Çalışma Süresi
.....	1-	
.....	2-	
.....	3-	
.....	4-	
.....	5-	

Yukarıda açık kimliği bildirilmiş olan
..... tesisimizde İşletme
Müdürü/Teknik Personel olarak görev yapmaktadır.

.../.../.....

Adı-Soyadı :
İmza :
Ünvanı :

Project funded by
EUROPEAN UNION |

Ek 2

SU ÜRÜNLERİ YETİŞTİRİCİLİĞİ YÖNETMELİĞİNE İLİŞKİN UYGULAMA ESASLARI (GENELGE 2006/1)

15.10.2005 tarih ve 25967 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan “Su Ürünleri Yetiştiriciliği Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik” gereğince, sektördeki gelişmeler ve ihtiyaçlara paralel olarak, 28.12.2004 tarih ve 18362 sayılı (2004/1) Genelgenin bazı maddeleri yeniden düzenlenmiş olup, uygulamaya ilişkin usul ve esaslar aşağıda belirtilmiştir.

1-Su Ürünleri Yetiştiriciliği Yönetmeliği Madde 5 (j) bendine ilişkin uygulama esasları: Su ürünleri yetiştiriciliği yapılacak alanların verimli kullanımının sağlanması için, denizlerde ağ kafeslerde deniz ürünleri yetiştiriciliğinde 250 ton/yıl’dan; iç sularda baraj ve doğal göllerde ağ kafeslerde su ürünleri yetiştiriciliğinde ise 25 ton/yıl’dan daha küçük kapasitedeki yatırım talepleri kabul edilmeyecektir. Ancak, karada toprak havuzlarda deniz balıkları yetiştiriciliği projeleri ile akarsu ve göletlerde ağ kafeslerde uygulanacak projelerde kapasite şartı aranmaz. Göletlerde uygulanacak su ürünleri üretimi projeleri ile ilgili işlemler İl Müdürlüklerine bildirilen talimatlar çerçevesinde yürütülecektir.

2- Su Ürünleri Yetiştiriciliği Yönetmeliği Madde 6 (b) bendine ilişkin uygulama esasları: İçsularda ve denizlerde su ürünleri yetiştiriciliği müracaatlarında dikkat edilecek olan su kriterleri tabloları EK-1-a,b,c’de belirtilmektedir. Yönetmeliğin EK-4’de belirtilen belgelere, yetkili kurumlardan alınmış olan debi raporu ilave edilecektir.

3-Su Ürünleri Yetiştiriciliği Yönetmeliğinin 8. Maddesi (b) bendine ilişkin uygulama esasları: Su ürünleri proje dosyasında bulunması gereken bilgi ve belgeler:

- Ön İzin için istenen bilgi ve belgeler,
- Bakanlıkça verilen ön izin yazısı,
- Tesisin kurulacağı alanla ilgili olarak;
  - Sağlık açısından sakıncası olmadığına dair mahalli Sağlık Teşkilatından (İl Sağlık Müdürlüğü, Çevre Sağlık Müdürlüğü vb.) belge,
  - (Değişik: 2006/1) Ulaşım açısından sakınca olmadığına dair ilgili kuruluştan (Karayolları Genel Müdürlüğü veya Devlet Demir Yolları Genel Müdürlüğü veya bu kuruluşların Taşra Teşkilatları) alınan belge,
  - (Değişik: 2006/1) Tesiste kullanılacak suyun kullanılmasında sakınca olmadığına dair ilgili kuruluştan (Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü, Milli Emlak Genel Müdürlüğü veya bu kuruluşların Taşra Teşkilatları) alınan belge, - - Gerekli görülmesi halinde diğer ilgili kuruluşlardan alınacak belgeler,
- Tüzel kişiler (Şirket, Kooperatif, vb.) için Ticaret Sicil Gazetesi,
- Proje fizibilite raporu,
- ÇED yönetmeliğine göre sakınca olup olmadığına dair belge
- Proje hazırlama pozisyonuna uygunluk (EK-2)
- Taslak Teknik Şartnameler (EK-3-a,b,c,d,e,f,g,h)

4-Su Ürünleri Yetiştiriciliği Yönetmeliği Madde 8 (d) bendine ilişkin uygulama esasları: Kapasitelerine bakılmaksızın, alabalık, sazan, çipura ve levrek balıklarının üretim projeleri ile üretim kapasitesi 2.000.000 adet/yıl’a kadar olan iç su ve deniz ürünleri kuluçkahane projeleri (2.000.000 adet/yıl dahil) İl Müdürlükleri tarafından onaylanır. Kapasitesi ne olursa olsun kalkan, mersin balığı, yılan balığı, kurbağa, su bitkileri, kabuklu ve yumuşakça ve diğer türlerin yetiştiriciliği ile deneme üretimi ve organik su ürünleri yetiştiriciliğine ait üretim projeleri Bakanlık

Project funded by
EUROPEAN UNION

Merkez Teşkilatı tarafından onaylanır. (Değişik 3. Fıkra: 2006/1) Göletlerde uygulanacak projeler İl Müdürlüklerince onaylanacaktır. Su ürünleri avlak sahalarında yetiştiricilik ve/veya ıslah amaçlı uygulanacak projeler Bakanlık Merkez teşkilatı tarafından onaylanır. İl Müdürlükleri tarafından onaylanan projelerin bir örneği, Yönetmeliğin 8. Maddesinin (e) bendi gereğince 15 (onbeş) gün içinde Bakanlık Merkez Teşkilatına gönderilecektir.

5- Su Ürünleri Yetiştiriciliği Yönetmeliği Madde 9 (a) bendine ilişkin uygulama esasları (Ek Madde: 2006/1): Su ürünleri yetiştiriciliği yapan müteşebbislere “Su Ürünleri Yetiştiricilik Belgesi” ve “Su Ürünleri Kuluçkahane Yetiştiricilik Belgesi” nden durumlarına uygun olanı düzenlenecektir. Değiştirilecek yetiştiricilik belgeleri, EK-4’deki yeni “Su Ürünleri Yetiştiricilik Tesisleri Denetim Raporu” ile birlikte Bakanlığa gönderilecektir. İlk defa yetiştiricilik belgesi düzenlenmesi halinde, sadece “Su Ürünleri Yetiştiricilik Tesisleri Denetim Raporu” Bakanlığa gönderilecek ve yetiştiricilik belgeleri Bakanlık tarafından doldurularak, onaylandıktan sonra İl Müdürlüklerine gönderilecektir. Yetiştiricilik belgelerinin geçerlilik süreleri, kiralama süreleri ile sınırlı olup, müteşebbislerin kiralama işlemleri İl Müdürlüklerince kontrol edilecektir. Eski yetiştiricilik belgeleri halen yürürlükte olup, ilk vize tarihinde yeni belge ile değiştirilmek üzere İl Müdürlüklerince, gerekli belgelerle birlikte Bakanlığa gönderilecektir. Belgelerin vize edilmesi sırasında kiralamalar kontrol edilecektir.

6- Su Ürünleri Yetiştiriciliği Yönetmeliği Madde 11 (e) bendinin uygulama esasları (Ek Madde: 2006/1): Onaylı projesinde değişiklik yapmadan, projesinde belirtilen türlerle ilgili, proje kapasitesi aynı kalmak üzere, üretilecek türlerin miktarlarında piyasada oluşan arz-talep, yavru ve satış fiyatları gibi ekonomik nedenlerden dolayı değişiklik yapmak isteyen müteşebbisler; o üretim sezonundan önce yıllık üretim planlamasını ekledikleri dilekçe ile İl Müdürlüklerinden izin almak zorundadırlar. Bu durum 15 (onbeş) gün içinde Bakanlığa bildirilecektir.

7-Su Ürünleri Yetiştiriciliği Yönetmeliği Madde 14 (a) bendine ilişkin uygulama esasları: Su Ürünleri Yetiştiriciliği Yönetmeliği EK-9 ‘a ilave olarak; - Projeyi devralmak isteyen tüzel kişiliklere ait ticaret sicil gazetesi örneği, - Devralmak isteyen yetkili kıldığı kişi veya kişilerin imza sirküleri, - Yetki belgesi örneği, - Şirket ana sözleşmesi örneği. Yetiştiricilik belgesinin devralan adına düzenlenebilmesi için; Bakanlıktan• devir izni alındıktan sonra, devreden adına kayıtlı olan kira sözleşmelerinin (su, alan vb), devralan adına, ilgili kurumca düzenlenmesi gerekmektedir.

8- Su Ürünleri Yetiştiriciliği Yönetmeliği Madde 17 ‘ye ilişkin uygulama esasları: Kiralama işlemlerinde dikkat edilecek hususlar; 30.01.2004 tarih ve SÜDB/250 11 10 11-426-1379 sayılı İl Özel İdarelerince Kiralaması Yapılacak Alanlarla İlgili Usul ve Esasların belirlendiği talimat iptal edilmiş olup Projeli ve projersiz kiralamalar da uyulacak esaslar aşağıda belirtilmiştir:

- 1- Su Ürünleri Üretim Yerlerinin kiralama işlemleri 16 Ocak 2004 tarih ve 25348 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 2003/46 No’lu “Su Ürünleri Üretim Yerlerinin Kiraya Verilmesine Dair Tebliğ” e göre yapılacaktır.
- 2- Su ürünleri üretim sahalarının, projeli veya projersiz olarak ilk defa kiralama başvurularında kullanıma açılıp açılmayacağı, İl Müdürlüklerinin teklifi ile Bakanlık Merkez Teşkilatı tarafından belirlenir.
- 3- Su ürünleri üretimi amacıyla kiraya verilen avlak sahalarına ait su ürünleri avlak sahası üretim bilgi formu, her yıl kira tebliğine göre tespit edilen kira bedelinin (EK-5) kiracıya bildirilmesinden itibaren, İl Müdürlüğü tarafından, 15 gün içerisinde Bakanlık Merkez Teşkilatına gönderilir.
- 4- (Değişik: 2006/1) Ticari amaçlı su ürünleri avcılığını düzenleyen sirküler gereği, iç sularımızdaki avlak sahaları için düzenlenmesi gereken menşe ve avlak sahalarına ilişkin bilgiler EK-6’daki Su Ürünleri Avlak Sahası Üretim Bilgi Formu’nda istenilen şekilde bir önceki yıl stok miktarları dikkate alınarak yazılacak, menşe belgesi düzenlenmedi ise formda

Project funded by
EUROPEAN UNION

belirtilecektir. Bu kapsamda menşe belgelerinin gönderilmesine ilişkin 02.03.2005 tarih ve SÜDB/250 11 10 12-819-2835 sayılı talimat ve ilgisinde kayıtlı talimatlar iptal edilmiştir.

- 5- (Ek Madde: 2006/1) Denizlerde ağ dalyanları kurmak isteyen müteşebbislerce koordinatların belirtildiği haritanın ekli olduğu dilekçe ile İl Müdürlüklerine müracaat edilir. Bu belgeler, seyr-ü sefer açısından gerekli izni alınmak üzere Bakanlık Merkez Teşkilatı'na gönderilecektir.
- 6- (Ek Madde: 2006/1) Lagün ve dalyanların projersiz kısa süreli olarak işletilmeleri, 16 Ocak 2004 tarih ve 25348 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 2003/46 No'lu "Su Ürünleri Üretim Yerlerinin Kiraya Verilmesine Dair Tebliğ" esaslarına göre yapılacaktır.
- 7- (Ek Madde: 2006/1) Lagün ve dalyanların projeli olarak işletilmesi aşağıda belirtilen şekilde yapılacaktır:
  - i) Kira süresinin bitimine 6 ay kala, lagünlerin sürdürülebilir kullanımını temin etmek amacıyla, projeli olarak uzun süreli kiraya verileceği 2003/46 No'lu "Su Ürünleri Üretim Yerlerinin Kiraya Verilmesine Dair Tebliğ"e göre ilan edilir.
  - ii) Yapılan başvurular İl Müdürlüklerince değerlendirilerek, uygun bulunanlar proje özetleri ile birlikte Bakanlığa iletilir.
  - iii) Bakanlığa iletilen başvurulardan uygun bulunanlara ön izin verilir.
  - iv) Ön izin verilmesini müteakip en geç 3 ay içerisinde müteşebbislerce hazırlanacak projeler İl Müdürlüklerine teslim edilir.
  - v) Projeler; İl Müdürlüğü başkanlığında, gerektiğinde Üniversite ve Araştırma Kurumlarının katılımıyla, mahallinde oluşturulan Komisyon marifetiyle incelenir.
  - vi) Komisyonun uygun bulduğu proje veya projeler, Komisyon raporu ile birlikte değerlendirilmek üzere Bakanlığa gönderilir.
  - vii) Bakanlıkça onaylanan proje veya projeler 2003/46 No'lu "Su Ürünleri Üretim Yerlerinin Kiraya Verilmesine Dair Tebliğ" doğrultusunda İl Özel İdaresince açılacak kiralama ihalesine katılmak üzere teklif edilmesi için İl Müdürlüklerine gönderilir. İl Özel İdaresince açılacak kiralama ihalesini kazanan başvuru sahibinin projesi uygulanacak olup, diğer ön izinler ve projeler otomatik olarak iptal edilmiş sayılacaktır.
- 8- Su Ürünleri yetiştiriciliği Yönetmeliği Madde 19 'a ilişkin uygulama esasları (Değişik: 2006/1): Su Ürünleri Yetiştiriciliği amacıyla yavru, yumurta ve damızlık ithali ile ilgili müracaatlar İl Müdürlüğüne yapılacaktır. Bu konudaki, 14.07.2004 tarih ve SÜDB/250 11 10 12/2619- 10589 sayılı Genelge iptal edilmiştir. Buna göre;
  - a) İthalat başvurusunu; Yetiştiricilik Belgesi olan tesisler (Kuluçkahaneler sadece yumurta ve damızlık ithali yapabilir), deneme üretimi izni almış olan işletmeler ve bilimsel amaçlı olarak ithal etmek isteyen Üniversiteler ve Araştırma Kuruluşları yapabilirler.
  - b) İthalat başvuruları işletmenin bulunduğu İl Müdürlüğüne (EK-7) dilekçe ile yapılır.
  - c) İthal izni için Bakanlık Merkez Teşkilatına gönderilecek belgeler:
    - 1- Dilekçe (EK-7); Yetkili kişi veya noterden konu ile ilgili yetki verilmiş personel tarafından imzalı ve şirket kaşeli olmalı,
    - 2- Kontrol Belgesi: Kontrol Belgesi düzenlenirken, her yıl yayınlanan Dış Ticarete Standardizasyon Tebliği esaslarına uygun formatta, firma tarafından 3 (üç) nüsha olarak hazırlanmalı ve G.T.İ.P numarası boş bırakılmalı, Şirketin kaşesi ve yetkilisi tarafından veya

Project funded by
EUROPEAN UNION |

yetki verilmiş personel tarafından imzalanmış• olmalı, Şirket yetkilisi tarafından imzalanıyor ise şirket imza sirküleri noter onaylı ve 1 (bir)• nüsha olarak, eğer kontrol belgesi yetki verilmiş personel tarafından imzalanıyor ise noterden verilmiş yetki belgesi ve firma tarafından onaylı 1 (bir) nüshası,

3- Fatura veya Proforma Fatura; Asıl ve 2 (iki) nüshası ile yeminli tercüme bürolarınca Türkçe'ye tercüme edilmiş onaylı 3 (üç) nüshası,

4- Sağlık Sertifikası; Aslı ve 2 (iki) kopyası ile yeminli tercüme bürolarınca Türkçe'ye tercüme edilmiş onaylı 3 (üç) nüshası,

5- Menşei Belgesi; Aslı ve 2 (iki) kopyası ile yeminli tercüme bürolarınca Türkçe'ye tercüme edilmiş onaylı 3 (üç) nüshası,

6- İhtiyaç Belgesi (EK-8); İthal edilecek yavru, yumurta ve damızlık miktarı yetiştiricilik belgesinde yer alan tür ve kapasiteye veya Yönetmeliğin 11'nci maddesinin (e) bendi gereğince yapılan düzenlemeye göre hesaplanarak düzenlenir. İthal edilecek ürünün hesaplaması; yavru ithalatında ithal edilecek türün 1 kg üretim miktarı için 4 adet yavru, yumurta ithalinde ise alabalıkta 1 kg üretim miktarı için 5 adet yumurta, damızlık ithalinde ise, onaylı projesinde belirtilen anaç balık miktarı dikkate alınarak yapılır. Yıllık olarak ithalat edilecek yavru, yumurta ve damızlık miktarı, tesise ait yetiştiricilik belgesinde yer alan tür ve kapasiteye göre hesaplanan miktarı aşmayacaktır. Ancak; Yönetmeliğin Madde 11 (e) Bendi gereğince, üretim planlaması değişikliği yapılması halinde son durum dikkate alınacaktır.

7- Ticaret Sicil Gazetesi; İlgili şirketin ticaret sicil gazetesindeki ilanının 1(bir) nüshası,

8-Yetiştiricilik Belgesi; İlgili şirkete ait yetiştiricilik belgesinin 1 (bir) nüshası,

9-Taahhütname (EK-9); Tüm belgelerin doğru ve aslına uygun olduğunun,• Kontrol belgesinde yazılı malzemeyi amacı dışında kullanmayacağına dair hazırlanacak• taahhütname.

10-Su Ürünleri Yetiştiriciliği Yönetmeliği Madde 20 (a) bendine ilişkin uygulama esasları : (Değişik: 2006/1) Yetiştiricilik tesisleri, proje kapasitelerine göre, su ürünleri konusunda eğitim veren en az 4 yıllık Fakülte mezunu veya su ürünleri konusunda kamuda en az 5 (beş) yıl görev yapmış teknik eleman istihdam edeceklerdir. Buna göre; 50-249 ton/yıl için en az 1, 250-499 ton/yıl için en az 2, 500-749 ton/yıl için en az 3, 750-999 ton/yıl için en az 4, 1000 ton/yıl ve daha üzeri tesislerde ise en az 5 teknik eleman çalıştıracaklardır. Halen faaliyette bulunan tesisler de Su Ürünleri Yetiştiriciliği Yönetmeliği Uygulama esasları yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 6 ay içerisinde bu şarta uygun olarak teknik personel istihdamını gerçekleştireceklerdir. (Ek Madde: 2006/1) Kamuda 5 yıllık görev yapanların tesislerde istihdam edilebilmesi için, ilgili kuruluş(lar)dan alınan resmi yazı(lar) esas kabul edilecektir. Su Ürünleri Yetiştiriciliği Yönetmeliği EK:10'un birer örneği İl Müdürlüklerine teslim edilmelerinden sonra 15 (onbeş) gün içinde Bakanlık Merkez Teşkilatına gönderilecektir.

Genelgenin Ekleri

EK-1-a ALABALIK YETİŞTİRİCİLİĞİ İÇİN SU KALİTE KRİTERLERİ

Parametreler Yetiştiricilik Kuluçkahane Sert Sularda Yumuşak Sularda Su Debi Miktarı** lt/sn
Sıcaklık 0 C 4-18 6-13 Çözünmüş oksijen mg/lt >5 pH 6.5-8.5 Amonyak (iyonize değil) mg/lt
0.1 0.02 Nitrat mg/lt 0-40 Nitrit mg/lt 100 Toplam sertlik* (CaCO3 olarak) mg/lt 10-400
Kalsiyum* mg/lt 4-160 Magnezyum* Buffer sistemi için gereklidir. Manganez* mg/lt 0-0.01
Demir (toplam)* mg/lt

Project funded by
EUROPEAN UNION |

EK 3

TÜRKİYE'DE SU YETİŞTİRİCİLİĞİ İŞLETMELERİ İÇİN TARSİM-SİGORTA SİSTEMİ

GENEL KOŞULLAR - 2019

A. SİGORTANIN KAPSAMI

A.1. Sigortanın Konusu

(1) Bu sigorta ile 5363 sayılı Tarım Sigortaları Kanunu'nun 12'nci maddesine istinaden, Cumhurbaşkanı kararı ile belirlenen kapsam dâhilinde, Su Ürünleri Kayıt Sistemine (SKS) kayıtlı tesislerde yetiştiriciliği yapılan su ürünleri türleri ile kafes ve ağlarda, A.2 maddesinde belirtilen haller nedeniyle, meydana gelen zararlar aşağıda yazılı esas ve şartlara göre karşılanır.

(2) Teminat altına alınan riskler poliçede belirtilir.

(3) Bu genel şartların uygulanmasında, Devlet Destekli Su Ürünleri Hayat Sigortası Tarife ve Talimatları dikkate alınır.

A.2. Teminatın Başlangıcı ve Teminat Kapsamındaki Haller ve Kayıplar

A.2.1. Su Ürünleri

(1) Sigorta bedeli, sigorta ettiren/sigortalı tarafından su ürünleri yetiştirme planında beyan edilmiş olan en yüksek aylık stok değer olup; teminat, su ürünlerinin, A.2.3 maddesinde belirtilen birim ağırlıklara ulaşmasından sonra başlar.

(2) Bu sigorta, sigortaya kabul edilen su ürünlerinde,

a) A.3 maddesinin (a ve b) fıkrasında belirtilen hastalıklar hariç olmak üzere, her türlü hastalık,

b) Yetiştiricinin kontrolü dışındaki kirlenme ve zehirlenmeler,

c) Fırtına, hortum, deprem, sel ve su baskını riskleri,

ç) Kazalar,

d) Predatörler,

e) Alg patlaması,

f) Kafesler/ havuzlar arası balık aktarımları, nedeniyle meydana gelen ölümler ve fiziksel kayıplar sonucu, sigortalının doğrudan uğradığı maddi zararı temin eder

A2.2. İsteğe Bağlı Ek Riskler ve Unsurlar

(1) Aşağıdaki riskler ve unsurlar sigortalının isteğine bağlı olarak; yapılacak risk inceleme, değerlendirme sonucuna göre ek prim alınması koşuluyla poliçe kapsamına ilave edilir.

a) Hırsızlık

(1) Poliçede belirlenen sigortalı yerde;

- Kırma, delme, yıkma, devirme ve zorlamayla girilerek,
- Araç, gereç, bedeni çeviklik sayesinde tırmanma, dalma veya aşma suretiyle girilerek,
- Kaybolan, çalınan, haksız yere elde edilen asıl anahtarlar veya anahtar uydurarak, başka aletler ya da şifre yardımıyla kilit açma suretiyle girilerek,
- Sigortalı yerlere gizlice girip saklanarak veya kapanarak,
- Öldürme, yaralama, zor ve şiddet kullanma veya tehditle, yapılan hırsızlık veya hırsızlığa teşebbüs nedeniyle poliçede belirtilen adresteki sigortalı su ürünlerinde, kafes ve ağlarda (kafes ve ağları poliçeye dahil edildi ise) doğrudan meydana gelen zararlar.

2 b) Kafes ve Ağları

(1) Sigorta bedeli; sigorta ettiren/sigortalı tarafından isteğe bağlı olarak kafes ve ağları için beyan edilen değerdir.

(2) Bu sigorta, sigortaya kabul edilen kafes ve ağlarında,

a) Fırtına, hortum, deprem, sel ve su baskını riskleri,

b) Kazalar,

c) Predatörler nedeniyle meydana gelen maddi zararı temin eder.

A.2.3. Teminat Kapsamındaki Stok Gelişme Dönemi

(1) Yumurta ve larva dönemindeki su ürünleri stokları, teminat kapsamı dışında olup, teminat; alabalıklar, çipura, levrek, sinarit, granyöz, kırmızı bantlı mercan, sargoz, sivriburun karagöz, minakop, antenli mercan, mandagöz mercan, litrini mercan, trança ve mersin balıkları için 5 gr büyüklüğe ulaştıktan sonra başlar. Bunların dışındaki türlerde, teminatın başlama evresi, Tarım Sigortaları Havuzu Yönetim Kurulu tarafından belirlenir.

(2) Teminat; Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından verilen kapasite ile sınırlıdır.

A.3. Teminat Dışında Kalan Haller

(1) Aşağıda belirtilen haller, sigorta teminatının dışındadır.

- a) Sigortanın başlangıcından önce mevcut olan hastalıklar.
- b) Poliçe başlangıç tarihinden itibaren 14 günlük bekleme süresi içinde, ortaya çıkan (paraziter, bakteriyel, mikrobiyel, viral ve mantari) hastalıklar.
- c) Stokların, yumurta ve larva dönemi ile yavruların tesise geldikten sonraki ilk 5 günlük dönemi. ç) Hatalı ve yetersiz besleme.
- d) Tesiste bulunan yem stoklarının, gerektiği gibi muhafaza edilmemesinden ileri gelen zehirlenmeler.
- e) Sigorta ettiren/sigortalının veya yetiştiricilik tesisinde görevli kişilerin, kasıtlı hareketleri ve kusurları.
- f) Teminat kapsamındaki riskin gerçekleşmesinden sonra meydana gelen dolaylı hasarlar.
- g) Kullanım izni olan ilaç ve kimyasal maddelerin, kullanım kılavuzuna aykırı olarak kullanılması.
- ğ) Kullanım izni olmayan ilaç ve kimyasal maddelerin kullanılması.
- h) Uzmanlar tarafından tavsiye edilen tedavi programına, sigortalı tarafından uyulmaması.
- ı) Denizdeki kafeslerde, yanlış ağ kullanımı veya balıkların sınırlandırılmasının (boylama) doğru yapılmaması nedeniyle, meydana gelecek yara ve sıyrıklar.
- i) Yetiştiriciden kaynaklanan nedenlerle, karadaki havuzlarda, suyun debisinin sigortalının beyan ettiği miktarın altına düşmesi.
- j) Mekanik veya elektrikli ekipman, teçhizat veya tesisatın; zamanla aşınma, yıpranma veya işlevini görememesi (bu tesisat veya teçhizat sigortalı olsun, olmasın).
- k) Hangi nedenle olursa olsun, nakliye sırasında meydana gelen hasarlar.
- l) İşletme yönetiminin, mekanik veya elektrikli ekipman, teçhizat veya tesisatını, gerektiği gibi bakıma tabi tutmaması veya ağır kusuru (bu tesisat veya teçhizat sigortalı olsun, olmasın).
- m) İşletme yönetimi kaynaklı, su sıcaklığında veya tuzluluğunda meydana gelebilecek ani değişimler.
- n) Beyan edilen stoklama yoğunluğu üzerinde stoklama yapılması.
- o) Kanibalizm. ³
- ö) Ek teminat olarak poliçeye dâhil edilmemesi halinde hırsızlık sonucu meydana gelen zararlar.
- p) Kafes ve ağlarda kusurlu işçilik, eksik malzeme ve işçilik kullanımı nedeniyle, ürün varlığındaki eksilmeler.

Project funded by
EUROPEAN UNION |

r) Kamu otoritesi tarafından alınan kararlar sonucunda, sigortalı su ürünleri ve ekipman üzerinde yapılacak tasarruflar nedeniyle, meydana gelen ölümler, itlaflar.

s) Grev, lokavt, kargaşa, halk hareketleri ve kötü niyetli hareketler ve bunların gerektirdiği askeri ve inzibati hareketlerin, sebep olduğu tüm ölüm ve itlaflar.

ş) Biyolojik ve/veya kimyasal kirlenme, bulaşma veya zehirlenmeler nedeniyle, oluşacak zararlar dâhil olmak üzere, 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu'nda belirtilen terör eylemleri ve bu eylemlerden doğan sabotaj ile bunları önlemek ve etkilerini azaltmak amacıyla, kamu otoritesi tarafından yapılan müdahaleler sonucunda, meydana gelen ölüm ve itlaflar.

t) Savaş, her türlü savaş olayları, istila, yabancı düşman hareketleri, savaş ilan edilmiş olsun olmasın çarpışma, iç savaş, ihtilal, isyan, ayaklanma ve bunların gerektirdiği inzibati ve askeri hareketler nedeniyle, meydana gelen ölümler.

u) Herhangi bir nükleer yakıttan veya nükleer yakıtın yanması sonucu, nükleer artıklardan veya bunlara atfedilen sebeplerden kaynaklanan, radyasyon veya radyoaktivite bulaşmalarının ya da bunların gerektirdiği askeri ve inzibati tedbirlerin sebep olduğu hasar ve kayıplar (bu bentte geçen yanma deyimi kendi kendini idame ettiren herhangi bir nükleer ayrışım olayını da kapsar).

ü) 12 yaşından büyük kafes ağırları.

A.4. Sigorta Priminin Hesabı

(1) Depo/geçici-prim; yetiştirme planında beyan edilen, aylık ortalama stok değer ile prim fiyatının çarpılmasıyla hesaplanır. Poliçe bitiminde; yetiştirme süresi boyunca, gerçekleşmiş olan aylık ortalama stok değerleri esas alınarak, yapılan prim hesabına göre, gerekli prim ayarlaması yapılır. Depo ve kesin primin belirlenmesinde ve ödenmesinde, tarife ve talimatlar esas alınır.

(2) Nihai prim tutarı; gerçekleşen aylık ürün stoku listeleri üzerinden hesaplanacak ortalama sigorta bedeline, sigorta prim fiyatının uygulanması ile bulunur. Tarım Sigortaları Havuzu veya sigorta ettiren/sigortalı, teminat sonunda hesaplanacak kesin prim ile peşinen tahsil olunan depo prim arasındaki farkı iadeye hak kazanır. Yürürlükte bulunan bir sigorta sözleşmesi için, aylık ürün stok listeleri gönderilmemişse; sigortacı, prim hesabını, yetiştirme planında beyan edilen, ortalama sigorta bedeli üzerinden yapar.

A.5. Muafiyet ve Müşterek Sigorta

Project funded by
EUROPEAN UNION |

(1) Meydana gelen zararın, sigorta bedelinin belli bir oranına veya miktarına tekabül eden kısmının, tazmin edilmemesi kararlaştırılabilir.

(2) Birinci fıkrada belirtilen muafiyetin yanı sıra, sigorta ettirenin, belirli bir müşterek sigorta oranıyla, hasara iştirak etmesi kararlaştırılabilir.

(3) Belirlenen muafiyet ve müşterek sigorta oranı, tarife ve talimatlar ile poliçenin ön yüzünde belirtilir.

A.6. Sigorta Başvurusunun Kabulü

(1) Sigorta ettirenin/sigortalının başvurusu; SKS kayıtları ile teyit edilerek, yapılacak risk inceleme sonucuna göre kabul edilir ve poliçe düzenlenir.

(2) Risk incelemesi sonucunda, Tarım Sigortaları Havuzu tarafından sigortalanması uygun görülmeyen riskler sigortalanmaz.

(3) Sigorta ettirenin/sigortalının beyanı ile SKS bilgilerinin farklı olması durumunda; poliçe, kayıt sistemi bilgilerinin güncellenmesi halinde, tanzim edilebilir.

4) Hırsızlık teminatına ilişkin olarak işletmenin riskinin belirlenmesinde, Tarım Sigortaları Havuzu eksperinin yapacağı risk incelemesi ve sigortalının beyanı esas alınır.

A.6.1. Su Ürünleri Yetiştiricilik Planı

(1) Sigorta ettiren/sigortalı, başvuru sırasında Su Ürünleri Yetiştiricilik Planını (Ek 1) sigortacıya sunar.

A.6.2. Hijyen ve Bakım

(1) Sigortalanacak su ürünleri, sigorta süresinin başlangıcında yaralanmamış, fiziki bakımdan kusursuz ve sağlıklı olmalıdır. Sigortalının, su ürünleri yetiştiriciliğinde, her zaman gereken ihtimamı göstermesi esastır.

A.6.3. Su Ürünleri Tesisinin Uygunluğu

(1) Ürünlerin sigortalanabilmesi için; su ürünleri tesisindeki havuz, tank veya kafeslerin, projeye uygun olarak yapılmış veya monte edilmiş ve uygunluğunun yetkililer tarafından onaylanmış ve belgelenmiş olması gerekir.

(2) Su ürünleri yetiştiriciliğinde aşağıdaki hususların sağlanması zorunludur.

- Tesiste yetiştirilen türler için olması gereken, su kalite ölçülerine uyulması.
- Akarsu ve pompalarla, su sağlanan tesislerde, her an çalışabilir durumda yedek pompa ve yedek jeneratörün bulundurulması.
- Akarsularla su sağlanan su ürünleri tesislerinde, suya karışan kaba malzemeleri uzaklaştırmak için süzgeç vb. araçların kullanılması ve bunların, günde en az bir kez temizlenmesi.
- Akarsulardan beslenen tesislerde, tahliye kanalının inşa edilmiş olması.

Project funded by
EUROPEAN UNION |

- Deniz trafiği için, uyarı ışıklarının ve fosforlu şamandıraların bulunması.
- Predatörlere karşı gerekli önlemlerin alınması, kafes bağlantılarının, imalatçı firmanın tavsiyelerine göre olması.

a) Toprak Havuzlarda;

- Oksijen miktarının en az 6-8 mg/lt olması.
- Havuzlarda, 24 saat içindeki su değişim yüzdesinin, en az %50 olması.
- Havuz kenarlarının yan duvarlarının, en fazla %45 eğimli olması.
- Havuzların, taban suyundan beslenmemesi.
- Taban drenaj borularının, yeterli uzunlukta olması (havuzların uzunluğuna göre 3-6 metre).
- Yeterli büyüklükte ve genişlikte, kanalların açılmış olması.
- Taban drenaj borularının seviyesi ile tahliye kanallarının su seviyesinin aynı olmaması.
- Havuz tahliye borusunun, DSİ vs. tahliye kanalından yüksekte olması.
- Kış aylarında yağın yağmurlardan dolayı, deşarj kanallarındaki suyun, havuzlara girmemesi.
- Oksijen düşmelerine karşı balıkların büyüklüğüne göre, havuz içinde yeterli miktarda havalandırıcı bulunmalı.
- Havuz tabanında ve yan kenarlarında oluşan yosunlar için gece oksijen düşmesine karşı önlem alınması.
- Havuza giren su miktarının azalmasına karşı, yedek sondaj kuyusu pompasının bulundurulması.
- Levreklerle, Vibrogen-2 aşılmasının yapılması.
- Alg patlamasına karşı, suyun rengi ve oksijen değerlerinin yeterli sıklıkta takip edilmesi.
- Elektrik kesilmesine karşı, jeneratör bulundurulması, otomatik olarak devreye girmesi.
- Elektrik kesintisine karşı, uyarıcı alarm ve zil düzeneği bulundurulması.

A.7. Sigortanın Başlangıcı ve Sonu

(1) Sigorta; aksi kararlaştırılmadıkça, poliçede başlama ve sona erme tarihleri olarak yazılan günlerde, poliçenin düzenlendiği saatte başlar ve aynı saatte sona erer.

A.8. Aşkın Sigorta

(1) Sigorta bedeli, sigortalanan menfaatin değerini aşarsa, sigortanın, bu değeri aşan kısmı geçersizdir. Sigorta süresi içinde, durumdan haberdar olan

Project funded by
EUROPEAN UNION |

Tarım Sigortaları Havuzu, bu durumu sigortalıya ihbar eder ve sigorta bedelini ve primin, bu aşkın bedele ait olan kısmını, indirir ve fazlasını sigortalıya iade eder.

A.9. Eksik Sigorta

(1) Poliçede belirtilen sigorta bedeli, sigorta edilen menfaatin hasara uğradığı andaki değerinden düşük olduğu takdirde; Tarım Sigortaları Havuzu, aksine bir sözleşme bulunmadıkça, sigorta bedelinin sigorta değerine olan oranı neden ibaret ise, zararın o kadarından sorumludur.

B. HASAR ve TAZMİNAT

B.1. Rizikonun Gerçekleşmesi Halinde Sigortalının/Sigorta Ettirenin Yükümlülükleri

(1) Sigorta ettiren/sigortalı, rizikonun gerçekleşmesi halinde, rizikonun gerçekleştiğini öğrendiği tarihten itibaren en geç 24 saat içinde, Tarım Sigortaları Havuzu merkez adresine, sigorta şirketine, acentesine ya da poliçede bildirilen adreslere;

- Adı, soyadı ve adresini,
- T.C. Kimlik veya sigorta poliçe numarasını,
- Rizikonun gerçekleştiği gün ve saatini,
- Hasar nedenini,
- Zarar gören su ürünlerine ilişkin bilgileri,
- Rizikonun gerçekleştiği yerin açık adresini belirtmek suretiyle, hasar ihbarında bulunmak zorundadır.

(2) Sigorta ettiren/sigortalı, Tarım Sigortaları Havuzunun isteği üzerine, rizikonun gerçekleşme nedenlerini, ayrıntılı şekilde belirlemeye, zarar miktarıyla, delilleri saptamaya yararlı bilgi ve belgeleri ve ölmüş balıklardan alınacak numuneyi, buz kabında saklamak suretiyle; gecikmeksizin, Tarım Sigortaları Havuzuna veya Tarım Sigortaları Havuzu eksperine vermek yükümlülüğündedir.

(3) Hasar incelemesi, Tarım Sigortaları Havuzu tarafından görevlendirilecek Tarım Sigortaları Havuzu eksperleri tarafından yapılır.

(4) Tarım Sigortaları Havuzu, hasar ihbarlarının yapılacağı yeri sigortalıya bildirmek kaydıyla değiştirebilir.

(5) Yangın hasarlarında tazminat ödemesinin yapılabilmesi için sigortalı, savcılık sonuç kararını temin edip, Tarım Sigortaları Havuzuna vermekle yükümlüdür.

Project funded by
EUROPEAN UNION

(6) Hırsızlık hasarlarında tazminat ödemesi yapılabilmesi için sigortalı, ilgili karakol veya Emniyet Müdürlüğünden müracaat, ifade, görgü tespit tutanağını tanzim ettirerek gerekli durumlarda savcılık 6 kararını Tarım Sigortaları Havuzuna iletmekle yükümlüdür. Hırsızlık hadisesi sonucu ilgili kolluk güçlerince tutanak düzenlenmemesi veya gerekli belgelerin Tarım Sigortaları Havuzuna teslim edilmemesi halinde, hasar teminat kapsamı dışında değerlendirilir. Sigortalı, ilgili karakol veya Emniyet Müdürlüğünden faillerin ve çalınan hayvanların bulunup bulunmadığına dair gerekli yazıları temin etmekle yükümlüdür.

B.2. Koruma Önlemleri ve Kurtarma

(1) Sigorta ettiren/sigortalı, bu sigortayla teminat altına alınan rizikoların gerçekleşmesi halinde zararı önlemeye, azaltmaya ya da hafifletmeye yarayacak önlemleri, zaman geçirmeksizin almakla yükümlüdür. Bu çerçevede, sigorta ettiren/sigortalı;

- a) Sigortalı su ürünlerinin hastalanması veya kazaya uğraması halinde, su ürünleri konusunda uzman bir veteriner hekim, ziraat ve su ürünleri mühendisi marifetiyle, gerekli tedbirleri almak,
- b) Tazminat yükümlülüğü ve miktarının saptanması için, Tarım Sigortaları Havuzu veya Tarım Sigortaları Havuzu eksperinin, sigortalanmış su ürünleri ve bunlarla ilgili belgeler üzerinde, yapacakları araştırma ve incelemelere izin vermek,
- c) Tarım Sigortaları Havuzunun isteği üzerine, rizikonun gerçekleşme nedenlerini, ayrıntılı şekilde belirlemeye, zarar miktarıyla, delilleri saptamaya yararlı bilgi ve belgeleri, gecikmeksizin, Tarım Sigortaları Havuzuna veya Tarım Sigortaları Havuzu eksperine vermek, yükümlülüğündedir.

(2) Sigorta ettiren/sigortalı, bulaşıcı bir hastalık baş gösterdiğinde;

- a) Hasta ve sağlam su ürünlerini ayırmak,
- b) Hastalığı, Tarım Sigortaları Havuzuna ve Tarım ve Orman Bakanlığı İl/İlçe Müdürlüklerine bildirmek,
- c) 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu gereğince, ilgililer tarafından öngörülen tedbirleri almak,
- ç) Sigortalı su ürünlerine gereken bakım, beslenme ve koruma şartlarını sağlamak,
- d) Tarım Sigortaları Havuzunun yaptıracağı kontroller sonucunda, önereceği tedbirleri almak ile yükümlüdür.

B.3. Rizikonun Gerçekleşmesi Halinde Tarım Sigortaları Havuzunun Hakları

Project funded by
EUROPEAN UNION |

(1) Tarım Sigortaları Havuzu, görevlendireceği elemanlar veya Tarım Sigortaları Havuzu eksperleri aracılığıyla, sigorta edilen su ürünlerinin sağlık durumunu, niteliklerini, bakım ve beslenme koşullarını kontrol ettirme yetkisine sahiptir.

(2) Sigorta ettirenin/sigortalının,

a) Havuz, kafes ve tankların bakımsızlığı,

b) Tesiste yetiştirilen türler için, olması gereken, su kalite kriterlerine uyulmaması,

c) Hijyen ve bio-güvenlik tedbirlerinin alınmaması,

ç) Bakım ve beslenme yetersizliği, d) 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu gereğince, ilgililer tarafından öngörülen tedbirlerin alınmaması gibi kusurları tespit edildiği takdirde, Tarım Sigortaları Havuzu, tespit tarihinden itibaren 8 gün içinde sözleşmeyi feshedebilir.

B.4. Hasarın Tespiti

(1) Sigorta edilmiş su ürünlerinde meydana gelen hasarın nedeni, niteliği ve miktarı, Tarım Sigortaları Havuzu veya Tarım Sigortaları Havuzu eksperleri tarafından tespit edilir.

B.5. Tazminat Hesabı

(1) Tazminat hesabında, aşkın sigorta ve eksik sigorta uygulamaları saklı kalmak kaydıyla, poliçede yazılı olan birim fiyatlar esas alınır. Poliçe muafiyetli ise, muafiyeti geçmeyen hasarlar ödenmez.

(2) Tazminat hesabında hasar miktarının poliçede belirtilen muafiyeti aşan kısmı esas alınır.

(3) Tazminatın hesabı; tarife ve talimatlarda belirtildiği şekilde yapılır. Hasar tarihindeki sigorta bedeli üzerinden hesaplanan muafiyet indirildikten sonra kalan zarar miktarı üzerinden varsa müşterek sigorta tutarı düşülerek tazminat tutarı hesaplanır. Varsa tarife ve talimatlarda belirtilen durumlarda sovtaj bedeli tazminat tutarından indirilir.

(4) Ödenecek tazminat tutarı, Tarım Sigortaları Havuzu eksperleri raporunda belirtilen veya rapor içeriğine atfen varsa belirlenen kusur oranı düşüldükten sonra ödenir.

B.6. Tazminatın Ödenmesi

(1) Hasar dosyasının tamamlanmasından sonra kesinleşmiş olan tazminat miktarı, en geç 30 gün içerisinde sigortalıya ödenir.

Project funded by
EUROPEAN UNION |

(2) Tazminat ödeme tarihinde, muaccel hale gelen ve sigorta ettiren/sigortalıya ait tüm poliçelere ilişkin, ödenmemiş prim borçları, ilgili sigorta şirketinin beyanı doğrultusunda, tazminattan mahsup edilebilir.

(3) Tazminat ödemeleri, banka kanalı ile sigorta ettiren/sigortalı adına yapılır. Ödenen tazminat miktarının, sigortalı tarafından, bankacılık işlemlerinin gerektirdiği sürede alınmaması nedeniyle, Tarım Sigortaları Havuzu hesabına dönmesi halinde, gecikme ileri sürülerek faiz veya munzam zarar talebinde bulunulamaz.

(4) Yanlış veya eksik bilgilendirme sonucunda, sigorta ettirenin uğrayacağı zararlar, sigorta şirketi ve tüm satış kanalları tarafından tazmin edilir.

B.7. Tazminat Miktarının Eksilmesi veya Tazminat Hakkının Düşmesi

(1) Rizikonun gerçekleşmesi durumunda, sigorta ettiren/sigortalının yükümlülüklerini yerine getirmemesi sonucu, zarar miktarında bir artış olursa, bu suretle artan kısım, ödenecek tazminattan indirilir.

(2) Sigorta ettiren/sigortalı, rizikonun gerçekleşmesine kasten sebebiyet verir veya zarar miktarını kasten artırıcı eylemlerde bulunursa, sözleşmeden doğan hakları düşer.

(3) Aylık ürün stok listeleri, Ek 2’de belirtilen şekilde ve poliçede yazılı tarihlerde gönderilmediği takdirde, Tarım Sigortaları Havuzu, poliçeyi iptal etme veya hasar durumunda tazminatı ödememe hakkını saklı tutar.

B.8. Hasar ve Tazminatın Sonuçları

(1) Tarım Sigortaları Havuzu, yaptığı tazminat ödemesi tutarınca, hukuken sigortalı yerine geçer ve sigortalının zarardan dolayı üçüncü şahıslara karşı ortaya çıkan yasal hakları, tazmin ettiği bedel nispetinde, Tarım Sigortaları Havuzuna intikal eder. Sigorta ettiren/sigortalı, poliçeden doğan tazminat ödemesi yapıldıktan sonra dahi, Tarım Sigortaları Havuzunun açabileceği davaya yararlı ve elde edilmesi mümkün belge ve bilgileri vermeye zorunludur.

(2) Sigorta teminatı, teminat altına alınan rizikonun gerçekleşmesi ile sona erer

C. ÇEŞİTLİ HÜKÜMLER

C.1. Sigorta Priminin Ödenmesi, Tarım Sigortaları Havuzunun Sorumluluğunun Başlaması ve Sigorta Ettirenin Temerrüdü

(1) Bu genel şartlar çerçevesinde akdedilen sigorta sözleşmesi, Tarım Sigortaları Havuzu tarafından yetkili kılınan sigorta şirketi aracılığıyla yapılır.

(2) Sigorta ettiren/sigortalının, prim yükümlülüğünün tamamının veya primin taksitle ödenmesi kararlaştırılmışsa, peşinatın, sözleşme yapılır yapılmaz ve

Project funded by
EUROPEAN UNION

en geç poliçenin teslimi karşılığında ödenmesi gerekir. Aksi kararlaştırılmadıkça, prim veya peşinat ödenmediği takdirde, poliçe teslim edilmiş olsa dahi, Tarım Sigortaları Havuzunun sorumluluğu başlamaz ve bu husus poliçenin ön yüzüne yazılır.

(3) Prim ödeme borcunda temerrüde düşülmesi halinde, genel hükümler uygulanır.

C.2. Sigorta Ettirenin/Sigortalının Sözleşme Yapıldığı Sırada Beyan Yükümlülüğü

(1) Tarım Sigortaları Havuzu; bu sigortayı, sigorta ettirenin/sigortalının beyanı ile sigortalının, SKS bilgilerine dayanarak yapar.

(2) Tarım Sigortaları Havuzu, gerekli gördüğü her durumda, risk analizi yaparak, poliçe tanzim edilmiş olsa bile prim fiyatında artırım yapabilir.

(3) Sigorta ettirenin/sigortalının beyanının, gerçeğe aykırı veya eksik olduğunun tespit edilmesi halinde, sözleşmenin yapılmamasını veya daha ağır şartlarla yapılmasını gerektirecek durumlarda; Tarım Sigortaları Havuzu, durumu öğrendiği tarihten itibaren, 15 gün içinde sözleşmeden cayabilir veya sözleşmeyi yürürlükte tutarak, aynı süre içinde prim farkını talep edebilir. Sigorta ettirenin, 10 gün içinde talep edilen prim farkını ödememesi halinde, sözleşme başka bir ihtara gerek kalmaksızın, kendiliğinden feshedilmiş olur.

(4) Caymanın veya feshin hüküm ifade ettiği tarihe kadar geçen sürenin primi (fiili olarak rizikosu sona eren teminatlara ait olan hariç), kısa dönem esasından hesaplanır ve fazlası iade edilir.

(5) Tarım Sigortaları Havuzu, gerekli gördüğü her durumda, tanzim edilmiş poliçede, kayıtlı su ürünlerini ve sözleşmenin kurulmasında, tadilinde veya feshinde önemli olabilecek diğer hususları kontrol edebilir.

(6) Sigorta ettirenin/sigortalının, kasıtlı olarak, gerçeğe aykırı veya eksik beyanda bulunduğu ve bunun rizikonun gerçekleşmesi veya tazminat miktarına etkisi olduğu anlaşılırsa; Tarım Sigortaları Havuzu, riziko gerçekleşmiş olsa bile, tazminat ödemeksizin, sözleşmeyi feshedebilir.

(7) Rizikonun gerçekleşmesinden sonra, sigorta ettirenin/sigortalının ihmali ile beyan yükümlülüğü ihlal edildiği takdirde, bu ihlal, tazminatın veya bedelin miktarına yahut rizikonun gerçekleşmesine etki edebilecek nitelikte ise, ihmalin derecesine göre tazminattan indirim yapılır. Sigorta ettirenin kusuru kasit derecesinde ise beyan yükümlülüğünün ihlali ile gerçekleşen riziko arasında bağlantı varsa, Tarım Sigortaları Havuzunun, tazminat veya bedel ödeme borcu ortadan kalkar; bağlantı yoksa Tarım Sigortaları Havuzu, ödenen

Project funded by
EUROPEAN UNION |

primle ödenmesi gereken prim arasındaki oranı dikkate alarak, sigorta tazminatını veya bedelini öder.

(8) Süresinde kullanılmayan, cayma veya prim farkını talep etme hakkı düşer.

C.3. Sigorta Ettirenin/Sigortalının Sigorta Süresi İçinde İhbar Yükümlülüğü ve Sonuçları

(1) Sigorta sözleşmesinin düzenlenmesinden sonra, poliçe üzerinde veya SKS kayıtlarında yer alan bilgilerde, herhangi bir değişiklik olduğu takdirde, sigorta ettiren/sigortalı, derhal ve makul nedenlerin varlığı halinde, en geç 10 gün içinde, durumu Tarım Sigortaları Havuzuna bildirmekle yükümlüdür.

(2) Değişiklik; Tarım Sigortaları Havuzunun, sözleşmeyi yapmamasını veya daha ağır şartlarla yapmasını gerektiren hallerden ise,

a) Tarım Sigortaları Havuzu, değişikliği öğrendiği tarihten itibaren, 1 ay içinde sözleşmeyi feshedebilir veya prim farkını talep etmek suretiyle, sözleşmeyi yürürlükte tutabilir.

b) Sigorta ettirenin/sigortalının, 10 gün içinde, talep edilen prim farkını ödememesi halinde, sözleşme, başka bir ihtara gerek kalmaksızın, kendiliğinden feshedilmiş olur.

c) Feshin, hüküm ifade ettiği tarihe kadar geçen sürenin primi, kısa dönem esası üzerinden hesaplanır ve fazlası iade edilir.

ç) Süresinde kullanılmayan, fesih veya prim farkını talep etme hakkı düşer.

(3) Değişiklik, rizikoyu hafifletici nitelikte ve daha az prim uygulamasını gerektirir hallerden ise; Tarım Sigortaları Havuzu, bu değişikliğin yapıldığı tarihten, sözleşmenin sona ermesine kadar geçecek süre için gün esasına göre hesap edilecek prim farkını, sigorta ettirene/sigortalıya iade eder.

(4) Tarım Sigortaları Havuzunun, sözleşmeyi yapmamasını veya daha ağır şartlarla yapmasını gerektiren değişiklik hallerinde;

a) Tarım Sigortaları Havuzu durumu öğrenmeden önce,

b) Tarım Sigortaları Havuzunun fesih ihbarında bulunabileceği süre içinde,

c) Fesih ihbarının, hüküm ifade etmesi için geçecek süre içinde riziko gerçekleşirse, değişikliğin bildirilmesinde, sigorta ettirenin ihmalinin bulunduğu veya kastı bulunması halinde dahi, rizikonun gerçekleşmesi veya tazminat miktarıyla beyan edilmesi gereken değişiklik arasında bağlantı bulunmadığı hallerde tazminat, tahakkuk ettirilen prim ile tahakkuk ettirilmesi gereken prim arasındaki orana göre ödenir. Sigorta

ettirenin/sigortalının, değişikliği kasten bildirmedeği durumlarda, beyan eksikliği ile rizikonun gerçekleşmesi veya tazminat miktarı arasında bağlantı olması halinde, Tarım Sigortaları Havuzu, tazminat ödenmeksizin sözleşmeden

Project funded by
EUROPEAN UNION

cayma hakkını kullanabilir. Kasıt olmadığı hallerde ise, sigorta ettirenin ihmal derecesine göre, belirlenecek bir oranda tazminattan indirim yapılabilir.

(5) Yapılan risk inceleme sonuçları, Tarım Sigortaları Havuzu tarafından onaylandıktan sonra, sigorta şirketi tarafından poliçeleştirilmemesi halinde, yapılan risk inceleme masrafları sigorta şirketinden tahsil edilir.

(6) Sigorta ettirenin hiçbir neden yokken sözleşmeden cayma süresi, poliçe tanzim tarihinden itibaren 7 gündür. Varsa, risk inceleme ve hasar tespit masrafı cayma hakkını kullanan sigortalıdan tahsil edilir.

(7) Sigorta ettiren/sigortalı, sigorta süresi içerisinde,

a) Bir sonraki ayın 7'nci günü sonuna kadar, her bir yetiştirme ünitesi için, her ay sonları itibariyle, gerçekleşmiş olan aylık stok bilgilerini (*) (EK: 2),

b) Poliçe başlangıcından sonra, her bir yetiştirme ünitesi için, girişi takiben, 24 saat içerisinde, tesise yapılacak su ürünleri stok girişlerini,

c) Kafes ağları için her on beş günde bir, kafes bağlantıları için her ay, dalgıç kontrol raporunu aksatmadan, Tarım Sigortaları Havuzunun merkez adresine faks ve sonrasında, posta ile göndermekle yükümlüdür. (*): Hasar halinde, Aylık Stok Bilgi Formunun sigortalı tarafından gönderilmediği durumlarda Yıllık Yetiştiricilik Planında belirtilen, hasardan önceki ayın stok bilgisine göre sigorta bedeli hesaplanır.

C.3.1. Değişiklik Onayı

(1) Sigorta ettiren/sigortalı, kendi iradesi dışında, harici bir sebepten ileri gelecek herhangi bir zarar olmadıkça, yetiştiricilik tesisini düzenli olarak çalıştıracak, kendi kontrolü altında bulunan ve işletmede mevcut koruyucu sistem ve uyarı donanımlarında ve adresinde, sigortacının yazılı onayı olmadıkça, hiçbir değişiklik yapmayacaktır. İşletmedeki koruyucu sistem ve uyarı donanımları, her hafta düzenli bir şekilde kontrol edilecek ve durum kayda geçirilecektir.

(2) Sigorta ettiren/sigortalı, tesiste görevli teknik sorumlu müdür ile teknik personel değişikliklerini, gecikmeksizin, Tarım Sigortaları Havuzunun merkez adresine bildirir.

C.3.2. Yemleme Kayıtları

(1) Sigorta ettiren/sigortalı, her bir yetiştirme ünitesi için günlük yemleme kayıtlarını tutar ve bu kayıtlarda, verilen yem cinsi ve miktarlarını ayrı ayrı gösterir.

C.4. Birden Çok Sigorta

(1) Sigortalı olmuş su ürünleri üzerine, sigorta ettiren/sigortalı, başka sigortacılar ile aynı rizikolara karşı, sigorta sözleşmesi yapamaz.

Project funded by
EUROPEAN UNION |

C.5. Menfaat Sahibinin Değişmesi

(1) Sözleşme süresi içinde, menfaat sahibinin, herhangi bir suretle değişmesi ve bu değişikliğin, SKS' de yer alan kayıtlar ile belgelenmesi halinde, sigortanın hükmü devam eder ve sigorta ettirenin/sigortalının sözleşmeden, doğan hak ve yükümlülükleri, değişiklik tarihinden itibaren, yeni sahibine geçer.

(2) Söz konusu değişikliğin, Tarım Sigortaları Havuzuna, hasar tarihinden önce bildirilmemesi ve zeyilname ile değişikliğin, poliçe üzerinde düzenlenmemesi halinde, meydana gelen hasarlarda, Tarım Sigortaları Havuzu, hasara ilişkin tazminatı ödememe veya eksik ödeme hakkını saklı tutar.

C.6. Tebligatlar

(1) Bu genel şartlar çerçevesinde taraflar arasında yapılacak tüm tebligatlarda, Tebligat Kanunu hükümleri uygulanır.

C.7. Sırların Saklı Tutulması

(1) Bu sözleşmenin uygulanmasında, ilgili tarafların, 5684 sayılı Sigortacılık Kanunu'nun "Sır Saklama Yükümlülüğü" başlıklı, 31/A maddesi kapsamındaki sorumlulukları saklıdır.

C.8. Tahkim ve Yetkili Mahkeme

(1) Sigorta sözleşmesinden kaynaklanan uyuşmazlıklarla ilgili olarak, uyuşmazlık konusu olayın üyelik tarihinden sonra meydana gelmiş olması halinde, Sigorta Tahkim Komisyonuna başvurulabilir. 5684 sayılı Sigortacılık Kanunu'nun 30'uncu maddesinin 12'nci fıkrasında belirtilen tutara kadar olan kararlar her iki taraf için de kesindir. Sigorta Tahkim Komisyonuna başvuru ile ilgili ayrıntılı bilgi www.sigortatahkim.org adresinden edinilebilir.

(2) Sigorta sözleşmesinden doğan anlaşmazlıklar nedeniyle, ilgili taraflar aleyhine açılacak davalarda, yetkili mahkeme; Tarım Sigortaları Havuzu merkezinin veya sigorta şirketi/acentesinin ikametgâhının veya rizikonun gerçekleştiği yerin bulunduğu il merkezinde; Tarım Sigortaları Havuzu ya da sigorta şirketi/acente tarafından açılacak davalarda ise, davalının ikametgâhının bulunduğu yerin il merkezindeki ticaret davalarına bakmakla görevli mahkemedir.

(3) Sigorta ettiren/sigortalı, B.4. maddesinde yer alan süreç tamamlanmadan, hukuki yollara başvuramaz.

C.9. Zamanaşımı

(1) Sigorta sözleşmesinden doğan bütün talepler, iki yılda zaman aşımına uğrar.

C.10. Yapılacak Değişiklikler

Project funded by
EUROPEAN UNION |

(1) Genel şartlar ile tarife ve talimatlarda yapılacak prim artışı gerektirmeyen değişiklikler, sigortalı lehine olması durumunda sigortacılık ilkeleri dâhilinde zeyil işleme gerek olmadan poliçeye dâhil edilir.

C.11. Yürürlük

(1) Bu genel şartlar 01/01/2021 tarihinde yürürlüğe girer.

Ekler:

EK 1-Su Ürünleri Tesisi Yıllık Yetiştiricilik Planı

EK 2- Su Ürünleri Tesisi Aylık Stok Bilgi Form